Št. 5 (880) L. XVIII.
NOVO MESTO, četrtek,
2. februarja 1967

DOLENJSKI LIST

TEMA S IV. PLENUMA CK ZKJ

Tisk ni orodje ozkih skupin ljudi

Pomen tiska v sistemu samoupravljanja

Tisk ima velik pomen za oblikovanje javnega mnenja in pri utrjevanju vloge delovnih ljudi v sistemu samoupravljanja — tako je med drugim rečeno v zaključnem dokumentu VI. plenuma CK KPJ. S tem je bila še enkrat poudarjena vloga tiska v trenutku, ko številni listi, ki so neposredno povezani s samoupravno bazo — za komune in delovne kolektive — še bijejo boj z materialno-finančnimi težavami in za svoj obstanek.

Trenutno ne bi mogli zanikati, da imajo sredstva za informacije načelno vso moralno podporo, kakršno so redko kdaj imela v povojni praksi. Tokrat so na plenumu CK KPJ sklenili, da je dolžnost članov Zveze komunistov, da si pribore še večji progresivni vpliv na sredstva za informacije v našem družbeno-političnem življenju v težnji, da le-ta ostanejo po svoji usmerjenosti in vsebini izraz zgodovinskih interesov delavskega razreda in boja delovnih ljudi za odstranjevanje vsega, kar ovira ali pači gibanje na tej poti.«

Ta sklep je hkrati opozoril novinarje, člane Zveze komunistov, da se to da doseči s krepitvijo samostojnosti in odgovornosti tiska, z neprestanim strokovnim in idejno-političnim usposobljanjem novinarjev, z globljim poznavanjem sodobnih družbenih potreb in razvoja, s prizadevanji, da se premaga cehovstvo in klikarstvo.

Z druge strani pa niso pozabili povedati, da mora k temu prispevati izboljšanje demokratskega mehanizma družbenega samoupravljanja, kar bo še tesneje povezalo tisk z nosilci naprednih družbenih interesov. Priporoča se ne samo novinarjem, marveč tudi prizadetim družbeno-političnim delavcem, naj se odločno postavijo po robu težnjam, da bi tisk postal orodje zaključenih in ozkih skupin, in naj pravočasno ukrepajo na vsak poskus, da bi tisk izrabili za širjenje dezinformacij, in za to, da bi neupravičeno jemali ugled posameznim samoupravnim organom, forumom in posameznikom.

To je eno izmed perečih naročil VI. plenuma CK ZKJ, ki spodbuja k razmišljanju in akciji odgovornih in prizadetih činiteljev v vsakem kolektivu in komuni.

Veljko Vlahović je predlagan za predsednika zvezne skupščine, Mika Špiljak pa za predsednika zveznega izvršnega sveta. Predsednik kandidacijske komisije Zvezne konference SZDL Jugoslavije (na sliki) je na III. plenarni seji konference 25. januarja v Beogradu prebral poročilo o predlogih; med njimi sta tudi gornja dva (Foto: TANJUG)

Letos vse sile za cesto

Prejšnji teden se je prvič sestal iniciativni odbor za gradnjo ceste — Razdelilnik za prispevke, ki upošteva predvsem možnosti posameznih podjetij in ustanov, je že predložen — Skupno bo treba doma zbrati blizu 120 milijonov Sdin — Vodstvo Avtomoto društva bo predlagalo, da bi občina predpisala prispevke lastnikom motornih vozil — Vsi drugi naj bi prispevali v okviru krajevnih skupnosti

»Sedaj je velika priložnost, da s prispevki vseh asfaltiramo cesto po Mirenski dolini,« se je kot en mož odločil 20-članski iniciativni odbor, v katerem so predstavniki delovnih organizacij, občinske skupščine in krajevnih skupnosti, ko se je prejšnji teden vsedel za mizo in začel prve pogovore. Tudi občinski možje so bili na skupščinski seji 26. januarja za načrt hitro zagreti, kar priča, kako si želijo boljših cestnih zvez. Zastonj se ni rodil dovtip, da bi gozdarji imeli radi v Mirenski dolini tudi cesto, ki bi jo lahko pogozdili, ne da bi jim bilo treba izkopati eno samo jamo . . .

Kljub enotnosti v vrstah odbornikov se pripravljalni odbor zaveda, da bo »borba« huda. Čeprav je razdelilnik narejen predvsem na osnovi zmogljivosti delovnih organizacij, pričakujemo, da se bo potrebno v samoupravnih organih odločno zavzeti, če bomo hoteli uspeti.

Medobčinski cestni sklad bo prispeval tretjino denarja, po zadnjih informacijah pa bo imel več sredstev tudi republiški cestni sklad. Dosedanje skupne akcije v občini so že dale dragocene napotke za bodoče: najprej je potrebna pripravljenost vseh, za tem realni, trdni dogovori in pogodbe, soliden izvajalec del, dosledna izterjava prispevkov in vseskozi čisti računi! Če pa je akcija tako obsežna kot je letošnja, pa je te zahteve treba tembolj spoštovati.

M. LEGAN

Ustanovitelji Dolenjske banke in hranilnice v Novem mestu so ponovno izjavili, da potrebuje širša Dolenjska pokrajina svojo

čvrsto komercialno—investicijsko banko

V ponedeljek dopoldne, 30. I. 1967, je bil v Novem mestu drugi redni zbor Dolenjske banke in hranilnice. Udeležili so se ga razen ustanoviteljev tudi predstavniki občinskih skupščin, Narodne banke, Splošne gospodarske banke, Združenja poslovnih bank in hranilnic Slovenije, zastopnik SDK in več predstavnikov gospodarskih organizacij naše pokrajine. Zbor je vodil Zdravko Petan, predsednik izvršilnega odbora DBH, razprava na zboru pa je bila zelo živahna in konkretna.

Predsednik izvršnega odbora je najprej obvestil ustanovitelje banke, da bo letos v marcu še en zbor banke, na katerem bodo sprejeli dokončni načrt dela DBH za 1967. Obširno poročilo in potek 2. rednega zbora DBH sta bila zato namenjena predvsem poslovnemu poročilu in sklepanju o zaključnem računu ter delitvi dohodka banke za lansko leto. Zaradi trenutnega položaja v gospodarskih organizacijah, sprememb v deviznem poslovanju in različnih nerešenih vprašanjih v gospodarskih organizacijah bo lažje sprejemati delovni načrt področne domače banke čez dva meseca, ko bodo na voljo vsi potrebni podatki.

Po uvodni formalnosti je prebral zgoščen izvleček iz poslovnega poročila direktor banke **Ivo Novšak**, ki je hkrati seznanil delegate zbora tudi s poročilom in predlogom o delitvi dohodka DBH za minulo leto. Podčrtati je treba, da je bil poslovni uspeh banke sporočen njenim ustanoviteljem že pred zborom, ko so dobili zajetno gradivo, ki omogoča temeljit vpogled v kreditiranje banke, v njeno hranilno službo, potrošniške kredite, v devizno in blagajniško poslovanje, kakor tudi v promet po žiro računih. Nič manj ni bil zanimiv pregled splošnega poslovanja banke, ki se je že v prvem letu svojega obstoja kljub številnim težavam, ki so nujno spremljale

(Nadaljevanje na 4. strani)

Brestaničani za svojo šolo

Blizu milijon starih dinarjev so zbrali v šolskem okolišu Brestanice za nakup učil. Ljudje so ponosni na novo šolo in želijo, da otroci ne bi v njej ničesar pogrešali. Še teden dni je do dneva, ko se bodo odprla šolska vrata. V nedeljo, 5. februarja, se bodo zbrali na otvoritev gostje in domačini. Ob tej priložnosti bodo počastili Prešernov spomin, saj bo le tri dni kasneje obletnica pesnikove smrti, ki so si jo Slovenci izbrali za svoj kulturni praznik.

Pustovanje v Kočevju

Gostinsko podjetje »Hotel Pugled« bo priredilo letos pustni ples kar dvakrat, obrat v hotelu in kavarni. Prvo pustovanje bo 4., drugo pa 7. februarja. Zaželene so maske. Rezervacije za obe pustovanji so že v prodaji (v hotelu in kavarni).

Novi prospekt Bele krajine

Pretekli teden je izšel turistični prospekt Bele krajine, ki so ga turisti že močno pogrešali. Natisnili so 30.000 izvodov z barvnimi slikami glavnih zanimivosti v dveh verzijah: na enih so teksti v slovenščini, nemščini in italijanščini, na drugih pa v srbohrvaščini, francoščini in angleščini. Prospekte je založila Dolenjska turistična zveza iz Novega mesta ob pomoči turističnih društev iz Črnomlja in Metlike.

Področni pogovor o SZDL

Predsedniki Socialistične zveze iz občin Črnomelj, Metlika, Trebnje, Sevnica, Krško in Novo mesto so se v ponedeljek, 30. januarja, na področnem posvetu v Novem mestu pogovarjali s predstavniki GO SZDL o pravilnikih občinskih organizacij SZDL in statutarnem predlogu za SZDL Slovenije. Predvsem so poskušali odgovoriti na nekatera vprašanja v zvezi s članstvom, članarino, statističnimi poročili, odnosi med izvršnim odborom in predsednikom konference ter z deprofesionalizacijo političnih delavcev. Govorili so tudi o vzdrževanju nekaterih družbeno-političnih organizacij, zlasti SZDL.

Zadnji teden se je uvrstil med najboljše v naši akciji: pridobili smo še 322 novih naročnikov, tako da jih je bilo po občinah skupaj:

BREZICE:	292
ČRNOMELJ:	232
KOČEVJE:	382
KRŠKO:	369
METLIKA:	102
NOVO MESTO:	714
RIBNICA:	192
SEVNICA:	488
TREBNJE:	314
Razne pošte:	282
Inozemstvo:	67

VREME

OD 2. DO 12. FEB.

Med 5. in 8. februarjem nestalno s pogostimi padavinami, pozneje sneg do nižin. V ostalem lepo vreme z mrazom ponoči, čez dan soraznerno toplo. Dr. V. M.

V ponedeljek ob pol devetih zjutraj se je na karteljevskem klancu pri Novem mestu pripetila težka prometna nesreča, v kateri je izgubil življenje komercialni direktor zagrebške »Fototehnike« Vjekoslav Šilhavy, star 47 let. Voznik Franjo Matjašič, direktor istega podjetja, je čutil poledico že od Čateških Toplic sem, pri Karteljevem pa ga je nenadoma zaneslo čez cesto na levo v gozdič, kjer se je ustavil ob smreki. Voznik ima hude poškodbe na prsnem košu in se zdravi v novomeški bolnišnici. Škodo na avtomobilu cenijo na 15.000 Ndin (Foto: M. Moškon)

PO VI. PLENUMU CK ZKJ

Reforma - najvažnejša naloga komunistov

Tovarniški in občinski komiteji Zveze komunistov v luči odločb VI. seje CK ZKJ

Že samo dejstvo, da je večina govornikov na VI. seji centralnega komiteja ZKJ govorila o družbeni in gospodarski reformi, je svojevrsten prispevek k trditvi, da je v tem času reforma glavna politična in družbena naloga Zveze komunistov. Poudarjanje te naloge je potrebno tudi zategadelj, ker smo z novim letom stopili v odločilno bitko za reformo.

Zato je razumljivo, da tudi sklepi CK ZKJ vztrajajo na enotnem gledanju organizacij in vodstva Zveze komunistov, kadar je govora o osnovnih dolžnostih pri doslednem izvajanju reforme. To pa nalaga komunistom, da se ob vsaki priliki bore za načelo svobodnega stališča in mnenja, za gojitev kulturnega razgovora, za utemeljeno diskusijo in za strpnost. Pri tem pa morajo biti v središču pozornosti vse dejavnosti komunistov, koristi in pravice delovnih ljudi in razvoj samoupravljanja.

OSNOVA ZA POLITIČNO DELOVANJE

Najvišji partijski organi menijo, da izvajanje ukrepov družbene in gospodarske reforme ne smemo prepustiti samo avtomatičnemu delovanju gospodarskega mehanizma, čeprav tudi njegove vloge ni treba podcenjevati. Namen reforme se lahko uspešno uresniči samo tedaj, če ga bo spremljala stalna idejno-politična dejavnost članov Zveze komunistov in družbena akcija delovnih ljudi.

Ko po četrti in peti seji CK ZKJ ocenjuje politični položaj v državi, zaključni dokument VI. plenuma ugotavlja, da je politično življenje zelo bogato in razgibano in da so ustvarjeni pogoji za nadaljnjo krepitev neposredne socialistične demokracije v samoupravnih odnosih.

Sama ocena, da imamo nekaj mesecev pred volitvami v skupščino tako ugodno politično situacijo nalaga ZK in drugim zavestnim silam, da se orientirajo na utemeljeno, premišljeno in organizirano politično dejavnost v tej tako pomembni družbeni akciji. Sprejeta politična linija in doslej doseženi uspehi reforme so glavni temelji za politično delovanje komunistov v pripravah za volitve v skupščino.

O POTREBI TOVARNIŠKIH KOMITEJEV ZK

Kar se tiče reorganizacije Zveze komunistov, prevladuje mnenje, da je to neprekinjen proces, katerega pravi razmah je šele pred nami. Vse dosedanje analize in raziskovanja so pokazale, da je strukturo Zveze komunistov v marsičem presegel demokratični in samoupravni razvoj družbe. Zveza komunistov je obranila še določene oblike iz tistega časa, ko so v naprednem razvoju naše družbe prevladovale etatistične oblike. Bistvo demokracije notranjega življenja in odnosov v Zvezi komunistov ima svoj temeljni smisel v tem, da se med različnimi nasprotji na demokratičen način poiščejo in sprejmejo tista, ki bodo največ prispevala k nadaljnjemu razvoju samoupravljanja.

V prvih razgovorih o preureditvi Zveze komunistov z novo družbeno-politično vsebino je bilo v nekaterih organizacijah slišati mnenja, da ni smiselno niti potrebno, da še dalje obstajajo tovarniški komiteji. Ni potrebno, da bi se — tako so govorili na plenumu — ta pozitivna dejavnost še nadalje zadrževala v okvirih delovnih organizacij, ker se v tem trenutku čedalje bolj čuti potreba, da se komunisti iz delovnih kolektivov aktivno vključijo v delo teritorialnih organizacij Zveze kvomunistov in v družbeno-politično življenje občine. Kajti kolikor hitreje bo ta proces potekal, toliko urneje bomo premagali sedanjo »razparceliranost« v družbeno političnem življenju, delavski razred pa bo dobil svoje pravo mesto in večje možnosti, da nanj vpliva.

ODPIRANJE OBČINSKIH KOMITEJEV

Pogovori o reorganizaciji so zajeli vse forume Zveze komunistov. Odpovedujoč se ustaljeni praksi zaprtega forumskega dela in odločanja se je precejšnje število občinskih komitejev odprlo za probleme osnovnih organizacij in se usmerilo v širša posvetovanja o vseh važnejših vprašanjih, kakor tudi v skupno izdajanje sklepov o neposrednih nalogah v idejno-politični dejavnosti. Na ta način se ustvarja idejno-politična in akcijska enotnost komunistov v vseh organizacijah Zveze komunistov v občini.

Podobne spremembe je lahko opaziti tudi v reorganiziranih okrajnih komitejih, ki se čedalje bolj preobražajo v idejno-politične centre.

Ko.

Koordinacijski odbor za pomoč vietnamskemu ljudstvu

poziva

delovne organizacije in posameznike, naj nakazujejo denarne prispevke na tekoči račun:

Št.: 505-746-4-75

K. O. za pomoč vietnamskemu ljudstvu.

Šesti plenum CK ZKJ

CZP Komunist iz Ljubljane je pred kratkim izdalo brošuro Šesti plenum CK ZKJ.

Brošura obravnava najvažnejše probleme, o katerih so govorili na plenumu 10. januarja letos v Beogradu: oceno političnega položaja po IV. in V. seji centralnega komiteja ZKJ, sklepe VI. plenuma CK ZKJ o neposrednih nalogah ZKJ in naloge ZKJ v zvezi z nekaterimi aktualnimi problemi v mednarodnem delavskem gibanju. Drugi del brošure vsebuje program dela CK ZKJ, predlog zvezni konferenci SZDLJ za ustanovitev odbora za proslavo 50.letnice oktobrske revolucije in več sklepov.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Bombe in stavke

V noči od petka na soboto so eksplodirale bombe v poslopjih jugoslovanskih diplomatskih predstavništev v ZDA in Kanadi, v nedeljo pa so skupine rdeče garde začele oblegati naše veleposlaništvo v Pekingu. Vse kitajsko osebje veleposlaništva, dopisništva Tanjuga in tudi vsa služinčad naših državljanov v Pekingu so zapustili delo in praktično onemogočili bivanje našim državljanom na Kitajskem. Motivi za te dogodke v ZDA in Kanadi ter za dogodke na Kitajskem so vsekakor različni, vsekakor pa je, če nič drugega, zanimivo, da ti dogodki tudi časovno sovpadajo.

V Washingtonu je eksplodirala bomba ob 3,50, v San Franciscu ob 4.05, v Chicagu, New Yorku in Ottawi pa ob 4,40, bomba pa je eksplodirala tudi v Torontu. Že samo ti podatki govore dovolj zgovorno o tem, da je bila akcija organizirana in da gre za premišljeno teroristično dejanje na šestih geografsko zelo oddaljenih krajih. K sreči nihče izmed Jugoslovanov ob teh bombnih napadih ni bil ranjen ali ubit, življenje je izgubil en gasilec, ki se je zadušil v dimu. Škoda pa je velika, in to ne le na poslopjih naših diplomatskih predstavništev temveč tudi v bližnji in daljni okolici, kjer so popokale šipe.

Menda ni treba posebej ugibati, kdo je bombe nastavil. Uradni ameriški in kanadski predstavniki so izrazili uradno in osebno obžalovanje ter obljubili, da bodo škodo popravili. Obstaja pa več vprašanj, ki si jih upravičeno postavljamo: Kako je mogoče, da se je to zgodilo v državah, kjer imajo dobro razvito obveščevalno in policijsko službo, kako da so te službe nenadno odpovedale in priprav na teroristične akcije že prej niso mogle odkriti? Torej daje nekdo emigrantskim skupinam, pa naj vedre pod četniško ali ustaško kapo, potuho. Odločno torej lahko zahtevamo, da bosta ameriška in kanadska vlada vse storili, da enkrat za vselej preprečita delovanje takih emigrantskih skupin, če jima je količkaj do svojega lastnega ugleda v svetu. Tako široko zasnovana teroristična akcija namreč pokaže vladi takih dežel v kaj čudni mednarodni luči. Pokaže namreč njuno nesposobnost, da bi držala emigrantske skupine na uzdi, ali pa — in ob tem se odpira drugo vprašanje — sami spodbujata tako delovanje. Vsekakor so oblasti obeh dežel prišle s tem v kaj neprijeten položaj, kar se kaže tudi po odmevu, ki ga je ta terorizem povzročil med delegacijami članic organizacije združenih narodov. Te taka dejstva odločno obsojajo, pa tudi zadržanje vlad, ki takšen terorizem omogoča, kadar začno po ulicah pokati bombe, potlej res ne gre samo za tistega, ki so mu namenjene, temveč tudi za temeljne mednarodne norme.

In naposled se ni mogoče ubraniti vtisa, da so v ozadju takih terorističnih dejanj ljudje, ki hočejo tudi na ta način pritiskati na Jugoslavijo in njeno neodvisno mednarodno politiko. Mar niso predstavniški organi ZDA prav pred nedavnim odpovedali dobave žita Jugoslaviji pod ugodnimi pogoji samo zato, ker trgujemo z DR Vietnamom in ker obsojamo ameriško politiko v Vietnamu? S pritiskom pa ne bodo prav nič dosegli, kakor niso nič dosegli tudi doslej. O tem priča vsa novejša zgodovina narodov Jugoslavije, ki ni pokleknila niti pred fašističnimi osvajalci, ni se pustila zlomiti niti pritisku Stalina, niti nismo klonili pritiskom z drugih strani. Preponosni smo za to! Toda niti ne gre samo za ponos; vsa logika našega razvoja je taka, da si ne pustimo krojiti usode drugod, saj smo si na zastavo zapisali Cankarjeve besede: Narod si bo pisal sodbo sam, ne frak mu je ne bo in ne talar.

In tisto, kar se dogaja pred našim veleposlaništvom v Pekingu in tista stavka kitajskih uslužbencev? Tudi to so oblike pritiska na neodvisno politiko Jugoslavije, čeprav z dogodki v ZDA in Kanadi niso v zvezi. Obstaja pa notranja logika. Baje — tako vsaj trdijo rdeči gardisti — je vse to odgovor na to, da je nekaj pubertetnikov v Beogradu razbilo šipe na poslopju kitajskega predstavništva. Naša vlada se je zaradi tega incidenta opravičila in škodo popravila, toda o tem nočejo v Pekingu nič vedeti in so to zamolčali. Tako so naši državljani izpostavljeni najhujšim žaljivkam, hkrati pa so jim praktično onemogočili življenje v Pekingu, ker brez kitajskih uslužbencev niti ne moreš na trg, pa četudi znaš jezik, spričo terorja, ki ga vrše nad našimi predstavniki po ulicah.

Naključje, da sovpadajo teroristična dejanja proti našim predstavništvom tako v ZDA, Kanadi kot na Kitajskem, je res čudno. Dejstvo pa je, da sovpadajo, četudi so motivi različni.

KRATKE Z RAZNIH STRANI

■ **PODGORNI PRI PAPEŽU** — Predsednik prezidija vrhovnega sovjeta ZSSR Nikolaj Podgorni je obiskal papeža Pavla VI. Pogovarjala sta se predvsem o miru. Podgorni je povabil italijanskega predsednika republike Saragata in premiera Mora, naj obiščeta Sovjetsko zvezo. Povabilu se bosta odzvala.

■ **ALŽIRIJA PREKINILA POGAJANJA O PLINU** — Alžirija je pretrgala pogajanja o prodaji saharskega zemeljskega plina Italiji, Avstriji, Zahodni Nemčiji, Jugoslaviji in Češkoslovaški. Pogajali pa se bodo še naprej s po eno francosko in špansko družbo. Alžirske ponudbe torej ne bodo veljale več in se prizadete države ne bodo mogle sklicevati nanje, kakor poroča francoska časopisna agencija.

■ **NACISTIČNA PODRUŽNICA V AVSTRIJI** — Z Dunaja poročajo, da je neonacistična NDP ustanovila v Avstriji svojo podružnico. Vodi jo baje ekstremist Burger, ki je v tesni povezavi z južnotirolskimi teroristi.

■ **ROBERT KENNEDY BO OBISKAL DE GAULLA?** — V Evropo je prispel brat ubitega ameriškega predsednika senator Robert Kennedy. Šušljajo, da se bo sešel s francoskim predsednikom de Gaullom in britanskim premierom Wilsonom.

■ **SPORAZUM O »MIROLJUBNEM VESOLJU«** — Vlade ZDA, Velike Britanije in Sovjetske zveze so v Moskvi slovesno podpisale sporazum o izkoriščanju vesolja v miroljubne namene. Sporazum je podpisalo še 24 držav, med njimi tudi Jugoslavija. Po vesteh iz Bonna se bo sporazumu pridružila tudi ZR Nemčija. Vsekakor je to pomemben uspeh mednarodnega sodelovanja.

■ **SMRT TREH AMERIŠKIH VESOLJCEV** — V Cape Kennedy se je pripetila huda nesreča, v kateri so izgubili življenje trije ameriški vesoljci: Grisson White in Chaffe. Med vajo posadke vesoljske ladje »Apolo« je izbruhnil požar v raketi »Saturn«, ki je zajel tudi kabino, v kateri so bili vsi trije vesoljci. Njihova trupla so potegnili iz kabine šele po nekaj urah. Menijo, da se bo zaradi te nesreče precej zavlekel ameriški program poleta na Luno. Ob nesreči je Američanom izrekel sožalje tudi predsednik Tito.

■ **TITO V MOSKVI** — Predsednik Tito je v soboto prispel na neuradni obisk v Sovjetsko zvezo. Na železniški postaji sta ga pričakala generalni sekretar CK KPSZ Leonid Brežnjev in premier Aleksej Kosigin. V Titovem spremstvu je tudi zvezni sekretar za finance Kiro Gligorov, ki se udeležuje štiridnevnih gospodarskih pogovorov med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo.

■ **1500 MRTVIH V BRAZILIJI** — V hudih povodnjih, ki so zajele brazilsko državo Rio de Janeiro, je doslej ob življenje 1500 ljudi. Predstavnik brazilske varnostne službe je povedal novinarjem, da je katastrofa brezmejna, saj je odrezanih od sveta več pokrajin in da je na tisoče ljudi brez strehe. Povodnji so prizadele tudi samo mesto Rio de Janeiro, ki ni več redno oskrbovano z vodo in elektriko.

■ **PROTISUKARNOVSKE DEMONSTRACIJE** — V glavnem mestu Indonezije Djakarti demonstrira 40 tisoč študentov, ki dolže predsednika Sukarna, da je bil sam neposredno udeležen pri neuspelem državnem udaru predlanskim. To trdi tudi general Nasution. Dokazi za to naj bi prišli na dan med zaslišavanjem enega izmed poglavitnih organizatorjev neuspelega udara generala Supardja.

■ **SPOPADI V SINKJANGU IN SEČUANU** — V Pekingu so razobesili lepake, ki govore o uporu v Sinkjangu in Sečuanu. Baje se je tam uprlo rdeči gardi sedem divizij kitajske vojske. Pokorščino je baje odpovedal prvi sekretar sinkjanškega komiteja, ki so se mu pridružile tudi vojaške enote. Po drugih vesteh pa zdaj na Kitajskem vojska prevzema oblast v drugih delih dežele. Navzkriž s Pekingom je prišel po vesteh tudi sekretar partijskega komiteja in vojaški poveljnik Tibeta.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Zakaj podražitev?

■ S PORAŽITVIJO BOMO POKRILI FINANČNE VRZELI. Zvezni in gospodarski zbor sta po hitrem postopku sprejela predpise o podražitvi cigaret in alkoholnih pijač ter o zvišanju carine. Te nujne ukrepe je predlagal ZIS, da bi tako zamašil vrzel v finančnih programih federacije za letošnje in za prihodnja leta. Kakor je znano, je kongres ZDA sklenil, da nam bodo ZDA začenši z letos prenehale prodajati žito pod posebnimi pogoji — na dolgoročne dolarske kredite. Ker smo s prodajo žita ustvarjali dinarska sredstva, je federacija v svojih programih računala s temi sredstvi. Zdaj jih je treba nadomestiti drugače. ZDA so storile ta ukrep zaradi tega, ker trgujemo s Kubo in ker pomagamo vietnamskemu ljudstvu. Jugoslavija se tekšnemu sodelovanju in pomoči vietnamskemu ljudstvu ne more odreči, ker bi to pomenilo, da izdaja svoja načela in upogiba hrbet pod pritiskom druge države.

Od sobote naprej so se v narodni prodaji podražile cigarete in drugi tobačni izdelki za 20 odstotkov. Alkoholne pijače (razen naravnih vin in naravnega žganja) so se podražile za 9 odstotkov. Povprečno carino za blago, ki ga uvozijo državljani, so zvišali za 5 odstokov (od 25 na 30 odstokov). Hkrati bodo morali plačevati tudi 12,5 odstotkov zveznega prometnega davka. To pa ne velja za uvoz avtomobilov, ker so kupci že doslej plačevali poleg zveznega tudi republiški in občinski prometni davek.

■ SPOR GLEDE DELITVE SREDSTEV ZA MANJ RAZVITE REPUBLIKE IN OBMOČJA. Zbor narodov je pred dnevi razpravljal o sredstvih za manj razvite republike in območja. V imenu delegacije Bosne in Hercegovine je Rato Dugonjić pojasnil pritožbo BiH, da delitev sredstev sklada federacije za razvoj nezadostno razvitih republik in območij ni bila zadovoljiva. Bosna in Hercegovina zadnja leta relativno še bolj zaostajata za razvojem drugih republik. — Nezadovoljstvo z delitvijo sredstev je izrazila tudi Tankosava Simić v imenu delegacije pokrajine Kosova in Metohije.

Dr. Marjan Brecelj kot predsednik sklada, Kiro Gligorov kot predstavnik ZIS ter predstavnika delegacij Makedonije in Črne gore so zavrnili pritožbo Bosne in Hercegovine in Kosova in Metohije. Zadnja dva sta posebej poudarila, da v delitvi sredstev sklada ne bi smeli ničesar spreminjati. Dr. Marjan Brecelj je menil, da je bila delitev sredstev v skladu z zakonom in načeli srednjeročnih planov federacije in republik.

■ NADALJNJA DEMOKRACIJA VOLILNEGA POSTOPKA. S sprejetjem zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o volitvah je dana večja vloga Socialistični zvezi kot pomembni činiteljici pri organiziranju manjših razprav o kandidatih. Po spremenjenem zakonu si morajo kandidati za zvezni zbor pridobiti dvajsetino glasov na zborih volivcev, kandidati za poslance zborov delovnih skupnosti pa desetino. Spremenjeni zakon tudi omogoča, da postane kadidat za zvezni zbor tisti, ki dobi večino glasov v eni občinski skupščini.

■ KDO BO DOBIVAL OTROŠKI DODATEK? Zvedeli smo, da bo v prihodnje dobival otroški dodatek zavarovanec, katerega dohodki ne presegajo 400 Ndin za člana gospodinjstva mesečno.

■ TRETJA SEJA ZVEZNE KONFERENCE SZDLJ. Na seji so med drugim poudarili, da bo Socialistična zveza organizatorka in nosilka političnih priprav na volitve. Na seji so tudi poudarili, da mora priti v skupščino čimveč ljudi iz neposredne prakse. Sprejeli so predlog zvezne kadidacijske komisije, naj bi predlagali Veljka Vlahovića za predsednika zvezne skupščine in Miko Špiljaka za predsednika ZIS, ako bosta izvoljena za zvezna poslanca.

■ VISOKI GOST PRI TITU. Preden je naš predsednik Tito odpotoval na obisk v Sovjetsko zvezo, je imel v gosteh predsednika Finske Urha Kekkonena. Predsednika sta se pogovarjala o aktualnih mednarodnih vprašanjih in o nadaljnjem zboljšanju jugoslovansko-finskega sodelovanja. Komentatorji ocenjujejo srečanje kot zelo koristno.

Knjiga za turistične delavce

Lep prispevek za mednarodno leto turizma je tudi knjiga, ki jo je napisal Ludvik Rebeušek iz Celja: Raziskava tržišča in ekonomska propaganda v turizmu (s posebnim ozirom na zdraviliški turizem) — Knjigo je izdala Zveza naravnih zdravilišč in zdraviliških krajev Slovenije (Celje, p. p. 23)

Zveza naravnih zdravilišč in zdraviliških krajev Slovenije je v lanskem letu izdala zanimivo knjigo: »Raziskava tržišča in ekonomska propaganda v turizmu s posebnim ozirom na zdraviliški turizem«. Knjigo je napisal Ludvik Rebeušek, magister ekonomije in znani turistični delavec. Razdeljena je na dva dela: v prvem je obdelana raziskava tržišča, v drugem pa ekonomska propaganda. Oba dela tvorita zaokroženo celoto. Knjiga je opremljena s številnimi tabelami in grafičnimi prikazi, ki ustrezno ponazarjajo vsebino.

V prvem delu ugotavlja avtor pomembnost raziskave tržišča nasploh, podrobnejše pa govori o raziskavi turističnega tržišča. Zlasti so zanimive tiste ugotovitve, do katerih je avtor prišel, ko je obiskal nekatere naše zdraviliško-turistične kraje. Anketiral je domače in tuje obiskovalce v Rogaški Slatini, Dobrni in Slatini Radencih, torej v treh največjih zdraviliških krajih Slovenije. Anketa je pokazala, da večina obiskovalcev prihaja zaradi zdravljenja, na drugem mestu je kombinirani namen obiska, to pomeni, da prihajajo zaradi zdravljenja in zaradi oddiha. Ostali motivi so manj pomembni. Pri nadaljnjem preučevanju ankete je avtor prišel do sklepa, kakšna je struktura domačih in tujih obiskovalcev, in dejstva, da prihaja večina obiskovalcev, domačih in tujih, iz večjih mest. Nadalje razvršča avtor obiskovalce po vrstah plačila, povprečni dobi bivanja, spolu, starosti itd.

V drugem delu knjige avtor razpravlja med drugim o pomenu in nalogah ekonomske propagande za tujski promet s poudarkom na ekonomski propagandi za zdraviliške kraje. Lepo so obdelana posamezna sredstva ekonomske propagande, zanimiva pa je tudi ugotovitev, katere vrste sredstev so doma in v tujini najbolj uspešne.

V sklepnem delu knjige obravnava problem strokovnega kadra za raziskavo tržišča in ekonomsko propagando. Avtor je mnenja, da ne moremo z raziskavo tržišča niti z ekonomsko propagando obremeniti nekoga, ki je že stalno zaposlen, poleg tega pa morda niti ni strokovnjak. Po njegovem mnenju bi moral imeti vsak turistični kraj v posebnem referatu usposobljene sodelavce ekonomske smeri, ki bi lahko sproti raziskovali stanje na tržišču in tako dajali svojim upravnim organom pravilne informacije.

Vedeti moramo, da so v turistično razvitih deželah že zdavnaj spoznali, da je treba raziskovati turistična tržišča in poudarjati pomen ekonomske propagande, da pa so pri nas tovrstne dejavnosti šele v povojih. Samo sprotna raziskava tržišča nam lahko daje podatke za pravilno investicijsko politiko v turizmu. Vemo pa, da je pri nas marsikateri turistični objekt zgrajen bolj po občutku posameznikov, torej mimo raziskav tržišča.

Avtor je v svojem prizadevanju, da nas opozori na sprotno in strokovno raziskavo turističnega tržišča, prav gotovo uspel. Mnenja sem, da je ta knjiga pomemben prispevek k naši turistični literaturi, zato sem prepričan, da bo kmalu našla pot v vse knjižnice turističnih delavcev.

EDO GROGL

Letos: po 32 dolarjev

VSE PUTNIKOVE POSLOVALNICE, ki pripravljajo potovalne načrte, so upoštevale, da smo že v mednarodnem letu turizma in da bodo dobili letos tudi naši turisti za potovanja v tujino večji znesek deviz (32 dolarjev). PUTNIK pripravlja med drugim več potovanj v deželo faraonov — v Egipt. Nova bodo potovanja v skandinavske dežele in več 17-dnevnih potovanj po zahodni Evropi. Tudi v Sovjetsko zvezo bo usmerjenih več potovanj.

32 milijonov dolarjev od izletnikov

Po predvidevanjih bo letos prišlo v Slovenijo 32 milijonov tujih turistov. Če bi bili to sami izletniki ali tranzitni turisti in bi vsak potrošil povprečno le 1 US dolar, bi Slovenija pri tem dobila 32,000.000 dolarjev.

Na vlečna vozila »Henschel« vgrajuje ITAS v Kočevju 7.000-litrske cisterne, razen tega pa dela za ta vozila tudi prikolice-cisterne z enako prostornino. ITAS kooperira s tem zahodnonemškim proizvajalcem. Doslej je 60 takih vozil naročilo Jugoslovansko rečno brodarstvo. (Foto: Andrej Pogačar)

Skupne želje Mokronožanov za 1967. leto

Iz razgovora s predsednikom krajevne skupnosti v Mokronogu tov. Milanom Uhanom

»Mokronožani, predvsem pa svet KS, ki želi kraju in njegovim prebivalcem urediti čimveč skupnih težav, pričakujemo od letošnjega leta marsikaj. Razen osebnih želja, ki jih goji vsak človek, imamo tudi stvari, za katere vsi pravimo, da bi bilo dobro, če bi jih dobili vsaj letos.

Da bi vsi meli tekočo vodo, je treba napeljati še 146 m glavnega voda in zagotovo lahko trdim, da bomo letos to zmogli, čeprav še niso vsi uporabniki prispevali denarja. Kot človek v novi obleki in raztrganih čevljih pa bo videti naš kraj, če v bližnji prihodnosti ne bo dobil tudi kanalizacije. Ker pa glavni vodi ne bi šli pod dosedanjo glavno cesto, ki pelje skozi Mokronog, bi to cesto lahko že prej asfaltirali.

O asfaltu, ki je stara želja prebivalcev našega kraja, govorim zaradi tega, ker bo v letošnjem septembru v Mokronogu in na Trebelnem velika proslava 25-letnice ustanovitve Gubčeve brigade. Asfaltirana glavna cesta bi bila prebivalcem Mokronoga najlepše darilo za ta jubilej, saj bi nekdanje borce radi pozdravili v lepo urejenem kraju, ki bi že na zunaj pokazal napredek.

Mi bi radi, da bi bila glavna proslava v Mokronogu, in s tem smo seznanili prejšnji mesec tudi glavni odbor ZB Slovenije. Odgovorili so nam, da je to v rokah domače komisije za pripravo proslave in stalnega odbora Gubčeve brigade, zato upamo, da nas ta dva ne bosta razočarala.

O željah lahko človek dolgo govori, vendar bi osebno zelo rad, da bi ljudje razumeli vlogo krajevne skupnosti, da bi bili voljni s skupnimi močmi narediti kraj tak, kot je bil nekoč, če ne še lepšega.«

M. L.

Vso skrb povratnikom!

V Spodnje Posavje se od decembra 1966 vračajo številni delavci, ki so bili zadnja leta zaposleni v raznih zahodnoevropskih državah. Občinski sindikalni svet v Krškem je že navezal stike s predsedstvom ObSS v Brežicah, da bi se skupaj lotili teh vprašanj. Sodelovanje bodo navezali povsod tudi s Socialistično zvezo in sklicali posvetovanja s predstavniki zavodov za zaposlovanje. Na teh posvetih bodo pretresli možnosti, ki jih spodnjeposavske občine lahko nudijo za ponovno zaposlitev tistih delavcev, ki se vračajo z dela v tujini.

Namesto 37 – le trije milijoni

Od obljubljenih 11 milijonov so ribniški upokojenci lani dobili le tri milijone starih dinarjev, čeprav so prosilci v 42 prošnjah prosili za 37 milijonov. Komisija si je zato ogledala stanovanja in dala prednost najpotrebnejšim. Ker pa so imeli na razpolago le tri milijone, so morali izmed najpotrebnejših spet izbrati najbolj potrebne, ki se jim že podira strop nad glavo.

Upokojenci, ki začasno niso prišli na vrsto, morajo razumeti nastali položaj. Društvo upokojencev še naprej vodi evidenco vseh, ki so zaprosili za pomoč. Posojilo bodo dobili, brž ko bo društvo prejelo obljubljena sredstva.

Na Gorenjskem so odkrili uran

Raziskovalci inštituta za geološko-rudarske raziskave in proučevanje jedrskih in drugih rudninskih surovin iz Beograda so že leta 1960 na severovzhodnih obronkih Žirovskega vrha našli uranovo rudo. V zadnjih šestih letih so strokovnjaki odkrili, da je blizu Gorenje vasi 5 km dolgo nahajališče srednje bogate uranove rude. Analize so pokazale, da ena tona rude vsebuje 1200 gramov urana. Ker je spodnja meja, ki je še rentabilna, 300 gramov urana, računajo, da bo v dveh letih na Žirovskem vrhu na Gorenjskem začel obratovati rudnik te dragocene kovine.

Dobre kupčije v Brežicah

Na tedenski sejem v Brežicah so v soboto, 28. januarja, pripeljali 500 živali do tri mesece starosti in 50 večjih. Prvih so po 10 do 10,50 Ndin za kilogram žive teže prodali 440, nad tri mesece starih prašičev pa so prodali le 25 po 6,80 do 7,00 Ndin za kilogram.

Cene kljub večjemu povpraševanju nespremenjene

Na novomeški sejem so v ponedeljek, 30. januarja, pripeljali 1003 pujske v starosti od 6 do 12 tednov in 56 starejših prašičev. Od 1059 živali je bilo prodanih 863. Za manjše je veljala cena od 16 do 22 tisoč, za večje prašiče pa od 23 do 32 tisoč. Kljub povečanemu povpraševanju kupcev iz bolj oddaljenih krajev se cene od prejšnjega tedna niso dvignile.

Kmetijski nasveti

Cvičku se ne bomo izneverili!

Naj nam ne zamerita poznavalca dolenjskih vinogradov Jože Likar in Tit Dobršek, če smo prelistali njuni knjigi Naš cviček in Sodobno vinogradništvo ter iz njiju povzeli nekaj najvažnejših ugotovitev o izboru sort vinske trte, ki so primerne za Dolenjsko.

● **Cviček, nekdaj posmehljivo imenovano vino dolenjskih vinogradov, je postalo pravi sinonim naše pokrajine.** Zaradi svojih dobrih lastnosti si to vino pridobiva vedno nove prijatelje. Ker pa smo Dolenjci prej dobri pivci kot pa dobri trgovci, še nismo dosegli tega, da bi imeli naše vino — sok dolenjske zemlje in podnebja — zaščiteno, kar bi onemogočalo drugim, da pod imenom cviček prodajajo svoje vino in s tem kvarijo sloves dolenjskemu.

Cviček je mešanica črnih in belih vinskih sort, ponavadi v razmerju ena proti ena. Ima značilno rdečkasto rubinasto barvo, zaradi do konca povretega sladkorja pa je svojevrstnega kiselkastega okusa. Vsebuje precej mlečne in vinske kisline, kar blagodejno deluje na prebavila in živčni sistem. Računajo, da pridelamo vsega skupaj 120 tisoč hektolitrov cvička za prodajo. Poznamo več njegovih tipov. Najboljšega pridelujejo v krško-kostanjeviškem okolišu, zatem v novomeško-mokronoškem, na Bizeljskem, kjer ga imenujejo bizeljsko rdeče vino, in v Beli krajini, kjer ga imenujejo belokranjska črnina.

● **Katere sorte so primerne za cviček pri obnovi vinogradov?** Med črnimi sortami je najvažnejša modra frankinja, ki je močne rasti, primerna za visoko vzgojo in dolgo rez ter dovolj zgodnja za razliko od žametne črnine, ki na Dolenjskem prepozno dozori. Pomembno je vedeti, da bi pri visoki vzgoji še bolj zakasnila. Namesto nje priporočajo šentlovrensko. Modra Portugalka je zaradi motnosti manj primerna za cviček, vendar daje sama hvaležno vino, ki gre zaradi zgodnosti kot mošt dobro v denar.

Izmed belih sort je za pripravo cvička na Dolenjskem zelo razširjena rdeča kraljevina, ki bogato, toda razmeroma pozno dozori. Dobro bi jo bilo nadomestiti z rizvancem, ki je križanec renskega rizlinga in in zelenega silvanca.

Izbor daje torej prednost sortam za pridelavo cvička, saj je poraba tega vina, kljub temu, da »ščiplje«, kot pove nemški izvor njegovega imena, vse večja. Ne kaže se mu odpovedati, izboljšati in poceniti pa je treba pridelovanje in mu zaščititi poreklo, da bo imel dolenjski vinogradnik več od svojega dela.

Razpisna komisija sveta za gospodarstvo pri

Občinski skupščini Metlika

razpisuje JAVNI NATECAJ

ZA PRODAJO SKLADIŠČ V ROSALNICAH PRI METLIKI

Vse informacije in podrobnosti natečaja dobite pri odseku za gospodarstvo občinske skupščine v Metliki. Rok za predložitev pismenih ponudb je 15 dni po objavi tega natečaja.

Razpisna komisija

Konfekcija JUTRANJKA, Sevnica

razpisuje JAVNO DRAŽBO za prodajo

karamboliranega avtomobila IMV Furgon 1964

s 35.000 prevoženimi kilometri

Izklicna cena je 700.000 Sdin.

LICITACIJA bo 16. 2. 1967, ob 8. uri v prostorih Konfekcije JUTRANJKA, Sevnica.

Prednost imajo delovne organizacije in društva do 10. ure, od 10. ure naprej pa drugi.

Predstavniki delovnih organizacij in društev morajo predložiti pooblastila. Ostali pa morajo pred nastopom licitacije položiti 20-odstotno kavcijo.

Pismene ponudbe sprejema splošni oddelek podjetja za delovne organizacije in društva do 9. 2. 1967.

Čvrsta komercialna—investicijska banka

(Nadaljevanje s 1. str.)
uresničevanje gospodarske in družbene reforme, dobro uveljavila in pridobila potreben ugled med komitenti.

Tesne vezi med gospodarstvom in njegovo banko

O poslovnem poročilu banke bomo poročali še posebej, zato naj tu poudarimo osnovno misel razprave, v kateri je sodelovalo precej ustanoviteljev DBH:

Dolenjska banka in hranilnica je po enoletnem delu uresničila osnovni sklep svojih ustanoviteljev. Čvrsto odločeni, da hoče pokrajina s svojim denarnim zavodom in z nadaljnjim povezovanjem vseh razpoložljivih sredstev na vsak način zagotoviti načrtno rast gospodarstva ter družbenih služb na svojem področju, so ustanovitelji banke skupaj z njo ta namen v dobršni meri že dosegli. Ustanovitelji banke so tudi tokrat govorili o zaokroženi dolenjski regiji. Prepričani so, da bo dober poslovni uspeh banke že v prvem letu njenega poslovanja zdaj spodbujal tudi druge delovne organizacije, da bodo s svojimi sredstvi okrepile finančni kapital domače banke in tako pomagale pokrajini pri njenem nadaljnjem gospodarskem vzponu.

ANTON JAVORIČ, predsednik ObS Krško, ki je ena izmed ustanoviteljic DBH, je na ponedeljkovem zboru dejal: »Sredstva bivših okrajev so nastala na področju naših delovnih organizacij in naj zato z njimi gospodarijo občine, edini dediči nekdanjih okrajev!«

Veselje je bilo poslušati pooblaščene predstavnike delovnih organizacij, ki so pohvalili ažurno delo domače banke ter njeno likvidnost, kar je dostikrat krepko pomagalo reševati nujne gospodarske naloge, pa tudi težave občinskih skupščin, socialnega zavarovanja in drugih služb v naši pokrajini.

V imenu Združenja poslovnih bank in hranilnic Slovenije je tov. **Bronislav Vrhunec** ocenil enoletno poslovanje DBH kot zelo uspešno, o čemer govori tudi finančni rezultat. Dejal je, da bodo v Jugoslaviji le redke banke imele tako visoko obrestno mero pri izplačilu dividend, kakor jo predlaga DBH. Smo šele na začetku razvoja teh bank, ki so last gospodarskih organizacij določenega področja. Visoka obrestna mera sicer spodbuja lastnike banke k nadaljnjemu večanju kreditnega sklada banke, vendar naj bi lastniki le premislili, če naj bi se morda ne zadovoljili z malo nižjo obrestno mero. Če bi se odrekli izplačilu enega dela obresti, bi banko s tem samo okrepili.

Franjo Svent, podpredsednik izvršnega odbora DBH, je zatem menil, da doslej na našem področju še niso vse delovne organizacije soustanovitelj domače banke. Izvršni odbor zato predlaga, da bi lastnikom banke v celoti izplačali 7,5-odst. obresti za vložene ustanoviteljske vloge v kreditni sklad banke. Gospodarske organizacije so lani v sila težkih pogojih prispevale svoja sredstva iz skladov za ustanovitev banke, zdaj pa naj za svoje razumevanje dobijo tudi ustrezdividende.

Problemi kratkoročnega kreditiranja tišče trgovino

Jože Unetič je razpravljal o kratkoročnem kreditiranju in o kreditih za stalna obratna sredstva. Zdi se mu, da trgovina spet ni odigrala potrebne vloge, ki so bile pred njo. Dejal je, da je bilo podeljenih več kratkoročnih kreditov blagovnemu prometu na račun povečavanja zalog izven trgowske dejavnosti. Po njegovem mnenju je bila trgovina pri tem prizadeta. Zato naj bi take kredite v bodoče dobivala trgovina sama. Na likvidnost banke nikakor ne bi smeli vplivati pritiski od zunaj (izplačevanje pokojnin itd.).

Direktor banke **Ivo Novšak** je pojasnil v razpravi, da je banka vsak mesec s približno 130 milijoni Sdin pomagala pri izplačevanju pokojnin, ni pa tudi dobila povrnjenih vseh investicij iz zdravstva. Skoraj četrt milijarde Sdin se nekako »vrti« v začaranem krogu, iz katerega pa ne pride tudi republika. Pozval je ustanovitelje k še večji poslovnosti delovnih organizacij. Vsi bi morali skrbneje in odločneje skrbeti za krepitev stalnih lastnih obratnih sredstev, kjer še vedno zaostajamo za potrebami časa.

Kaj pa skrb za razvoj kmetijske proizvodnje?

Direktor AGROKOMBINATA iz Krškega **Stane Nunčič** je pozitivno ocenil poslovanje banke in njeno poslovnost, hkrati pa je pohvalil tudi kolektiv DBH in mu dal potrebno priznanje za izvršene naloge.

Tovariš Nunčič je nato načel vprašanje pospeševanja kmetijstva na našem področju. Zlasti ga zanima obnova vinogradov. Samo v krški občini je 1100 ha ostarelih vinogradov, katerim je po 80 ali 90-letni rasti pošla že skoraj zadnja moč. Lani je znašal povprečni pridelek le še 10 hl vina na hektar; kmetje so dobili pribl. 300 milijonov Sdin dohodka, od tega pa imajo le kakih 100 milijonov dinarjev kupne moči. Obnovljeni vinogradi bi lahko dajali po 50 hl vina na hektar; vrednost proizvodnje bi se v nekaj letih povečala na milijardo in 700 milijonov Sdin, pri čemer bi ostala kmetom najmanj milijarda starih dinarjev kupne moči. Tu so skrite ogromne rezerve; zato je predlagal, naj bi DBH v svoj okvirni načrt vnesla tudi skrb za kreditiranje obnove kmetijstva.

Tone Gošnik je razpravljal o poslovnem uspehu banke in pri tem podčrtal skrb ustanoviteljev za nadaljnjo krepitev kreditnega sklada banke. Predlagal je, naj bi ustanovitelji vložili lanskih 88 milijonov Sdin, ki jim gredo kot obresti oz. dividende za vložena sredstva, v kreditni sklad banke in si s tem povečali osnovni kapital. Ko je govoril o uspehu hranilne službe domače banke, je še posebej poudaril, da bo treba za propagando na tem področju vložiti v bodoče vsaj 8- do 10-krat večja sredstva ko doslej. Lani, ko se je skupno število vseh vlog v DBH povečalo za 773 milijonov Sdin, je banka izplačala na račun stroškov za propagadno komaj 0,9 odst. — Skrb vodstva DBH za načrtno rast strokovnosti delavcev v banki je treba pohvaliti, saj je edino to pravilna pot za nadaljnji ugled in strokovnost domače poslovne banke.

Že za prvo leto poslovanja DBH bodo njeni ustanovitelji dobili 88 milijonov Sdin obresti

Zdravko Petan je v razpravi ugotovil, da so člani banke tudi že med letom ugodno ocenjevali njeno poslovnost in uspehe v prvem letu poslovanja. Banka je že lani povabila vse gospodarske organizacije svojega področja, naj skrbe za stalna obratna sredstva. Sestaviti bo treba sanacijski načrt za to vprašanje, da bi ga rešili za daljše obdobje. Glede visoke obrestne mere za izplačilo obresti za sredstva, vložena v kreditni sklad banke, pa je ponovno menil, da so lani gospodarske organizacije pod sila težkimi pogoji zbrale milijardo in 300 milijonov Sdin ter jih vložile v banko. Izplačilo obresti, ki ga predlaga izvršni odbor banke, ni samo nagrada in zahvala za vloženi kapital, marveč predvsem tudi nadaljnja krepitev zaupanja v čvrsto poslovanje področne poslovne banke.

Delegati so nato v celoti potrdili poslovno poročilo o delu banke v minulem letu.

Ko so takoj nato sklepali o zaključnem računu in delitvi dohodka, je mnogo delegatov bilo deljenega mnenja: nekateri so zagovarjali predlog, da bi vse obresti vložili v kreditni sklad banke, drugi pa so spet govorili, da je obresti treba v celoti izplačati. Vsaka delovna organizacija bo še vedno lahko samostojno odločala, ali bo izplačane obresti vložila nazaj v banko in z njimi povečala svoj delež v banki ali pa jih bo porabila za druge namene. — Delegati so nato soglasno sprejeli sklep izvršnega odbora banke, da se obresti ustanoviteljem za lansko leto v celoti izplačajo.

Na zatožni klopi dva nedolžna poslovna partnerja

Zbor banke je nato poslušal poročilo in zavzel stališče do dela sredstev ukinjenega družbenega investicijskega sklada okraja Ljubljana, ki je bil kot skupni delež občin Metlika, Novo mesto in Trebnje vložen v kreditni sklad banke. Zgoščeno poročilo o zadevi je prebral v imenu izvršnega odbora banke njegov podpredsednik Franjo Svent. Ker bomo o zadevi v kratkem obširneje poročali, naj tu podčrtamo samo nekaj glavnih misli o zadevi, ki se vleče že dolge mesece.

Tudi na zboru banke so ugotovili, da gre pri sporu v bistvu predvsem za nerazčiščene odnose med skupščino SRS in tremi omenjenimi občinskimi skupščinami. Banka ima pri tem samo pogodbo z ObS o že davno vloženih **občinskih sredstvih** v kreditni sklad banke. Medsebojna pogodba med ObS in DBH so seveda nelzpodpitno dejstvo, ki ga ni moč enostavno zanikati.

Tov. **Ferkolj** iz IMV je med drugim v imenu svoje organizacije zahteval, naj DBH obdrži svoj dosedanji status, hkrati pa naj vodstvo banke uporabi vse ukrepe in vsa pravna sredstva, ki so mu na voljo, da nerešeno pravdo dožene do konca. Če je potrebno, naj se pri tem poslužil prav vseh sredstev.

Več delegatov je pritrdilo mnenju **Jožeta Unetiča**, da morajo občinske skupščine Novo mesto, Trebnje in Metlika, ki so že sprožile ustavni spor zaradi odvzetega dela sredstev ukinjenega družbenega investicijskega sklada bivšega okraja Ljubljana, pritegniti kot tretjega interventa v sporu tudi banko.

Direktor **Ivo Novšak** je delegatom pojasnil, da je DBH nalog za preknjižbo 900 milijonov Sdin izvršila, vendar so po zaključni bilanci ta sredstva spet v kreditnem skladu banke. Z novo odločbo SDK bo sredstva spet treba preknjižiti. Tako sta na zatožni klopi dva nedolžna poslovna partnerja: DBH in SDK, spor pa teče med skupščino SRS in ObS Metlika, Novo mesto in Trebnje. Banka se zaveda, da je treba spor prignati do uspešnega konca, saj je vsakomur že vnaprej jasno, da v njem morajo zmagati občinske skupščine — edini pravni in moralni dediči premoženja, ki so ga ustvarile delovne organizacije na tem področju in ki jih je bivši okraj Ljubljana še za živega pravnoveljavno prepustil kot svojo dediščino dolenjskim občinam!

Zadnja odločba SDK sicer govori o »dokončni rešitvi« zadeve, dopušča pa še vedno računsko-pravni spor pri višjem gospodarskem sodišču v Ljubljani (in končno seveda tudi še pri vrhovnem gospodarskem sodišču v Beogradu). Čeprav ni ob vsem tem nikjer v zakonu povedano, kdaj in v kakšnem roku bi morala DBH nadomestiti manjkajočih 900 milijonov Sdin, so ustanovitelji banke v ponedeljek že pred pravno oz. sodno rešitvijo zadeve razpravljali o tem, da je to vsoto treba zbrati. Čeprav smo prepričani, da bo ustavno sodišče ugodilo upravičenim zahtevam naših občin, si od pravočasnega zbiranja zdaj manjkajočih sredstev lahko zagotovimo dvojno korist:

Kreditni sklad banke se lahko s tako akcijo poveča za novih 900 milijonov Sdin, ugodna rešitev spora z republiko pa mora k temu navreči še zdaj »preknjiženih« 900 milijonov Sdin, ki si jih lasti republika.

Tudi druge slovenske občine bodo sprožile ustavni spor

Anton Javorič, predsednik ObS Krško, je na zboru DBH med drugim dejal, da bodo občine v Sloveniji sprožile ustavni spor v podobni zadevi. Vse občine upravičeno sodijo, da so sredstva bivših okrajev v bistvu **sredstva občin. Ta sredstva so nastajala v gospodarskih organizacijah v naših občinah in naj tu tudi ostanejo, če naj pravilno sklepamo, kakšna je bila vloga nekdanjih okrajev. Tovariš Javorič je hkrati opozoril, da morajo že sklenjene pogodbe med ObS in banko čvrsto veljati, saj bi sicer prišli v pravni nered in ne bomo več vedeli, komu še kaj verjeti.**

Delegati so zategadelj zahtevali, naj banka tudi vnaprej posluje kot komercialno-investicijska banka, kakršno naše področje nujno potrebuje.

Ciril Jarnovič je dejal, da je trenutno stanje morda nejasno, vendar priporoča: nadaljujmo z zbiranjem sredstev za okrepitev kreditnega sklada DBH. Ko bo spor ugodno rešen za občine in DBH, bo kreditna moč banke samo še večja.

Sklepi 2. zbora DBH

Kot ob ustanovitvi banke lani 25. januarja tako so predstavniki njenih ustanoviteljev tudi v ponedeljek ponovno zahtevali, naj DBH obdrži značaj komercialno—investicijske banke. Soglasno so potrdili vse dosedanje ukrepe za razvoj banke v tej smeri, hkrati pa še sklenili:

— izvršni odbor banke **mora zagotoviti vse zakonite ukrepe v opisanem sporu s SDK;**

— izvršni odbor je dobil pooblastilo, da skupaj s tremi ObS nastopi kot tretji intervent v sporu;

— DBH ostane tudi vnaprej komercialno-investicijska banka;

— izvršni odbor banke mora napraviti vse potrebne korake, da bo pogodbe s sedanjimi, kakor tudi z novimi ustanovitelji banke razširil in tako z njihovim sodelovanjem zbral še 900 milijonov Sdin v kreditni sklad banke.

Delegati zbora so nato potrdili dosedanji sestav kreditnega odbora pri DBH. — Pred zaključkom zbora je predstavnik Splošne gospodarske banke tov. **Ivo Lahajner**, šef sredstev SGB, pozdravil zbor Dolenjske banke in hranilnice ter banki želel novih uspehov. Poudaril je pomen že doseženega tesnega sodelovanja med SGB in DBH in dejal, da je tako povezovanje in finančno sodelovanje v sedanji fazi uresničevanja gospodarske reforme družbena nujnost. Tako sodelovanje vodi tudi k bistvenim preusmeritvam v gospodarstvu. Hkrati je podčrtal pomen zbliževanja bank za krepitev kreditne in poslovne politike, kar vse je hkrati eden izmed pogojev za uresničitev gospodarske reforme.

(Več o poslovnem poročilu in zaključnem računu ter delitvi dohodka DBH za 1966 bomo poročali v kratkem.

T. KAVALAR

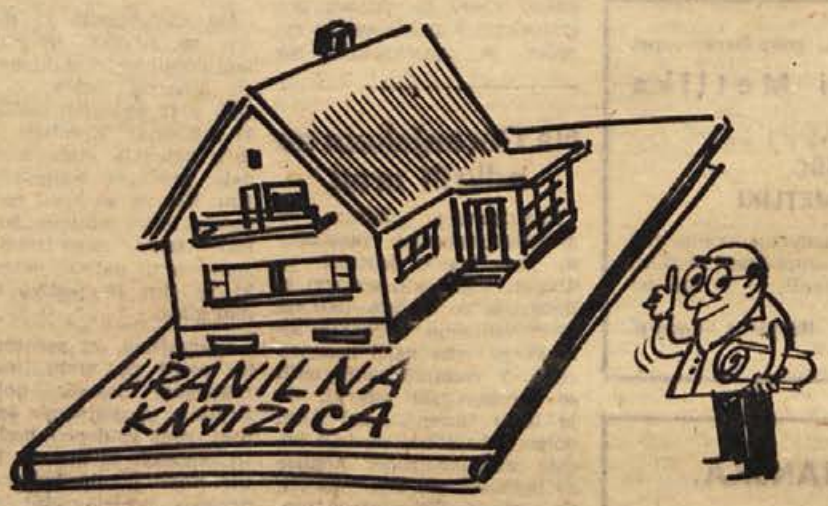

Gradbenik Pepe pravi: najsolidnejši temelj za novo hišo je

hranilna knjižica

DOLENJSKE BANKE IN HRANILNICE NOVO MESTO!

Dobite jo v Novem mestu, Krškem, Trebnjem in v Metliki ter pri vseh poštah na področju teh občin!

V NOVOTEKSU PO ZADNJEM MNOŽIČNEM SESTANKU

ZNOVA USTVARJENO DELOVNO VZDUŠJE

27. januarja, kmalu po 14. uri, se je kolektiv delavcev in delavk NOVOTEKSA zbral na množičnem sestanku v apreturi. Razen članov kolektiva, organov samoupravljanja in predstavnikov občinskih političnih vodstev se je sestanka udeležil tudi nekdanji direktor tovarne in sedanji republiški poslanec Stane Dolenc.

Sestanek je bil precej bučen že od vsega začetka oziroma od trenutka, ko so delavci in delavke opazili v svoji sredi tudi nekdanjega direktorja tovarne. Toplo so ga pozdravili, hkrati pa so pričakovali, da bo pomirjevalno vplival na nasprotujoče si tabore v kolektivu.

»Dolgo sem delal z vami, zato vem, da ste sposobni odnose mirno urediti,« je med drugim dejal Stane Dolenc delavcem in delavkam NOVOTEKSA. »Mislim, da je v kolektivu najprej treba vzpostaviti mirno vzdušje za razčiščevanje nerešenih vprašanj, v tem času pa je prav tako treba podpreti organe upravljanja, da bodo v miru in dosledno opravili svoje delo,« je nadaljeval Stane Dolenc. Nato je zbranemu kolektivu povedal svoje mišljenje o dogodkih, ki so prejšnji teden pretresli kolektiv in tudi širšo javnost. Ustavil se je ob nerazpoloženju zaposlenih delavcev in nato med drugim dejal:

»Nismo tukaj, da bi sodili, ker imamo za to sodišče. Kdor je česa kriv, bo seveda moral odgovarjati in povrniti škodo. Če gre za nepravilnosti posameznikov, bodo seveda morali zanje odgovarjati glede na težo in vsebino nepravilnosti pred organi samoupravljanja, pred občinsko skupščino in tudi pred sodiščem. Od vas pa pričakujemo predvsem to, da boste izpolnili poglavitno dolžnost: da boste delali, da boste dobro delali in da dela ne boste prekinjali. Nerešena vprašanja, ki so zdaj udarila na dan, zahtevajo dolgoročno reševanje. Ne bi pa bilo prav, da bi medtem še ustavljali stroje.«

Čeprav množični sestanek še ni v celoti odgovoril na vprašanje, kdo ima v kolektivu prav in kdo ne, je bilo z dejstvom, da je Stane Dolenc sporočil kolektivu tovarne stališča in mnenje občinskega političnega aktiva, vendarle ustvarjeno potrebno mirno in delovno vzdušje. Samo v takem okolju je namreč mogoče tudi dobro voditi proizvodnjo, vse pa hkrati tudi podčrtuje nalogo, da bo treba v NOVOTEKSU čimprej in dosledno urediti dobre medsebojne odnose. Brez njih delavci ne bodo kos obsežnim nalogam, ki so letos tudi pred tem delovnim kolektivom.

Prvih 41 od 300 napovedanih

Tekstilni tehnik Alojz Hrastar iz »Novoteksa« nam je 31. januarja 1967 osebno prinesel seznam 41 naročnic in naročnikov našega tednika iz tovarne »Novoteks«. Izjavil je, »da si lahko pri tem misli vsak, kar si hoče«. Odgovorili smo mu, da smo že obveščeni o tem, da bo Dolenjski list v tovarni NOVOTEKS odpovedalo kar 300 naših starih naročnikov. Prvi spisek z 41 imeni je že tu in smo odpovedi seveda že z današnjo številko upoštevali.

Naročanje časnikov je v naši državi popolnoma svobodna zadeva. Vse sile vlagamo v kar največjo naklado domačega pokrajinskega glasila SZDL, saj pomeni visoko število stalnih naročnikov tudi priložnost za zniževanje stroškov, ki jih terja redno izhajanje časnika. Vprašujemo pa se, kdo bo zdaj obveščal delavke in delavce NOVOTEKSA, ki s spiski odpovedujejo naš tednik?

UREDNISTVO LISTA

Odgovor: »Enkrat več novih!«

V torek ob 13. uri nam je telefonirala ena izmed dolgoletnih naročnic in bralk našega tednika iz tovarne NOVOTEKS. Vprašala nas je, če se je res že nekaj deset naročnikov listu odpovedalo. Potrdili smo ji, da smo ta dan izgubili že 41 naročnic in naročnikov iz tovarne, nakar nam je smeje se dejala:

»Nič se ne jezite! Kolikor bo zdaj odpovedanih, toliko več jih bomo zbrali mi!«

UPRAVA LISTA

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

razpisuje

NOVO NAGRADNO

ŽREBANJE

za vlagatelje, ki varčujejo pri Dolenjski banki in hranilnici NOVO MESTO in njenih poslovnih enotah v KRŠKEM, METLIKI in TREBNJEM ali pri poštah v okviru podjetja PTT novo mesto.

1. za vlagatelje, ki bodo imeli na dan 31. marca 1967 vloženih na svojo hranilno vlogo **najmanj 1.000 N-din kot vlogo na vpogled** — navadno vlogo:

25 DENARNIH NAGRAD PO 200 NOVIH DINARJEV

2. Za vlagatelje, ki bodo imeli na dan 31. marca 1967 na svoji hranilni vlogi **najmanj 2.000 N-din** in vlogo vezano na odpovedni rok nad 12 mesecev —

28 praktičnih nagrad:

televizor RR Niš
moped »Partizan«
šivalni stroj »Mirna«
hladilnik »HIMO«, 60-litrski
radijski sprejemnik Simfonija
blago za moško obleko tovarne »NOVOTEKS«, Novo mesto
6 moških srajc tovarne perila »LABOD«, Novo mesto
6 kosov ženskega perila tovarne »BETI«, Metlika
5 transistorjev HOKEJ 66
5 jedilnih servisov za 6 oseb
5 jedilnih priborov za 6 oseb
5 električnih likalnikov z regulatorjem

Vsak varčevalec ima pri žrebanju toliko žrebnih lističev, kolikorkrat izpolnjuje pogoje nagradnega žrebanja s tem, da je lahko izžreban enkrat.

3. Za varčevalce, ki bodo imeli na dan 31. marca 1967 **z banko sklenjeno pogodbo o namenskem varčevanju za nakup, gradnjo ali adaptacijo stanovanj in položen osnovni polog**, razpisuje banka posebno nagradno žrebanje — 6 praktičnih nagrad, ki jih bodo prejeli ob izpolnitvi pogojev za najetje kredita.

Nagrade so:

1. kopalna kad s kombinirano pečjo
2. hladilnik HIMO, 80 litrski
3. bojler, 80-litrski
4. električni štedilnik
5. bojler, 8-litrski
6. bojler, 8-litrski

VARČEVALCI — ne pozabite, da za vezano hranilno vlogo prejmete tudi večje obresti!
Navadno hranilno vlogo lahko spremenite v vezano vlogo!

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

Kaj pravi Andrej Petrič iz NOVOTEKSA

Oglašam se kot član kolektiva NOVOTEKS, kot član delavskega sveta in kot vodja izmene v tkalnici. K temu me je spodbudil članek v Dolenjskem listu z dne 26. januarja izpod peresa M. Jakopca, kateremu lahko očitam neobjektivnost, enostranost in laži, s katerimi je oblatil člane kolektiva.

Kako je bil tov. Franjo Kelner izvoljen za vodjo komercialnega sektorja (po tajnem glasovanju), se lahko vsak prepriča iz zapisnika delavskega sveta. Iz zapisnika se tudi lahko vidi, kdo je skušal vplivati na izid glasovanja! Nedokazano obsojanje, serviranje napak, ki so imele brado od starosti, in končno pritegnitev Metličanov z izjavo, da je bil tovariš Franjo Kelner proti temu, da se gradi predilnica v Metliki. — To smo slišali. Če je tov. Kelner tako nudo grešil, zakaj potem izjava tov. direktorja, da ne želi, da bi šel iz podjetja? Če je nekdo kriv, če je nekdo povzročil škodo, potem ga obtožimo in mu dajmo priložnost, da se zagovarja, nato pa ga obsodimo in primerno kaznujmo! V NOVOTEKSU pa so žal bika zgrabili za rep in povzročili hudo kri ter razdor.

Na enostransko informacijo političnega aktiva smo v A izmeni večinoma reagirali tako, da smo jo samovoljno raztrgali, ker tako enostranska obsodba, kot nam jo je orikazal politični aktiv, presega vse meje pravice in objektivnosti. Vprašujem, zakaj je bil tov. Kelner odstranjen s seje političnega aktiva? Zakaj mu niso dali možnost, da bi se pogovarjal »iz oči v oči«?

Vrstice »UDRI PO TISTIH, KI BEREJO!« so razen tega, da se je informacija trgala, popolnoma izmišljene in lažne. (To potrjujejo podpisi 57 članov A izmene v tkalnici.) Vprašujem se, na čigavem zelniku je zrasla ta laž?

Vrstice »SAMOVOLJA VODITELJA DS« so v večini neresnične, kar mi bodo potrdili tudi drugi člani DS. Vse, kar se je govorilo in čemur se je ploskalo v dvorani, razločno prikazuje zapisnik s seje DS.

Na koncu pa še to: žaljive besede, ki so v časniku, kot »drhal, prekucuhi, saboter« in dr., in ki so bile izrečene na sestanku komunistov na občini, kjer se je zmerjalo z »mafijo«, prav gotovo ne pripomorejo k pomiritvi v kolektivu.

Če kdo želi videti, kako zmerjani, oblateni in poniževani delajo in kako se z dejanji borijo za reformo, naj izvoli v tovarno in se o tem prepriča. — Članek v Dolenjskem listu je plod skupine, ki ni izbirala sredstev za dosego sebičnih ciljev.

ANDREJ PETRIČ,
vodja izmene v tkalnici

Izjava predsednika DS NOVOTEKSA

Podpisani predsednik DS v NOVOTEKSU Andrej Smuk izjavljam, da sem 20. januarja takoj po začetku seje DS odstopil od vodenja seje, ker je bilo v vzdušju (medklici, grožnje, neumestne pripombe itd.), kakršno je bilo ustvarjeno s prisotnostjo okoli 300 članov kolektiva, nemogoče sejo normalno voditi. Ko sem zapustil predsedniško mesto, je bilo slišati klice: »Pa naj vodi sejo podpredsednica DS!« Naj opozorim, da to ni bilo v skladu s statutom NOVOTEKSA! Seje pa naprej ni vodila podpredsednica Mara Poniktvar, ker njenega glasu sploh ni bilo slišati, pač pa je sejo samozvano vodil predvsem tov. Hrastar, ki je štel glasove in največ govoril!

ANDREJ SMUK,
predsednik DS
v NOVOTEKSU

Alojz Hrastar: »Nisem vodil seje DS!«

31. januarja dopoldne se je oglasil v našem uredništvu Alojz Hrastar, tekstilni tehnik iz NOVOTEKSA. Izjavil je, da želi v našem tedniku objaviti, da ni vodil nadaljevanja seje delavskega sveta 20. januarja 1967, kakor smo to poročali v članku »Obsojamo izgrede v NOVOTEKSU!« pretekli četrtek.

Na željo objavljamo njegov gornji podatek.

UREDNISTVO

Ostro razločujmo razgrajače in poštene delavce!

Zgolj trditev, da je potek torkove seje DS razviden iz zapisnika, ne pove prav nič, saj niti ne potrjuje in niti ne zanika navedb v oporekanem sestavku.

Glede krivde tov. Franja Kelnerja je bilo že v oporekanem sestavku povedano, da ta ni ovrgel nobene argumentirane obtožbe na seji DS, direktor Jože Logar pa je samoupravne organe v 9 mesecih, kolikor je v NOVOTEKSU, večkrat seznanil z njegovimi napakami, pa samoupravni organi niso reagirali.

Tov. Petrič trdi, da so »enostransko informacijo političnega aktiva, ki presega vse meje pravice in objektivnosti«, trgali v tkalnici zaradi njene neobjektivnosti. Naj vprašamo: zakaj so jo trgali, preden so jo prebrali, in kako so mogli vedeti, da je neobjektivna, preden so jo prebrali?

»Žaljive besede«, ki niso všeč tov. Petriču, ne veljajo za kolektiv, pač pa za posamezne razgrajače, kakor je to jasno in razločno napisano in je lahko vsakdo tako razumel, če je le oporekani sestavek pazljivo prebral!

Spor, ki je izbruhnil v NOVOTEKSU, še ni končan. S sestankom kolektiva, ki je bil v petek, 27. januarja, je bilo ustvarjeno samo normalno vzdušje, temeljito in dosledno razčiščevanje stvari pa se šele začenja. Zgolj bežen pregled dogodkov vse do izbruha, do katerega je prišlo, kaže, da so bili dotlej v celoti upoštevani sklepi samoupravnih organov. Tov. Franjo Kelner je po seji DS, ki je bila 17. januarja, prejel v zakonitem roku odločbo o imenovanju za vodjo komercialnega sektorja, ker je to imenovanje DS izglasoval, direktorjeva ostavka pa je še vedno v veljavi, ker je DS na veljavni seji še ni niti sprejel niti zavrnil. Naj poudarimo, da sklepi, ki so bili sprejeti na seji DS 20. januarja, s postopki, kakršni so bili uporabljeni, po zakonitih predpisih ne veljajo, ker člani DS na tej seji niso odločali neodvisno! Če vzamemo v poštev vse, kar smo našteli, lahko ugotovimo, da v NOVOTEKSU niso bile nikomur kratene samoupravne pravice in da torej ni bilo nobene osnove za izgrede, ki so se nato začeli!

UREDNISTVO
DOLENJSKEGA LISTA

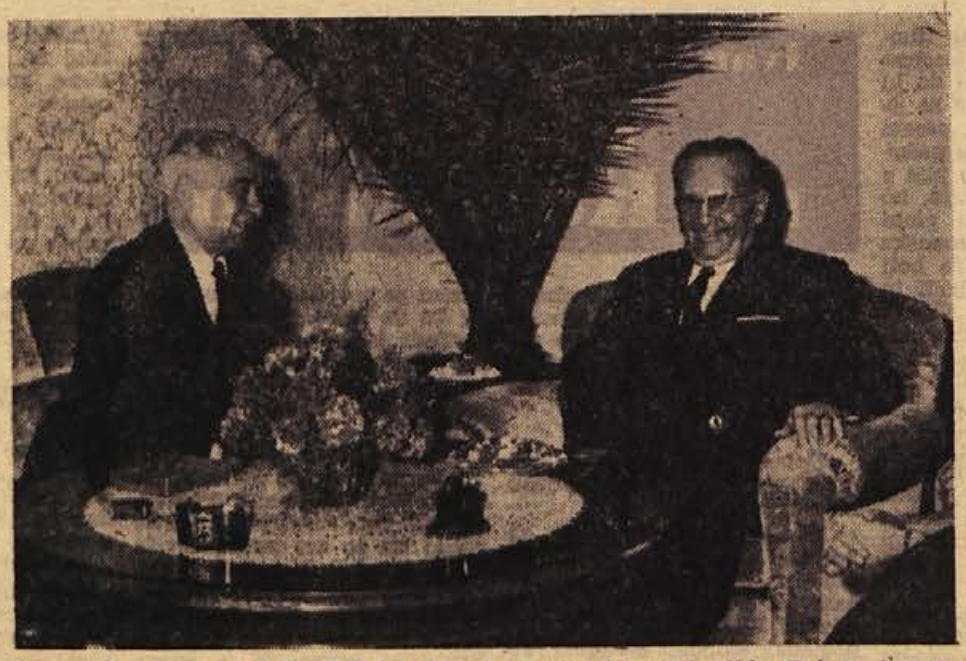

Generalni sekretar KP Italije Luigi Longo je obiskal pred kratkim Brione, kamor ga je povabil Centralni komite ZKJ. Na razgovorih, ki so potekali o tekočih političnih in drugih vprašanjih, je sodeloval tudi predsednik Zveze komunistov Jugoslavije tovariš Tito. Na sliki: tovariša Tito in Luigi Longo med razgovori v vili Brionka (Foto: TANJUG)

Elin Pelin:

NAJPOŠTENEJŠI

Novi župan je prišel v vas, kmetje so ga sprejeli z novim upanjem in veseljem, kajti njihova vas postaja velika občina.

Oživeli so in sladko vznemirjenje je navdalo njihova srca. Med dvema krčmarjema, ki se nikakor nista trpela, zato ker je vsak izmed njiju bil voditelj enega krilca razklane stranke, pa se je sedaj razvilo gentlemansko tekmovanje. Šlo je za to, kdo bo pritegnil novega župana. Da bi to dosegla, sta na skrivaj naročila vsak svoj sod dobrega vina, pletenko čustendilske slivovke, počedila vsak svojo krčmo, snela z zidu strankarske koledarje in začela razširjati vabljive spletke.

Lepa stvar, toda novi župan je bil abstinent. Razen tega je abstinentom v občini prepovedano zahajati v gostilne, da ne bi na ta način kvarno vplivali na razpoloženje ljudi.

Obupana krčmarja sta nalila vode v vino in vse je krenilo po starih potih.

Toda župan ni pozabil obiskati dobrih krčmarjev.

Najprej je stopil k stricu Ivanu, ki se je bil zadnjih nekaj let tako spremenil, da je prekrstil celo svojo krčmo. Zveneče ime »Sveto poleno« je prebarval in čezenj z belo barvo napisal »Bratovska sloga«.

»Stric Ivan,« je dejal župan, »prišel sem, da se pogovoriva. Slišal sem, da si že toliko let bil za župana. Prepričan sem, da dobro poznaš ljudi v vasi. Daj, naštej mi dva ali tri najkrepostnejše, najpoštenejše, kajti nujno so mi potrebni zaradi nasvetov in sodelovanja.

Stric Ivan se je zamislil:

»Kaj naj ti odgovorim, gospod župan. Težko vprašanje . . .«

»Zakaj, stric Ivan?«

»Eh, zakaj . . .«

»Odkrito se porazgovoriva.«

»Odkrito, odkrito, toda . . . V naši vasi smo vsi krepostni. Tudi jaz sem kreposten, če je tako . . . Nič drugega ni bilo, samo kot javnega delavca so me obtožili.«

»Kako kot javnega delavca?«

»Pravijo, da sem kot župan poneveril občinski denar, zaprt sem bil . . . Pošteno sem odsedel tri leta. Strankarska zadeva . . . Tudi izguba državljanskih pravic se mi je že iztekla in sedaj sem zopet državljan z vsemi pravicami . . . Kar zadeva pa druge, daj mi dva, tri dni časa, da premislim . . .«

Župan je vstal in šel k drugemu krčmarju, k stricu Stojanu. Na njegovi krčmi je visel napis »Smrt nasprotniku«; zdaj je pa čisto spremenil napis. Na veliki pločevini je bilo z velikimi črkami napisano: »Krčma krotkosti in pomirjenja«.

»Stric Stojan,« je dejal župan, »prišel sem, da se pogovoriva. Toliko let krčmariš, toliko in toliko let si županoval, potemtakem dobro poznaš ljudi v vasi. Daj, naštej mi dva ali tri najkrepostnejše in najpoštenejše, nujno jih bom potreboval zaradi nasvetov in sodelovanja.«

Stric Stojan se je popraskal za vratom.

»Čednostne in poštene, praviš? . . . Čednostnejšega in bolj poštenega človeka, kakor sem jaz, ni v vasi. Res je, pregrešil sem se; kje pa je človek brez greha. Toda devetintridesetkrat sem se spokoril za svoje grehe . . . dve leti sem sedel v zaporu, toda z olajševalnimi okoliščinami. Zato me je kralj pomilostil za eno leto . . . Pijan sem bil in sem se pregrešil, spričevala sem ponaredil . . . ker sem hotel napraviti uslugo svojemu človeku, strankarskemu prijatelju. Pa nič ne de, sedaj sem kreposten. Nihče ne more reči nič slabega o meni. Če bi pa želeli, da vam naštejem druge, potem mi dajte dva, tri dni časa, da premislim, pa vam bom povedal.

Župan je bil zadovoljen z odgovorom, vstal je in šel.

Čez dva ali tri dni je poklical vse kmete v občino. Tudi stric Ivan in stric Stojan sta prišla.

»Sklical sem vas,« je spregovoril župan, »da mi naštejete štiri najkrepostnejše in najpoštenejše ljudi izmed vas, ker jih potrebujem za nasvete in sodelovanje. Vestne se izkažite in mi povejte imena teh ljudi, ki so mi nujno potrebni pri delu.«

Kmetje so se razgibali, tu in tam se je kateri odkašljal, drug v drugega so se ozirali in molčali s sklonjenimi glavami.

»Prosim vas, gospodje, na dan z besedo!« si je prizadeval župan.

Molk.

»Nič naj vam ne bo nerodno, gospodje . . .«

Zopet molk.

»Kdo bi rad besedo?«

Od vrat se je oglasil nekak mladenič:

»Jaz bom povedal, gospod župan.«

»Povej.«

»Kaj naj bi rekel, gospod župan? Kdo naj bi koga priznal za poštenega? To nas vprašajte, kdo je največji pokvarjenec, pa vam bomo takoj povedali; če gre pa za najkrepostnejše, je pa huda stvar . . Do sedaj smo smatrali v vasi za najkrepostnejšega strica Ivana in strica Stojana. Ta dva sta nas vodila, ta dva sta nas gonila, zanju smo se tepli, zanju smo krvavili. Predlagam, da ju zopet izvolimo . . .«

»Tako je, tako je!« so zavpili zbrani kmetje in pri srcu jim je postalo laže.

Stric Ivan in stric Stojan sta bila soglasno izvoljena.

(Prevedel Tone Potokar)

Knjiga tisoč avtorjev

V Parizu je te dni izšla knjiga, ki jo je napisalo tisoč avtorjev, politikov, pisateljev, igralcev in drugih znanih ljudi, ki so kdaj napisali ali rekli kakšno duhovitost. Knjiga je nekakšen leksikon citatov. Bila je v nekaj dneh razgrabljena, ker vsebuje nekaj prav strupenih citatov. Na primer:

JEAN-PAUL SARTRE: Med »pastirji narodov« jih poznam samo dve vrsti: takšne, ki se zanimajo samo za meso, in takšne, ki se zanimajo samo za volno. Za ovce se ne zanima nihče.

PIERRE MENDES-FRANCE: Smučanje je odličen trening za predsednike vlad: tako se navadijo na padce.

ORSON WELLES: Poznam tri strašne stvari na svetu: vročo kavo, mlačen šampanjec in hladne ženske.

PAUL PEAUTAUD: Kdor ne razume, zakaj je kdo zadavil svojo ženo, ne pozna žensk.

RAIMU: Ženska krepost je kot vžigalica — uporabna je samo enkrat.

MARLON BRANDO: Igralec je človek, ki posluša samo tedaj, kadar govorijo o njem.

MARIA CALLAS: Tina Onassis je idealna prijateljica živali: če najde v omari molja, si takoj kupi krznen plašč, da bi uboga žival imela kaj žreti.

VINCENT AURIOL: Kjer ni vladnih kriz, ni svobode.

AGATHA CHRISTIE: Poročila sem se z arheologom, ker sem zanj tem bolj zanimiva, čim starejša postajam.

Misli o ljubezni

CORNEILLE:

Če ljubezen živi v upanju, tudi umre z njim. To je ogenj, ki ugasne, ker nima goriva.

LA ROCHEFOUCAULD:

Ljubezen prav tako kakor ogenj ne more obstajati brez neprestanega gibanja in neha živeti, brž ko neha upati in se bati.

Jean Paul Serge:

Čuden obisk

Že deset let je Hector Dupont životarij kot pisatelj kriminalnih romanov, ne posebno senzacionalnih, če naj povemo po pravici. Nekega dne je njegovemu založniku šinila v glavo srečna misel, da je dal na rumeni ovitek najnovejše Dupontove »mojstrovine« z velikimi črkami natisniti: »Tiskano v 150 tisoč izvodih. Začudo je izmišljena naklada zares pomagala in kmalu so o Dupontu govorili kot o enem od najuspešnejših pisateljev kriminalnih romanov.

Nekega dne okoli enajstih dopoldne je služkinja prijavila gospodu Dupontu neznanega obiskovalca. Ko je vstopil v pisateljevo delovno sobo, se je predstavil kot Jacques Plimat. Pohitel je in izrazil »svoje iskreno zadovoljstvo, ker se mu je ponudila priložnost, da osebno spozna pisca, čigar dela tako strastno prebira . . .«

Potem je nadaljeval:

»In zato si vas dovoljujem prositi . . .«

». . . za avtogram!« ga je dopolnil Dupont in že segel po nalivno pero.

»Ne! Iskreno vam povem, hotel sem nekaj več!«

»Ah,« je vzkliknil pisatelj. »Prav. Rodil sem se v pariškem predmestju Batignol leta 1925 . . «

»Nikar, spoštovani gospod Dupont . . . To že vem . . . Bral sem v časnikih o vas . . . Želel bi narahlo odkriti zaveso, ki skriva vaše zasebno življenje, če mi boste to dovolili . . . Samo od vas je seveda odvisno, ali mi boste hoteli odgovoriti na vprašanja ali ne. Kratek bom. Znano vam je, spoštovani gospod, da je težko živeti od samega pisanja, ali ne? Koliko včasih mladih kolegov se zaman trudi, da bi dokazali nasprotno!«

»Da, žal je to resnica. Žalostna in nepreklicna. Ker pa se mene tiče, mi moji romani omogočajo, da mi ni treba biti preveč v skrbeh za vsakdanje življenje . . . Trenutno je naklada mojih romanov . . .«

»Gotovo že čez pol milijona . . .«

»Da, za kakih sto, dvesto tisoč čez.«

»Ah, saj to je prekrasno!«

S temi besedami je obiskovalec vstal in dodal:

»To sem hotel slišati iz vaših ust! Hkrati bi vas rad obvestil, da bom v vašo davčno prijavo vnesel zaokroženo številko 500.000 izvodov vsake knjige. In ne zamerite, da sem v začetku pozabil povedati, da sem davčni kontrolor za vašo četrt . . .«

Ivan Potrč: 2

Fajmošter na Kopišniku

Ali tihoča na kopišniški frati, posebno na večer, to je bilo, ko da bi vesolje občutil, ko da bi se jesenski čas ustavil; še pesem kravjih zvoncev nekje s pašnikov pod Kopišnikom je bila v tak čas zamolkla in ubita, ko da bi skozi neznanski gluhi svet prihajala. Bila so jesenska dolgočasja, ki so bila še bolj prijetna ko katero si bodi in še tako napeto branje. Vse je bilo ko prikrita zgodba, tej zgodbi pa se je bližala noč s tisočerimi sladkimi pričakovanji: nikoli se ni nič zgodilo, tega tudi hotela ne bi, ali že to, da se je večerilo, da je prihajala noč, je bilo tako neznansko prijetno; bila sem vesela, rekla sem že, da sem se otresla Katre, njen pijani svet bi mi pokvaril moje večere hribovske simofonije.

Edini, ki mi teh in samo mojih večerov na Kopišniku ni motil, je bil župnik, naj je bilo z njim, kakor je že bilo in kakor je venomer pripominjala Katra. Ni bil tak fajmošter, ki bi prihajal na večer z brevirjem med njivami, kakor sem si, ne vem zakaj, župnika na deželi predstavljala, ta je prihajal brez suknjiča in ovratnika, v okovankah in z zavihanimi rokavi, iz hoste, z njiv ali iz hleva, ter se vselej, ko me je zagledal na oknu, ustavil nekaj pred orehom in me pozdravil.

»Dober večer, Evica.«

»Dober večer, gospod župnik,« sem potiho in zategnjeno zapela.

Odvezal si je predpasnik, ga potegnil preko širokega tilnika, sedel na desko pod oreh, prav nasproti mojemu oknu, in si odvihal hlačnice. Zatem me je pogledal, globoko zavdihnil, ko da bi ga naduha dajala, in po navadi povprašal:

»Ste prisluhnili stvarstvu na Kopišniku?«

Povprašal je in se zazrl v mene, ko da bi se nekje pod kožo smehljal.

»Da-a, malo,« sem izjecljala, zatem pa povedala, da sem brala; ko da bi se opravičevala.

»Tudi jaz sem včasih prebiral, dà,« je rekel, prestal in zavzdihnil, ko da bi ga zanesel spomin. »Evica, ste brali Kozake?«

Odkimala sem.

»Jaz pa sem jih prebiral, da bi jih lahko na pamet povedal, po vseh farah sem jih prebiral; vselej ko so me potisnili više v hribe, sem jih vnovič prebiral; a tu na Kopišniku sem enkrat potem prestal z branjem. E, včasih sem tudi jaz živel,« — fajmoštra je znova zaneslo v spomine — »prebral sem Kozake, a je potem tudi mene stisnilo; ostalo mi je ko vsakemu drugemu; starost na stara leta, brevir in pokora. Kdaj že — ho, kakšna leta so šla! — sem prestal strmeti s farovških oken na ta božji kopišniški svet, na te hoste! Eh, kdaj že, je šlo vse to mimo, Evica, komaj da je še spomin ostal!«

Tako je povedal, se nasmehnil, me še enkrat pogledal in odšel; zazdelo se mi je, takšna hudobna misel me je navdala, ko da bi bilo tisto zavoljo spominov pri njem še vedno greha vredno.

Neko opoldne, ko sem prišla iz šole, sem našla te njegove Kozake pred svojimi vrati, na stolu, kjer sem puščala kanglo z vodo; bili so v gotici, v rdečkasti in zarobljeni reklamki. Ti Kozaki so potem tudi storili, da sva se z župnikom pobliže poznala; nekaj zatem, ko sem mu knjigo vrnila, mi je povedal, da jih je začel še enkrat prebirati.

»Tokrat bo zadnjič,« je rekel.

Ni rekel, da bi jih vnovič prebiral zavoljo mene, ali vse je bilo tako povedano; tako nerodno mi je bilo, da sem se sklonila z okna in se zagledala v tratnico; bila je že pozna jesen, a trava je še vedno silila skozi kamenje ob farovški steni.

Neenkrat sem se začela brigati za fajmoštra, najbolj pa me je imelo, da bi ga povprašala, kam vsako noč, ko odbije enajsto, odhaja. Ni me bilo strah škripanja lesenega stopnišča — bili so fajmoštrovi koraki, počasni in podrsavajoči, kot da bi kdo brez svetilke tavaj — bolj me je mikalo, kam hodi in kje do polnoči ostaja. S kuharico, z njo nista mogla imeti nič več, pri Katri je spal hlapec; poleg tega ni hotel fajmošter o ženski besede slišati. A da bi lazila za njim, kaj takega se mi ni dalo, preveč rada sem bila v postelji, novembrske in zatem decembrske noči so bile na Kopišniku pasje hladne.

Zima je še huje pritisnila, bilo je, ko da bi s cele frate na farovž navalila, pri oknu in pri vratih je silila v kamro; lahko sem kurila, ali toplo je bilo le dotlej, dokler sem nalagala, po nočeh in po jutrih, pri slačenju in oblačenju, me je vselej do kosti zazeblo.

V ranem jutru sva se srečala na stopnišču. Hitela sem v razred, kjer je hlapec že navsezgodaj zakuril, a fajmošter je prihajal iz cerkve, od maše.

»Dobro jutro, gospod župnik,« sem pozdravila in stisnila zobe, na nisem zašklepetala.

(Nadaljevanje sledi)

8. FEBRUAR JE SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK — SPOMIN NA VELIKEGA PESNIKA IN HUMANISTA FRANCETA PREŠERNA

FRANCE PREŠEREN:

SILA SPOMINA

Drug ti je v skrbno nastavljene mreže
nestanovitno zasačil srcé;
véndar na mene še nekaj te veže,
kaj da je, komaj med nama se ve.

Marsikdaj se govorica ti zmeša,
ko me zagledaš med drug'mi ljudmi,
marsikdaj tvoje oko me pogreša,
iščeš okoli me s plašnim' očmi.

Večkrat, ko utrujena praznega hrupa,
v mislih zamaknjena sama sediš,
vsili v spomin se ti pevec brez upa,
stari čas skoraj nazaj si želiš.

Marsikdaj, ko ti tvoj ljubi zapòje,
sreče v ljubezni se baha vesel,
v srcu te zbadajo pesmice moje,
ki jih od njene nesreče sem pel.

Sama sodila si pred me nemilo,
sama me zmerom še sodiš ostró;
pravijo vendar, da slabo plačilo,
kdor me pri tebi zatoži, dobó.

Trtna med nama vzdiguje se stena,
'z brezna globoc'ga do strmih nebes;
vendar ne udrža želj skrivnih plamena,
da bi ne mogel on švigniti čez.

Ne pozabiti jih, so te prosili
drugi, ne moje prevzetno srcé;
v mislih ti niso, al' mene po sili
pomnila boš ti do zadnjega dne.

Ljudska pesnica s Krškega polja

Ana Salmič, ljudska pesnica s Krškega polja, je znana daleč okrog Leskovca, kjer zdaj prebiva. Še globlje smo jo lahko spoznali na nedavni televizijski oddaji Ljubljanske TV.

Prebivalci Leskovca pa jo poznajo že dlje časa. Njeno dobroto so spoznali v taboriščih v Nemčiji. V najhujših časih je tolažila sotrpinke in jim vlivala upanja: »Še bo vstalo sonce sreče in svobode tudi za nas!« Otrokom je pripovedovala prav. ljice in povesti, ki se jih je največkrat sama spomnila, fantom in dekletom pa je pisala igre in recitacije, da jim je pregnala težke misli. Kadar je »ubogo razočarano dekle« začelo pripovedovati o svoji mladosti, so bili vsi ganjeni do solz. Ob njenih govorih za umrlimi, ki jih je pogoltnila fašistična zemlja, ni mogel nihče zadržati ihtenja. V »Lagerski himni« je izpovedala vse tegobe, ki smo jih doživeli pod fašističnim terorjem.

Prav bi bilo, da bi Ano še bolj spoznali, zato upamo, da bo kmalu izšla njena pesniška zbirka.

H. R.

Štoviček bo razstavljal v Beogradu

Kipar Vladimir Štoviček je dokončal plaketo g. priorja Edgarja Leopolda Lavova iz kartuzije Pleterje. To delo bo umetnik Štoviček razstavil v Beogradu. Za beograjski trienale je izbral tudi plaketo, na kateri je upodobil sebe ob 70. letnici. Na razstavi v Beogradu se bo kipar Štoviček torej predstavil z zadnjma stvaritvama dosedanjega umetniškega snovanja.

Marca bo izšel Jarčev ROG

Po petih letih premora bodo letos spet izšle štiri knjige pri Dolenjski založbi. Prvo bo na knjižnem trgu delo profesorja Janka Jarca Partizanski Rog. Naslednje tri knjige pa so: Mimi Malenškove povest Noriška rapsodija, Dularjeva povest Udari na gudalo, Jandre in Dolenjski zbornik. Vse knjige bo založila mariborska založba Obzorje, v sklopu katere deluje Dolenjska založba.

sl

Prešernovo sporočilo

Prešernovo sporočilo so — Prešernove Poezije. V njih je PESNIK izrekel to, kar nam je hotel sporočiti. Nihče ne more ponoviti njegovega sporočila v jasnejši in razumljivejši obliki. Toda kljub temu poizkušamo iz »vzgojnih« nagibov in razlogov nekaj podobnega. Ljudje imajo zaradi svoje komodnosti nad takšnimi poiskusi najbrž veselje, če smemo soditi po njihovem povpraševanju po življenjepisnih in drugih slovstvenozgodovinskih spisih. V le-teh pa je gotovo nekaj smiselnega vsaj tedaj, kadar nam skušajo olajšati pristop k izvirnikom, si pravi, kadar nas pripravljajo do tega, da se čim voljneje in popolneje prepustimo njihovi lepoti.

V želji, da vnovič tvegam nekaj podobnega, sem se prehitro vdal uredniku Knjižne police, da napišem za njene predale nekaj vrstic o Prešernovem sporočilu. S prenagljeno obljubo pa sem si naložil poleg težke butare raznih komentarjev in biografij, ki teže mojo vest zaradi premajhne odpornosti do založniške zapeljivosti, spet novo, le na videz lažjo, v bistvu pa vendar hudo skelečo krivdo.

V mučnem prizadevanju, da bi bila le-ta čim manjša, spoznavam po zgledu Avgusta Žigona in drugih slovstvenih zgodovinarjev v Prešernovih Poezijah najprej sporočilo velikega umetnika. Marsikaj kaže na to, da se dandanes te vrednote Prešernovih pesmi zaradi sodobnega umetnjakarstva in učenjakarstva premalo zavedamo ter ocenjujemo le-te predvsem kot ljubezenske izpovedi ter svetovnonazorske in osebne izjave ali tudi samo kot verzifikacijske in stilistične vaje. Toda če ne občutimo, da so nastale v v skrivnostni preobrazbi našega cerkvenega in kmečkega jezika, ki je postal prav po Prešernu organ umetniškega oblikovanja čustvenega in miselnega življenja prvega svobodnega Slovenca po frankovski okupaciji, nismo doumeli velikega dela Prešernovega sporočila. Vsi poznejši umetniški uspehi našega slovstva so namreč obsežni v tej preobrazbi. Kdor misli, da so vredni Prešernovi nasledniki do današnjih dni enake ali celo večje pozornosti kakor poet Sonetnega venca, ta sploh ni doumel, kaj se je zgodilo v umetniškem in narodnem pogledu z našim jezikom, se pravi v našo narodnostjo, med 1830. in 1848. letom

Kot nič manjšo vrednoto čutim v Prešernovem sporočilu zapoved čiste in tople človečnosti, humanitete najvišje vrste, ki odseva iz njegovih del človeka in nam narekuje, da smo v življenju, to je v svetu, ki obsega »pekel« in »nebo«, velikodušni do soljudi in pripravljeni na žrtev in trpljenje. Iz take človečnosti se je pesniku porodila tudi Zdravljica, najbolj prepričljiva izpoved vere v zmago »dobrega« človeka oz. v dokončno včlovečenje vseh — »butnic neukretnih«.

Z zapovedjo čiste humanitete je v prelepem soglasju narodno ali domoljubno sporočilo Poezije. Prešeren se je čutil kot pesnik človek enakopravnega ne samo velikim ustvarjalcem človeštva, temveč tudi vsem članom velikih in svobodnih narodov. Zato je budil tudi v svojih »slovenskih bratih« zavest, da maloštevilnost, ubožnost in nesvobodnost niso same po sebi negativne lastnosti kakega naroda, temveč da daje ljudstvom vrednost in ceno predvsem kultura njihovih jezikov, teh najvažnejših organov duhovnega in materialnega življenja, ki najodločneje pričajo o ustvarjalni moči in nemoči posameznih narodov. Premišljevanja o tem, da »Slovenec mile ne ljubi matere vanj upajoče« so bila za pesnika »skleleča« in so ga v zvezi z nesrečno ljubeznijo polnila z »bredkostjo«. Zato je toliko bolj gledal na lepoto slovenske pesniške besede, saj je z njo hotel privesti odtujeno izobraženstvo nazaj k domačemu ljudstvu kot njegov najzvestejši in najbistrovidnejši sin.

Glede na to se pač ne motimo, ako sprejemamo Prešernove Poezije kot sporočilo, da so umetnost, človečnost in narodnost temeljne prvine individualne in nacionalne kulture in da si brez njih ne moremo priboriti niti osebne niti občestvene časti in svobode. Še več, te vrednote, izražene in izoblikovane v Poezijah, se nam odkrivajo tudi kot večen zgled in kot nepogrešljiva pomoč pri izpopolnjevanju našega in vsakterega nadaljnjega dela v procesu slovenskega umetniškega, človeščanskega in narodnega prizadevanja. Zato pa je bilo, je in bo Prešernovo sporočilo za vse generacije nujno in obvezujoče!

ANTON SLODNJAK

Oder mladih je zaživel

Novomeški Oder mladih je — kot vse kaže — letos le zaživel. Postal je v pravem smislu besede oder vseh mladih, ne le gimnazijcev, kot je bil ob ustanovitvi.

Alenka Bolè-Vrabčeva, režiserka Odra mladih, je poudarila, da je treba mlade kadre zdaj vestno in dosledno vzgajati, da ne bi nastala še večja vrzel med mladimi in starimi, kot je zdaj. Sprijazniti se je namreč treba z dejstvom, da zasedba igralcev KUD Dušan Jereb ni več popolna.

Novomeški igralci se pri svojem delu nenehoma srečujejo z vrsto težav. Do nedavnega so lahko vadili le v garderobi kina Krke, medtem ko so nad njimi vrteli filme. Letos jim je občinska skupščina za vaje odstopila sejno dvorano. Pogoji za delo so se s tem sicer izboljšali, vendar pa še zdaleč niso idealni, saj bi igralci za delo nujno potrebovali tudi oder. Tega pa ne morejo dobiti, ker bi morale potem odpasti filmske predstave. Tako kot pri vseh amaterskih gledališčih je tudi v Novem mestu zaradi deljenega delovnega časa skoraj nemogoče dobiti vse igralce na skupno vajo.

Kljub vsemu so za letos pripravili dokaj pester in obširen repertoar. Februarja bo premiera Grayeve igre Lepota in zver, pripravljajo pa še Lorcov Dom Bernarde Albe in dramatizacijo Tavčarjevega dela Otok in Struga. Poleg treh iger bodo do konca junija pripravili še večer poezije slovenskih pesnic in ljudskih pesmi v počastitev slovenskega kulturnega praznika in večer Mira Jarca, na katerem bodo predstavili tudi doslej neznan lutkovni prizor, ki ga bodo komorno obdelali. Zanimivo je, da bo Grayeva igra ena prvih predstav, za katero so igralci dobili nove obleke.

S. SPLIHAL

Pripravimo se za Mursko Soboto!

Republiški svet Zveze kulturno-prosvetnih organizacij je razpisal X. jubilejno srečanje dramskih skupin Slovenije za sezono 1966/67. Zaključna prireditev bo od 28. maja do 3. junija prihodnje leto v Murski Soboti. Odbor te prireditve bo sprejemal prijave od 1. marca do 6. maja. Občinski sveti ZKPO ali dramske skupine, ki se bodo prijavile, bodo morale najmanj pet dni pred uprizoritvijo vsakega dela, s katerim bi želele nastopiti v Murski Soboti, poslati prijave odboru za gledališko dejavnost pri republiškem svetu ZKPOS, da si bo strokovna komisija predstave lahko ogledala in jih ocenila. Na zaključni prireditvi bo predstave ocenjevala posebna žirija.

Dramske skupine bi naj v sezoni 1966/67 uprizarjale predvsem taka dela, ki jih želi videti njihovo občinstvo, hkrati pa naj izbero aktualne izpovedne teme iz domače in svetovne književnosti ter iz sodobne dramatike.

V jubilejnem srečanju bodo skupine lahko nastopile tudi s kvalitetnimi deli za mladino, srečanja pa se bodo lahko udeležili tudi najboljši mladinski in pionirski dramski krožki. Za zaključno prireditev bodo prišle prav tako v poštev kvalitetne proslave, akademije in klubski večeri.

Kronika dveh kočevskih tiskarn

Pred kratkim je Franc Cankar v glavnem dokončal kroniko dveh kočevskih tiskarn. V njej je orisal razvoj, delo in pomen nemške tiskarne Jožefa Pavlička, ki je delala od 1910 do 1941, in tiskarne ČZP Kočevski tisk, za katero je zbral podatke od njene ustanovitve leta 1955 do današnjih dni. Kronika obsega 70 tipkanih strani in je opremljena s slikami. Kronist je zbral podatke iz različnih zanesljivih virov, predvsem iz raznih slovenskih in nemških časopisov, knjig, revij, zapisnikov in drugega materiala. Kroniko je posvetil stoti obletnici slovenske grafične organizacije, ki bo prihodnje leto.

V Boštanju že tretjič: »Pokaži, kaj znaš!«

Komisija za kulturno dejavnost pri aktivu ZMS v Boštanju bo 12. februarja že tretjič organizirala nagradno prireditev Pokaži, kaj znaš. Na tekmovanje se lahko prijavijo le prebivalci sevniške občine, najboljši tekmovalci pa bodo nagrajeni s 15, 12 in 8 tisočaki.

Ob vhodu v novo brestaniško šolo ponazarja relief kiparja Vladimirja Štovička izseljevanje Slovencev, boj z okupatorjem in veselo vrnitev v osvobojene domove. (Foto: J. Teppey)

Papirničarji podprli godbo

Godbi na pihala, ki dela v krški tovarni celuloze in papirja pod okriljem sindikalne podružnice, primanjkuje denarja za instrumente in uniforme ter tudi za nastope. Delavski svet je odločil, da bodo odslej zaposleni prispevali po 100 Sdin na mesec za godbo, medtem ko je znašal dosedanji prispevek 30 Sdin za posameznika. Večina je sklep o povečanem prispevku sprejela z razumevanjem, nekateri pa so rekli, da za godbo ne bodo dali nič.

Vroča razprava na zboru občanov

Občani so zelo kritično ocenili razna dela na komunalnem področju — Zakaj dvakrat kanalizacija na levem bregu Rinže? Občani so pripravljeni denar prispevali, zahtevajo pa, da je koristno porabljen

24. januarja so občani Kočevja razpravljali o delu krajevne skupnosti in osnutku odloka o prispevku za uporabo mestnega zemljišča. Zelo kritično so ocenili delo krajevne skupnosti, komunalnih delovnih organizacij in celo nekaterih organov občinske skupščine.

Tako so menili, da je sedanji način odvoza smeti nekulturen, da ulice niso dovolj hitro očiščene snega, da ceste in ulice pogosto prekopavajo, da prodaja kruha ni kulturna, da so usluge raznih servisov in obrtnikov drage itd. Vprašali so, kako je bil porabljen denar za novo pokopališče; zakaj spet grade kanalizacijo na levem bregu Rinže, čeprav je bila dograjena komaj pred leti; zakaj mestni paznik ne kaznuje staršev otrok, ki smete parke; zakaj je bil v Kočevju ukinjen obrat kontrole meril; zakaj pogosto prekopavajo ceste in ulice; zakaj v nekaterih delih mesta ni javne razsvetljave in vode ter še za nekatere druge zadeve. Občanom je odgovoril načelnik oddelka za gospodarstvo in finance pri občinski skupščini Stane Potisek.

Tudi v razpravi o osnutku odloka o prispevku za uporabo mestnega zemljišča je sodelovalo precej občanov. Priznali so, da so potrebe mesta res stvarno prikazane, upoštevati pa je treba tudi, če bodo občani novo dajatev lahko plačali. Letos se bo prav v zvezi z reformo marsikaj prevalilo na hrbet občanov in bo težko za vsak dinar. Nekateri so izrazili bojazen, da ne bi prevelikega deleža prispevkov porabili za novo administracijo v zvezi s prispevkom. Občani so tudi poudarili, da so pripravljeni plačevati novi prispevek, vendar so nekateri dodali, naj ne bo previsok. Zahtevali so, naj bo zbrani denar porabljen za najnujnejše in najbolj koristne namene ter da se jim kasneje poroča, kako bo njihov denar porabljen.

Ob zaključku razprave je predsednik občinske skupščine Drago Benčina med drugim poudaril, da je prav, če ljudje, ki denar prispevajo, tudi odločajo, za kaj bo porabljen. Predlagal je, naj občani izvolijo posebno komisijo, ki bo kontrolirala porabo zbranega denarja. Razen tega naj vsak, kdor opazi napake, poroča občinski skupščini, kjer mu bodo vedno odprta vsa vrata.

Dvajset let čakanja

Po Poljanski dolini vozita dva avtobusa — iz Črnomlja in Kočevja. Potniki morajo večkrat po cele ure čakati na Brezovici, v Predgradu in na Dolu, zato bi bilo prav, da bi SAP iz Ljubljane, ki že dvajset let vzdržuje progi, potnikom postavil avtobusne čakalnice.

Tudi v teh krajih je vedno več motornih vozil. Petrol bi lahko v kleti predgrajske trgovine prodajal goriva in maziva, saj morajo vaščani zdaj hoditi po bencin tri kilometre daleč.

Razgovor z zdravniki

Delovne organizacije kočevske občine so predlagale občinski skupščini, naj organizira sestanek predstavnikov delovnih organizacij, socialnega zavarovanja, zdravstvenih delavcev in občinske skupščine, na katerem bi se pogovorili o vplivu novih ukrepov s področja socialnega zavarovanja na delovne organizacije. Nadalje bi se pogovorili o popoldanskih ordinacijah v zdravstvenem domu, o poenotenju nadomestil do 30 dni bolniške in o drugem.

Cene v Kočevju

V trgovini s sadjem in zelenjavo so bile pretekli petek naslednje cene: krompir 0,80 N-din za kg, jabolka 3,36 do 4,47 N-din kg, banane 5,40 N-din kg, pomaranče 2,60 do 4,84 N-din kg, limone 4,50 N-din kg, grozdje 4,48 N-din kg, hruške 4,14 N-din kg, mandarine 4,44 N-din kg, sveže zelje 1,78 N-din kg, kislo zelje 1,54 N-din kg, kisla repa 1,42 N-din kg, jajca po 0,61 do 0,73 N-din, solata 4,96 N-din kg, fižol v zrnju 4,02 do 4,92 N-din kg, čebula 1,99 N-din kg.

Livold dobi zazidalni načrt

Razprava o idejnem zazidalnem načrtu naselja Livold, ki so se je udeležili gradbeni strokovnjaki, je pokazala, da prebivalci želijo usmeriti gradnjo proti Dolgi vasi, ne pa proti Stalcerjem ali v samo naselje. Razgovor je pokazal, da so take razprave obojestransko koristne in bi jih torej kazalo večkrat prirejati. Le tako bo mogoče še pravočasno reševali sporna vprašanja, kajti večkrat se zgodi, da jih postavijo na dnevni red, ko je že prepozno.

-v

Prvo predavanje o sodobnih vprašanjih

V soboto dopoldne je v Kočevju predaval sekretar univerzitetnega komiteja ZK iz Ljubljane Lojze Skok o vodilni vlogi ZK danes. Predavanja o aktualnih družbenih procesih bodo vsako soboto do aprila, namenjena so odgovornim družbenim delavcem v občini, organizira pa jih domača delavska univerza.

„V težkem položaju so vsa gasilska društva!"

Sredi januarja so imeli gasilci v Dolgi vasi občni zbor. Predsednik in poveljnik sta ugotovila, da je bila dejavnost društva v preteklem letu veliko boljša kot prejšnja leta. Tudi nadzorni odbor je menil, da je bila lani večja aktivnost pri vodstvu in članstvu, zato je izrekel upravnemu odboru pohvalo. Posebno priznanje pa so izrekli strojniku **Jožetu Pretnerju** za prizadevno in vestno vzdrževanje motorne brizgalne, ki je kljub dotrajanosti vedno pripravljen za akcijo.

Društvo skrbi za varnost, tako da že nekaj let ni bilo večjega požara v vasi. Komisija za požarno varnost redno pregleduje kurilne in dimne naprave ter opozarja na napake. V preteklem letu si je društvo s prostovoljnimi prispevki in z dohodkom od veselice nabavilo nekaj gasilskega orodja ter opremilo gasilski vos. Potrebovalo pa bi še več orodja in novo motorno brizgalno. Sedanje orodje je že precej izrabljeno, motorna brizgalna je še izpred vojnih let.

Vodstvo društva je usposobilo operativno desetino, da je vedno pripravljena. Izkazala se je pri dveh požarih v sosednjih vaseh, ko je PGD Dolga vas priskočilo na pomoč.

Po poročilih se je razvnela precej žolčna razprava, vendar ni zajela bistvenih vprašanj. Nekateri so očitali kočevskemu društvu, da svojim članom plačuje za gasilske vaje. Tudi občinski gasilski zvezi so očitali, da daje sredstva le nekaterim in ne gleda na potrebe in interese javnosti. Drugi so menili, da bi bilo bolje priti do dna problemom v lastnem društvu.

Predsednik občinske gasilske zveze je govoril o širših nalogah gasilskih društev in o interesu družbe, da v večjih industrijskih centrih ustvari močnejše enote. Dejal je, da je treba tudi s plačevanjem članov usposobiti operativno enoto.

Nekatere težave, s katerimi se srečujejo gasilska društva v kočevski občini, izhajajo tudi iz strukture prebivalstva, ki se ne čuti vezano na Kočevje, saj se je večina tja preselila po vojni. Poveljnik PGD Kočevje je zanikal, da bi njihovo društvo udeležbo na vajah plačevalo, dejal pa je, da so dali najbolj prizadevnim članom denarne nagrade. Diskutantje so se pritoževali nad slabo moralno in materialno podporo. V svojih razpravah so posegli tudi na širše področje, predvsem na potrebe celotne krajevne skupnosti in organizacij ter njihovega sodelovanja. Kljub burni razpravi pa se skoraj niso dotaknili programa dela.

Kaže, da je treba gasilskim društvom posvetiti več skrbi, saj ponekod kljub odgovorni nalogi komaj životarijo.

nj.

Podjetja počasi dopolnujejo plane

Delovne organizacije naj ne čakajo navodil in ukrepov skupščine, ampak naj se same lotijo dela — Proračuni občin se bodo postopno zmanjševali

Na nedavnem posvetu predstavnikov občinske skupščine Kočevje in predstavnikov delovnih organizacij je bilo poudarjeno, da bodo odslej izdelovale letne plane le delovne organizacije, ki pa naj ne čakajo na razna navodila in ukrepe skupščine, am pak naj se same lotijo dela.

Ddelovne organizacije bi morale tudi pnovno proučiti svoje perspektivne plane do leta 1970 in jih dopolniti. Rok, ki ga je skupščina določila za dopolnitev planov, je že minil, delovne organizacije pa ji dopolnjenih načrtov še niso poslale. Občinska skupščina potrebuje te plane, da bodo na njihovi podlagi izdelala svoj perspektivni plan do leta 1970.

Že po dosedanjih gospodarskih uspehih in nepopolnih planih delovnih organizacij se da oceniti, da bo stopnja proizvodnje, dohodka, neto produkta in tudi osebnih dohodkov letno narasla nekako za 12 do 16 odstotkov. Vendar bo ta rast v posameznih delovnih organizacijah zelo različna.

Hkrati je treba pričakovati, da se bodo občinski proračuni vse do leta 1970 postopno zniževali. Predvideno je tudi, da bodo ukinjene dotacije in dopolnilna udeležba manj razvitim občinam, ki so jih doslej prejemal od rpublik. Kočevska občina dotacij ni dobivala, pač pa le dopolnilna srdstva.

Zaradi takih teženj, ki so tudi v skladu z ukrepi gospodarske reforme, bodo razvite občine nekoliko na boljšem, manj razvite pa na slabšem, in bodo morale iskati dopolnilne vire za kritje svojih potreb.

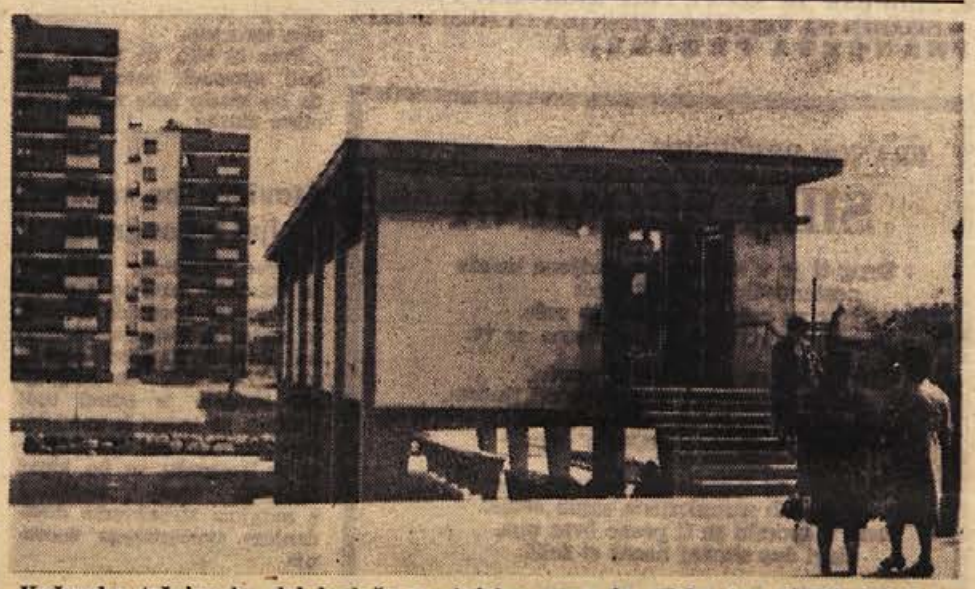

Kočevska tržnica bo del bodoče prodajalne mesa in mleka ter njunih izdelkov. Prodajalna bo še enkrat širša in nekoliko daljša, kot je sedanja tržnica. (Foto: Prime)

Pred prodajo mesa po kvaliteti

Tržnico bo KGP dozidal in uredil v njej prodajalno mesa in mleka — Ureditev bo veljala 50 milijonov S-din

Že letošnjo jesen bo urejena nova prodajalna mesa in mesnih izdelkov ter mleka in mlečnih izdelkov, vendarle le, če bo KGP uspelo dobiti potrebne kredite. V prodajalno namerava posestvo prerediti kočevsko tržnico, ki bi ji prizidalo še nekatere prostore. Idejni osnutek za novo prodajalno, v kateri bi bi prodajali meso po kvaliteti, je že izdelan, v kratkem pa bodo narejeni tudi načrti.

Ureditev bo veljala blizu 50 milijonov S-din. Kmetijska panoga Kmetijskega gozdarskega posestva, ki bo investitor, nima sama dovolj denarja, ker ima velike obveznosti zaradi odplačevanja posojil. Prav zato posestvo računa, da bo dobilo za ureditev prodajalne kredit pri skladu skupnih rezerv gospodarskih organizacij pri Kreditni banki.

Prodajalna bo ogrevana, saj bo centralna kurjava priključena na centralno kurjavo, ki jo uporabljajo stolpnice. Tudi kanalizacija bo priključena na stolpniško.

Nova prodajalna bo stala v središču mesta. Po njeni dograditvi se bo občutno povečal tudi tržni prostor, ki bo pod prodajalno in ga KGP ne bo uporabljalo.

Lani so dobro gospodarili

Največje breme proračuna so anuitete za zdravstveni dom

Predstavniki delovnih organizacij in občinske skupščine Kočevje so na skupnem sestanku 20. januarja ugotovili, da so bili lani kljub zaostrenim pogojem gospodarjenja doseženi dobri gospodarski uspehi. Tako so lani porasli skladi v delovnih organizacijah za preko 30 odstotkov, kosmati osebni dohodki za 26 odstotkov, čisti osebni dohodki pa celo za preko 40 odstotkov. Taki uspehi so bili doseženi kljub pomanjkanju reprodukcijskega materiala, večjim cenam, pomanjkanju obratnih sredstev in povečanju zalog.

Tudi v decembru spremenjeni občinski proračun je bil zadovoljivo rešen, saj znaša razlika le 2—3 odstotke. Največje breme za proračun pa so anuitete za novi zdravstveni dom, saj ta izdatek v proračunu ni bil predviden.

LIK: 42-urni delovni teden

Z novim letom je kočevsko podjetje LIK prešlo na 42-urni delovni teden. Delavski svet je na želje kolektiva sklenil, da bodo delali še naprej po 8 ur na dan, vendar bodo imeli vsak mesec prve tri sobote proste.

Vsako soboto ples

Gostinsko podjetje »Hotel Pugled« v Kočevju prireja do meseca maja vsako soboto ples. Ples je izmenoma v hotelu in kavarni. Začne se ob 20. uri in traja do 1. ure. Igrajo »Roški fantje«.

Sveta o novih ukrepih

Na petkovi skupni seji sta svet za zdravstvo in svet za delo razpravljala o novih predpisih s področja socialnega zavarovanja, o potrebnih ukrepih na področju zdravstvenega zavarovanja in o predlogu proračuna za zdravstveno zaščito v letošnjem letu.

Najbolj prizadevni društvi

21. in 22. januarja sta imela letni skupščini gasilsko društvo v Stari cerkvi in gasilska četa v Lesni industriji Kočevje. Ta dva shoda lahko postavimo za zgled. Res je sicer, da so vsako leto poročila skoraj vedno enaka ali podobna, vendar poročila ni so tako važna. Važna je velika požrtvovalnost in predanost v teh organizacijah, ki želijo pomagati tam, kjer je to najbolj potrebno, ne da bi pričakovale pohvalo.

Iz poročil je bilo videti, da imata ti dve gasilski organizaciji veliko tehničnega znanja in solidno orodje. Občinska in republiška gasilska zveza najdeta med temi gasilci mnoge predane člane in jih nagradita s skromnimi, toda pomembnimi pohvalami in odlikovanji. Po mnenju članov obeh organizacij sta lani najbolj uspešno delala v Stari cerkvi poveljnik Karel Mrvar in v LIK Alojz Majcen. Obe organizaciji pa je treba opozoriti na to, naj v bodoče posvetita več pozornosti mlademu naraščaju.

C. N.

Ob vsaki spremembi naslova nam sporočite svoj stari in novi naslov!

DROBNE IZ KOČEVJA

■ **POCENI POMARANČE** so pričeli prodajati tudi v Kočevju. Prvega dne je bil tak naval, da niso mogli vsi priti na vrsto. Čudno pa je, da je v cenah precejšnja razlika. Potrošniki se tudi čudijo, da so pomaranče cenejše kot jabolka in hruške. Marsikdo je nakupil velike zaloge, pa se že slišijo pritožbe, da so pomaranče začele gniti.

■ **V MESNICAH** je spet zelo težko dobiti drobovino, zlasti jetra. Ni prav, da vso drobovino poberejo gostinski obrati, medtem ko diabetiki in drugi bolniki ne pridejo na vrsto.

■ **VRTNARIJA KGP JE PRESLA** po licitaciji v zasebne roke. Lastnik je že pričel setvenimi deli za spomladanske sadike, kar je dozdaj preprečeval visok sneg. Cvetličarna v središču mesta je dobro založena s svežim cvetjem vseh vrst, vendar zanimanje kupcev zlasti za lončnice precej pada.

■ **KROFI V SLAŠČICARNI METKA** kažejo, da je pust res pred vrati. Dobrih krofov po zmerni ceni so se gostje že navadili in kar redno zahajajo v slaščičarno.

■ **PRESTE** je v gostinskih lokalih le težko dobiti, čeprav jih mestna pekarna redno peče. V lokalih pravijo, da med gosti za preste ni povpraševanja. Čudno je, da jih v Sodražici prodajo tudi po 600 na dan. So tam boljše ali znajo narediti boljšo reklamo?

■ **MLAD VINJEN FANT** je v nedeljo ob devetih zjutraj sedel v globokem snegu. Za opozorila mimoidočih, naj vstane, ker se bo prehladil, se ni zmenil, češ da lahko sedi, kjer ga je volja.

■ **EDINSTVEN DOŽIVLJAJ** so dočakali gostje v kočevskih lokalih v četrtek, 25. januarja. Do 18. ure je šlo vse po stari navadi, nato pa so nenadoma nehali streči. Po tej uri so gostje plačevali alkohol in cigarete po novih cenah.

KOČEVSKE NOVICE

Za decembrsko mleko so dobili manj!

Analiza je pokazala, da niso oddajali povsod dovolj kvalitetnega mleka — Odtegljaji v nekaterih vaseh — Podobne analize tudi v bodoče

Vaščani Brež Nemške vasi, Lipovšice in Podpoljan so dobili za v decembru prodano mleko mani kot prejšnje mesece.

Veterinarski inšpektor pri občinski skupščini v Ribnici Anton Šobar nam je povedal, da so v nekaterih vaseh v lanskem decembru dobili za mleko manj, ker je bilo slabše kakovosti in ni odgovarjalo zahtevam republiškega odloka o premijah za kravje mleko.

Vzorce mleka je inšpektor jemal novembra in decembra. Novembra je bilo vse mleko v redu, v decembru pa je bilo slabše v Podpoljanah in Brežah (vzorci vzeti 9. decembra) ter Lipovšici in Nemški vasi (vzorci vzeti 21. decembra).

Analizo odvzetega mleka so opravili v Kočevju. Prodajalci mleka v vseh štirih vaseh pa so dobili za 15 dni pri litru mleka 20 din manj.

Podobne analize mleka bodo delali v občini tudi letos, kako pa bo zakonodajalec predpisal premijo in na kri jo bo vezal, še ni znano.

Inšpektor priporoča prodajalcem mleka, naj v hlevu in pri molži čimbolj upoštevajo higienske zahteve: mleko naj precede, ga po molži ohlade, predvsem pa naj ne mešajo svežega meka s starim.

Na pripombe vaščanov, da posode, v katere zlivajo mleko, niso vedno dovolj čiste, pa je inšpektor pripomnil, da so posode, ki prihajajo iz ljubljanskih mlekarn, vedno dobro oprane, vprašanje pa je res, če mlekar, ki posode razvaža, vedno prav ravna z njimi.

NEDISCIPLINA V »INLESU«

Sindikalna podružnica v Inlesu je imela pred nedavnim občni zbor. V razpravi so ugotovili, da je v podjetju več delavcev, ki s kritikarstvom mečejo vse podjetje v slabo luč. Odkrito so se pomenili tudi o nepremišljeni nabavi stroja za žaganje hlodovine, ki je veljal leta 1963 50,000.000 Sdin, pa ga nimajo kaj rabiti. Če bi hoteli žagarsko opremo montirati, bi morali prenoviti celoten žagarski obrat, kar bi terjalo še velike dodatne investicije. Obrat pa so že dvakrat rekonstruirali. Sklenili so, da morajo opremo čimprej prodati. —r

Precej kritike je bilo izrečene na račun delovne discipline, ki zmanjšuje produktivnost. Vzroke lahko iščemo tudi v nizkih osebnih dohodkih, saj znaša povprečni osebni dohodek 630 Ndin, kar je precej pod republiškim povprečjem. Veliko časa so posvetili delitvi dohodka: z uvedbo novega načina nagrajevanja po ekonomskih enotah bodo delavci pravičneje nagrajevani.

Udeleženci občnega zbora so se podrobno seznanili z novimi ukrepi v socialnem zavarovanju in izrazili nekaj utemeljenih pripomb. Ob koncu so izvolili novo vodstvo sindikalne podružnice ter člane za občinsko konferenco ObSS Ribnica. —r

Volkovi v bližini Grčaric

Letošnja zima je pokazala ostre zobe. Že precej let nazaj ni bilo tako velikega snega, saj je bil ponekod med Grčaricami in Jelenovim žlebom visok tudi do 120 cm. Poleg snega je pritisnil še hud mraz — v Grčaricah je živo srebro padlo 26 stopinj pod ničlo — in je bilo delo v gozdovih popolnoma ustavljeno.

Najhuje sta sneg in mraz prizadela divjad, ki le težko pride do hrane. Se hujšo nevarnost pa pomenijo za divjad volkovi. Po izjavi lovcev so trije volkovi pred kratkim v bližini Grčaric popolnoma razmesarili košuto.

Na občini še 80 prošenj za stanovanja

Na zadnji seji sveta za stanovanjske zadeve pri občinski skupščini Ribnica so razpravljali predvsem o stanovanjskih problemih. Da je pomanjkanje stanovanj še zelo veliko, priča tudi to, da imajo na občini trenutno 80 prošenj za dodelitev stanovanja! Največ jih primanjkuje v Ribnici in Sodražici in na seji je bilo rečeno, da bodo morala podjetja bolj misliti na združevanje sredstev za gradnjo stanovanj. O tem je treba odločati že zdaj, saj se bo gradbena sezona kmalu začela. -r

Možnosti za obstoj so

Delavski svet ribniškega podjetja »Gradbenik« je na zadnji seji sklenil, da ostane obrat opekarna še naprej v sklopu podjetja, medtem ko bo upravljanje in delitev dohodka za ta obrat ločeno. Razen tega je ugotovil, da ima »Gradbenik« možnost obstoja in razvoja, ker so delovne organizacije v občini sklenile, da bodo združevale denar za stanovanjsko gradnjo.

Nov vodovod v Danah

Krajevna skupnost v Bukovici sodi med najboljše v ribniški občini. Vsako stvar, ki se je lotijo, izpeljejo z minimalnimi stroški. Program dela in predračun za letošnje leto zajemata le tisto, kar bodo vaščani : raz. položljivimi sredstvi in z lastnim delom res lahko napravili. Med najpomembnejše naloge štejejo zgraditev vodovo. da v vasi Dane, za kar že zbirajo sredstva. Nadaljevali bodo tudi s komunalno ureditvijo krajev na območju krajevne skupnosti Bukovica.

Predavanja po vaseh

Na pobudo Delavske univerze v Ribnici je bil pred kratkim posvet predstavnikov KS in ribniške kmetijske zadruge o predavanjih v večjih krajih. Sklenili so, da bodo predavanja v Jurjevici, Ribnici in Dolenji vasi, zatem pa še v drugih večjih krajih. Kmetovalcem bodo govorili priznani kmetijski strokovnjaki o živinoreji, predvsem pa o vzreji živine in mlečnosti ter o mehanizaciji v zasebnem kmetijstvu.

BLIŽAJO SE PUSTNI DNEVI, čas norčij in dobre volje, ko človek za hip pusti vnemar vsakodnevne skrbi in težave. Tudi Grčarice so eden izmed tistih krajev, kjer še dolgo ne bo umrl stari običaj pustovanja. Poseben odbor vsako leto organizira pustni sprevod in pokop Kurenta, ki ga navadno ob glasnem jadikovanju maškar sežgo pod veliko lipo sredi vasi. Gledalcev je vse polno, in čeprav nekateri, predvsem ženske, obsojajo in se zmrdujejo nad početjem in norenjem svojih mož, vendarle od strani, da jih nihče ne vidi, z zanimanjem opazujejo ceremonije. Na sliki je del sprevoda iz lanskega leta. (Foto: Norbert Černe)

Cene v Ribnici

V trgovini s sadjem in zelenjavo so bile pretekli teden naslednje cene: krompir 1,80 N-din kg, jabolka 4,45 N-din kg, banane 5,40 N-din kg, pomaranče 2,60 N-din kg, limone 4,65 N-din kg, sveže zelje 0,93 do 1,65 N-din kg, kislo zelje 1,70 N-din kg, kisla repa 1,50 N-din kg, jajca po 0,70 N-din.

S prostovoljnim delom bodo popravili šolo

Na nedavni letni konferenci SZDL v Velikih Poljanah so med drugim razpravljali o komunalnih vprašanjih. Poudarili so, da je treba cesto iz Ortneka do turističnega doma na Grmadi čimprej razširiti in urediti, da bo res primerna tudi za vozila. V Ortneku bo treba zgraditi čakalnico na avtobusnem postajališču ter prav tako kot v Velikih Poljanah izboljšati cestno razsvetljavo. Ker nastaja v osnovni šoli v Velikih Poljanah zaradi slabe strehe vedno večja škoda, so sklenili, da jo bodo popravili. Pri delu bodo vaščani pomagali s prostovoljnim delom. r

Ponekod še zelo majhni zaslužki

26. januarja je bil v Ribnici razširjeni plenum občinskega sindikalnega sveta, na katerem so razpravljali o poteku občnih zborov. Ugotovljeno je bilo, da so podružnice še vedno premalo aktivne in njihova vloga premalo izrazita.

To velja predvsem za sindikate v tistih podjetjih, ki imajo upravo v Ljubljani ali v drugih krajih. Pa ne samo sindikat, tudi organi samoupravljanja so pri njih nemalokrat prikrajšani, kar se pozna tudi pri nagrajevanju.

Ponekod so zaslužki zaposlenih še vedno zelo nizki. V TORBICI Sodražica so prejele delavke okrog 40.000 starih dinarjev, v Galanteriji pa je znašal lani povprečni zaslužek 53.000 starih dinarjev. Med najslabše plačanimi so zaposleni pri nekaterih zasebnih obrtnikih, saj so na primer prejemali lani v frizerski stroki le 30 do 35 tisočakov na mesec. Na plenumu je bilo sklenjeno, da je potrebno v kratkem sklicati posvet vseh delavcev in delavk, ki so zaposleni pri zasebnih obrtnikih; na tem posvetu pa bodo ustanovili tudi sindikalno podružnico, ki jih bo združevala.

Razpravljali so še o bližnjih volitvah in evidentiranju kandidatov za občinsko skupščino ter o bližnjem referendumu, na katerem bodo občani odločali o višini krajevnega samoprispevka za gradnjo šol. r

Kopica težav na Slemenih

Vasi na Slemenih kljub zimi niso opustele: vaščani izdelujejo suho robo, ki jim poleg živinoreje in poljedelstva pomeni glavni vir dohodka.

Že zdaj pa se pogovarjajo o delu spomladi. S prispevki za grobarino bodo popravili pokopališče. V programu imajo popravila poti od Zadnikov do Perovega, od Maršičev do Riglja in od Hojč do Hudega konca, za kar so namenili 500.000 starih dinarjev. Sklenili so tudi napeljati telefon k Sv. Gregorju in uvesti za to samoprispevek.

Prebivalci Gašpinovega bodo zahtevali od podjetja Elektro, naj zamenja stare drogove z novimi, saj se zdaj večkrat kateri podre in ostanejo prebivalci brez luči. v

Program KS Sodražica

Krajevna skupnost Sodražica obsega področje, ki je le malo manjše od nekdanje občine, zato mora vedno reševati precej problemov. Na programu imajo izgradnjo mrliških vežic na pokopališču, ureditev okolja, postavitev zidane ograje, za kar potrebujejo pet milijonov starih dinarjev. Jesenska poplava je poškodovala mostova na cesti Podgora — Zamostec, zato ju bo treba popraviti. Dela bodo veljala 7000 N din. Za regulacijo potoka Bistrice so predvideli 4000 N din, za ureditev potoka in ceste v Žimaricah pa 8000 N din. Pot iz globeli do ceste Sodražica — Loški potok je ostala brez cestarja in jo zdaj vaščani sami oskrbujejo. Da bi pot dokončno uredili, bi potrebovali 15000 N din, medtem ko potrebujejo 20000 N din za adaptacijo gasilskega doma v Sodražici. Gradbeni odbor za gradnjo novega doma je sicer zbral 30000 N din, vendar je sredstev premalo. Vaščani Globeli bi radi zgradili vodovod, za kar so prispevali že precej sredstev. Krajevna skupnost jim bo predvidoma pomagala s 3000 N din.

Vodovod bodo popravili

Vasi Jurjevica, Breže in Dolenji Lazi so začele s pripravami za rekonstrukcijo vodovoda, ki ga imajo skupaj z vasjo Kot. Sedanji vodovod je zastarel in nima zadostnega pritiska.

Posebni odbor že ima načrte in program finansiranja. Prvi del obnove vodovoda brez rezervoarja bo veljal okoli 7 milijonov starih dinarjev. Občani so sklenili, da bodo za vodovod zbirali krajevni samoprispevek, razen tega jim bosta pomagala tudi INLES in KGP. Z deli bodo začeli spomladi.

Nad Sodražico primanjkuje vode

Krajevna skupnost Gora nad Sodražico ima že dalj časa v načrtu ureditev novega zajetja, saj staro daje premalo vode. Stari vodni zbiralnik ima prostornino komaj 300.000 litrov, kar je za tako področje zelo malo. Vaščani bi z nekaj denarnimi sredstvi in prostovoljnim delom lahko napravili novo zajetje le tristo metrov od starega in povečali prostornino zbiralnika. Po računih bi iz novega zajetja v enem dnevu zbrali 70.000 litrov vode, tako da bi imele potem dovolj vode tudi vasi Kržeti, Petrinci, Janeži in Kračali. Verjetno bi zaradi prevelike oddaljenosti ostala brez vodovoda le najmanjša vas v tem okolju, Betonovo.

Matični urad Ribnica

Umrla je Marija Merhar, prevžitkarica iz Prigorice, 86 let. — Poročili so se: Janez Košir, kmetovalec iz Slatnika, in Marija Peterlin, kmetovalka iz Slatnika; Ivan Lovšin, kmetovalec iz Sušja, in Ana Campa, kmetovalka iz Zal potoka.

Najboljša je bila Hedvika Petje

Hedvika Petje iz Ribnice, ki je bila v nedeljo, 29. januarja, stara 15 let, je pred dobrim mesecem dobila na televizijski oddaji »Pokaži, kaj znaš« prvo nagrado. O sebi in svojem uspehu nam je povedala:

»Se ko sem bila majhna, sem bila navdušena za glasbo, a nisem imela klavirja. Ko sem hodila v 6. razred osnovne šole, sem se vpisala v glasbeno šolo in že prvo leto napravila izpit za tri letnike oziroma razrede.

Zdaj hodim v 6. letnik glasbene šole v Ribnici in v 1. razred gimnazije v Kočevju. Za avdicijo TV za oddajo Pokaži, kaj znaš« sem slišala reklamo po radiu. Mislila sem si: »Beseda ni konj!« in se prijavila. Najprej sem menila, da z nastopom ne bo nič. Ko pa sem le dobila vabilo za vajo in kasneje za nastop, nisem niti najmanj računala, da bom v hudi konkurenci dobila nagrado. Pred nastopom sem imela tremo, ko sem bila na odru, pa nič več.

K mojemu uspehu je veliko pripomogla tudi profesorica na glasbeni šoli Marjanca Humer, ki me uči že vsa leta.«

Hedvika nam je povedala, da je sodelovala na vseh zaključnih nastopih glasbene šole, na prireditvah ob raznih praznikih in drugod. Razen tega je priredila tudi dva samostojna glasbena večera, za tretjega, ki bo aprila, pa se zdaj pripravlja. O svojem bodočem poklicu ni hotela govoriti, vendar se klavirju ne bo odrekla, rada pa se uči tudi jezike.

Povedala nam je še, da imajo vsi v družini smisel in veselje za glasbo. Starejši brat, ki je gledališki igralec, je bil včasih navdušen za harmoniko; mlajši brat igra kitaro in trobento, sestro je vedno veselilo petje, oče pa uči v glasbeni šoli harmoniko. Mama se žrtvuje za družino, da se njeni člani lahko bolj posvete glasbi, sicer pa so bili v materinem rodu bolj nadarjeni za igranje v gledališču. J. PRIMC

Mar res premalo bolnih?

Malce čudno je izzvenel uokvirjen članek v tretji letošnji številki Dolenjskega lista 19. januarja, kjer pisec kritizira ribniški podjetji Inles in Sukno. Kamen spotike mu je dodatek, ki ga prejema delavec, če ne hodi k zdravniku. S tem se je zmanjšalo število bolniških izostankov, to pa je bil tudi namen dodatka. Iz prakse pa vem, da gre resnično bolni delavec kljub izgubljenemu dodatku k zdravniku. Prizadeti so le tisti delavci, ki so za vsako malenkost hodili k zdravniku, namesto da bi sami malo bolj pazili na zdravje. **Če bi bili vsi delavci pošteni, kar se tiče bolniških izostankov, bi bil dodatek neupravičen!** Uvedba dodatka pa je spodbuda k večji pazljivosti za zdravje, ne povzroča v podjetju zastojev in zmanjšuje izdatke socialnega zavarovanja. Upam, da članka ni napisal zdravstveni delavec, ki bi se bal za zmanjšanje števila pacientov, ker bo teh še vedno dovolj.

Če bi prišlo do zvečanja števila obolelih, tega prav gotovo ne bi bil kriv samo ta dodatek. Tudi zakon predvideva sorazmerno majhno nadomestilo osebnega dohodka za čas bolezni.

Razumljivo je, da osebni dohodek v zdravstvu ne sme pasti zaradi manjšega števila obolelih, ker to ne more biti stimulans za višino osebnih dohodkov zdravstvenih delavcev. V podjetjih se osebni dohodki povečujejo z rastjo kvalitete in kvantitete proizvodnje, v zdravstvu pa ne smejo biti odvisni od števila bolnikov, ker bi se sicer zmanjšala kvaliteta zdravstvenih storitev.

I. Š.

REŠETO

PO IZIDU REFERENDUMA V ČRNOMELJSKEM »BELTU«

Spet za pol leta zamujena priložnost

Beltovci so se na referendumu izrekli proti pripojitvi podjetja LIČ — 225 jih je glasovalo za, 246 proti, 13 glasovalnih listkov pa je bilo neveljavnih — Referendum je propadel, z njim pa tudi upi in načrti za bodočnost, na katere je računala občina in družba — Upravljalci Belta so prevzeli na svoja ramena veliko odgovornost!

V črnomaljski občini so že drugič upravljalci z referendumom odločali o združitvi dveh podjetij, toda obakrat so bili proti tistemu, kar predvideva reforma in celo proti lastnim koristim. Tako se v Belsadu niso hoteli pridružiti metliški BETI, Beltovci pa so se prejšnji teden s tajnim glasovanjem izrekli proti pripojitvi podjetja LIČ.

Strokovnjaki so točno izračunali, kakšne koristi bi združitev prinesla obema kolektivoma (ne samo LIČ). O nujnem združevanju podjetij v reformi (in konkretno Liča z Beltom) je dva dni pred referendumom govoril na sindikalnem sestanku v Beltu predsednik republiškega gospodarskega zbora Leopold Krese. V tovarni so imeli sestanke in ljudem dopovedovali, da je združitev nujno potrebna za nadaljnji razvoj Belta. Delavci so sicer vsem prikimavali, na tajnem glasovanju pa jih je bilo več proti kot za.

ZAKAJ ODPOR? SO RES TAKO KRATKOVIDNI, DA SEBI IN SVOJIM OTROKOM ZAPIRAJO VRATA V BODOČNOST? JIH JE KDO NAHUJSKAL?

Neverjetno, kako naglo se je vse zasukalo. Še pretekli teden ob razgovoru z ljudmi iz kolektiva ni bilo mogoče dobiti vtisa, da se protivijo tistemu, kar so jim svetovali člani delavskega sveta, strokovnjaki in vodilni uslužbenci, ki se na gospodarstvo precej bolj razumejo. In vendar odpor!

»LAHKO LE UGIBAMO, ZAKAJ TAKO!«

Jože Kolenc, predsednik občinskega sindikalnega sveta, meni takole:

— Priprave na referendum so izvedli v tovarni. Kot je bilo videti, so se za delo zavzeli in tudi kratek rok, ki ga nekateri očitajo, najbrž ni vzrok za propad naprednih prizadevanj, ker so imeli upravljalci podjetja LIČ še krajši rok za referendum, pa je vseeno uspel. Verjetno so ob tej odločitvi spet prišla do izraza notranja trenja med posamezniki. Slabo so vplivale tudi lažne parole, ki so se širile v kolektivu. Smatram, da so delavci nasedli in da so s premajhno mero odgovornosti in zrelosti glasovali, kajti sicer se ne bi odločali sebi v škodo.

»NE VIDIJO SIRSIH INTERESOV«

Milan Malešič, sekretar občinskega komiteja ZKS:

— Prav jezen sem, ker smo si več let toliko prizadevali, da bi prišlo do združitev teh dveh podjetij iste stroke, zdaj pa je samo neodgovornost zaposlenih v Beltu vse podrla. Samo zaradi lahkomišljenosti, morda napačne ali pomanjkljive obveščenosti, premajhne mere odgovornosti upravljavcev bo otežkočen nujno potrebni razvoj Belta, edinega domačega podjetja, ki je zares perspektivno.

Čudno se mi zdi, da so tako različni interesi delavskega sveta in delavcev, ko so vendar oni sami na demokratičen način izvolili najboljše ljudi, da jih bodo zastopali. Zdaj je delavski svet dobil nezaupnico.

»NI RES, DA BI MI KRILI LIČEVO IZGUBO«

Vladimir Lončar, ekonomist in direktor Belta:

— Če bi trenutno investirali v mehanizacijo obrata LIČ 85 milijonov dinarjev, bi lahko povečali proizvodnjo od sedanjih 550 ton, izdelanih na obrtniški način, na 1.200 ton mehanizirane proizvodnje! Glede prodaje izdelkov podjetja LIČ ni nobenega problema, ker so že v pripravljalni fazi na združitev z nami sklenili pogodbe za 930 ton proizvodnje.

Pred referendumom se je pri nas širila vest, da bi lahko teh 85 milijonov razdelili delavcem, če jih ne bi dali LIČU. Nekateri so govorili tudi, da ima LIČ 85 milijonov izgube in da bomo mi to izgubo krili. Vse to je gola izmišljotina, o čemer se lahko vsak prepriča iz investicijskega programa in zaključnega računa podjetja LIČ. Mislim torej, da je nezrelost posameznikov vsega kriva, hkrati pa je to dober nauk v naši družbeni praksi.

Upravljavci so se odločili, toda nastaja vprašanje, kdo je položaj pravilno ocenil — oni ali strokovnjaki in delavski svet? Nerešeno je tudi vprašanje, kdo je pravno odgovorna oseba, odgovorna za posledice, ki se bodo prej ali slej pokazale. Obstaja namreč nevarnost, da LIČ propade in da bo morala družba poskrbeti za zaposlitev 80 ljudi.

ČEZ 6 MESECEV NOV REFERENDUM?

Ker pa so v podjetju LIČ trdno računali na združitev in so na račun mehanizacije proizvodnje že sklenili s kupci pogodbe, morajo delo seveda opraviti. Kako? Brez Beltove pomoči ne bi šlo, zato se je pred dnevi delavski svet BELTA odločil za tesno poslovno sodelovanje z LIČEM. Šest mesecev bodo nerodni položaj reševali tako, potem pa bodo verjetno še enkrat poizkusili z referendumom in dokončno združitvijo.

V SZDL 67 odstotkov volivcev

V občini Črnomelj je 25 krajevnih organizacij SZDL in 5 podružnic, v katerih je včlanjenih 7336 občanov ali 67 odstotkov vseh volilnih upravičencev. Med člani SZDL je 2100 delavcev, 2800 je zasebnih kmetovalcev, vsi drugi pa so uslužbenci, upokojenci in ljudje raznih poklicev.

Od lanskega leta je članstvo poraslo za 3 odstotke, vseeno pa s številom še niso zadovoljni, zlasti ne na viniškem koncu in v adlešičkem predelu.

Navedeni podatki so iz statistike, ki jo je pred kratkim izdelal občinski odbor SZDL.

Kje ste, Cankarjevci?

Vse bivše borce Cankarjeve brigade prosimo, naj pošljejo točen naslov stalnega bivališča Odboru borcev Cankarjeve brigade, Ljubljana, Beethovnova 10. Borci naj sporoče tudi od kdaj do kdaj so bili v brigadi in v kateri enoti. ODBOR

Kandidati v delovnih organizacijah

Nekatere delovne organizacije so že evidentirale možne kandidate za nov občinski zbor delovnih skupnosti.

Tako so v **Beltu** predlagali: Vladimira Lončarja, direktorja; Janeza Saška, strojnega tehnika; Jožeta Panjana, VK strugarja; Antona Panjana, strojnega tehnika.

V rudniku Kanižarica so evidentirali Janeza Kocjana, knjigovodjo, in Kazimira Čemasa, nadzornika separacije.

V Belsadu so bili evidentirani: Lado Petric, vodja komerciale, Slavko Grahek direktor; Marjan Polovič, v. d. direktorja podjetja Potrošnik.

V volilnih enotah **Elektro, PTT in ZTP** so predlagali Janka Stariho, šefa izpostave komunalne banke Črnomelj; Kamila Vajsa, kontrolorja, in Miloša Krajnovića, šefa železniške postaje.

V **kmetijski zadrugi** — poslovna enota **Vinica**: Mika Rahorja, kmeta iz Balkovcev; Jožeta Fortuna ml., kmeta iz Damlja.

Kmetijska zadruga — poslovna enota **Stari trg**: Jožeta Kapš- kmeta iz Prelesja; Slavka Kobeta, kmeta iz Srednjih Radencev in Jurija Bariča, kmeta iz Kota.

Kmetijska zadruga — poslovna enota **Semič**: Jožeta Vidmarja, kmeta s Sel pri Semiču; Ivana Škrinjarja, kmeta iz Kašče, Franca Ramuto, kmeta s Kala, in Franca Malnariča iz Krupe.

Kmetijska zadruga — poslovna enota **Črnomelj**: Janeza Pezdirca, kmeta iz Gribelj; Jožeta Šprajcerja iz Lokev; Jožeta Banovca iz Doblič in Antona Šenico iz Črnomlja.

Volilni enoti **gimnazija in osnovna šola Semič**: prof. Janeza Kambiča, Črnomelj; Valči Ogrinc iz Semiča in prof. Darko Čop iz Črnomlja.

Zdravstveni dom: Darinka Plut iz Črnomlja in Marico Hudelja z Vinice.

Franc Kure – predsednik mestne organizacije SZDL

Pred nedavnim je bila v Črnomlju seja mestne organizacije SZDL, na kateri so za predsednika izvolili kmetijskega tehnika Franca Kureta, za podpredsednika poslovodjo Veletekstila Franca Vranešića, za sekretarja uslužbenca SDK Vinka Jermana in za blagajnika Mimico Žunič, uslužbenko Begrada.

Novoizvoljeni odbor bo skušal uresničiti obširen delovni načrt v prihodnjem obdobju, ki predvideva več javnih tribun o šolstvu, kulturi in zdravstvu, organizacijo proslav ob državnih in drugih praznikih ter delo v zvezi s skupščinskimi volitvami.

Na osnovni šoli 73 odličnjakov

Prvo polletje so na osnovni šoli v Črnomlju končali sicer z boljšim učnim uspehom, kakor je bil dosežen ob prvi redovalni konferenci, vseeno pa z uspehom niso zadovoljni. Od 1059 učencev je brez negativnih ocen izdelalo 681 šolarjev, vsi drugi pa imajo po 1 do 11 slabih ocen. Na vsej šoli je 73 odličnjakov.

Najslabši učni uspeh so imeli učenci V. c razreda, kjer je izdelalo le 10 učencev, - največ slabih ocen pa ima neki dijak 7. razreda, ki ima kar 11 negativnih redov. Ugotovili so, da je bil v V. razredu tako slab uspeh zaradi tega, ker je v razredu več ponavljavcev in ker jih veliko živi v neurejenih družinskih razmerah.

Doslej predlagani za nove poslance

Na področju črnomaljske občine so občani doslej evidentirali kot možne kandidate za republiško skupščino naslednje: v **republiški zbor** Leopolda Kreseta iz Ljubljane; Franca Pavliniča, predsednika občinskega sodišča; inž. Rada Dvoršaka, predsednika občinske skupščine in prof. Janeza Kambiča, ravnatelja gimnazije.

Za gospodarski zbor so evidentirani: inž. Ciril Mravlja iz Ljubljane; inž. Rado Dvoršak, predsednik občinske skupščine; Franc Košir, direktor ISKRE Semič; inž. Gido Rozman, direktor rudnika Kanižarica; Anton Dvojmoč, podpredsednik občinske skupščine, in inž. Stane Pečaver, direktor podjetja ZORA.

Za prosvetno kulturni zbor pa so evidentirani: Janez Kramarič, sodnik iz Črnomlja; Metod Plut, ravnatelj šole Semič; Andrej Petek, ravnatelj osemletke v Črnomlju, in Ivan Žele, ravnatelj osemletke v Metliki.

Vsak dan 7 km peš v šolo

V adlešičko osnovno šolo so vse do nedavnega vozili otroke tudi iz Miličev in Žuničev, vasi, ki so oddaljene okoli 7 km. Ko pa je zapadel sneg in cesta ni bila prevozna, so morali otroci v šolo peš. Zmenili so se tako, da je otroke vsak dan nekdo od vaščanov s sanmi peljal zjutraj k pouku, popoldne pa so šli domov.

Za redni študij žal ni sredstev

Pred nedavnim so imeli člani sindikalne podružnice prosvetnih delavcev Vinica-Dragatuš, v katero sodijo osnovne šole Vinica, Dragatuš in Stari trg, občni zbor. Učitelji naletijo pri delu na največje težave zaradi neprimernih stanovanj in preobremenjenosti s poukom. Zaradi premajhnih dohodkov učitelji ne morejo ne redno ne izredno študirati na pedagoški akademiji. Zavzeli so se, da bi v Sloveniji po novem zakonu obstajala le ena izobraževalna skupnost, ker bi le tako financiranje po posameznih občinah uskladili.

Nnvi upravni odbor bo izdelal program dela in ga skušal do prihodnjega leta uresničiti. M. B.

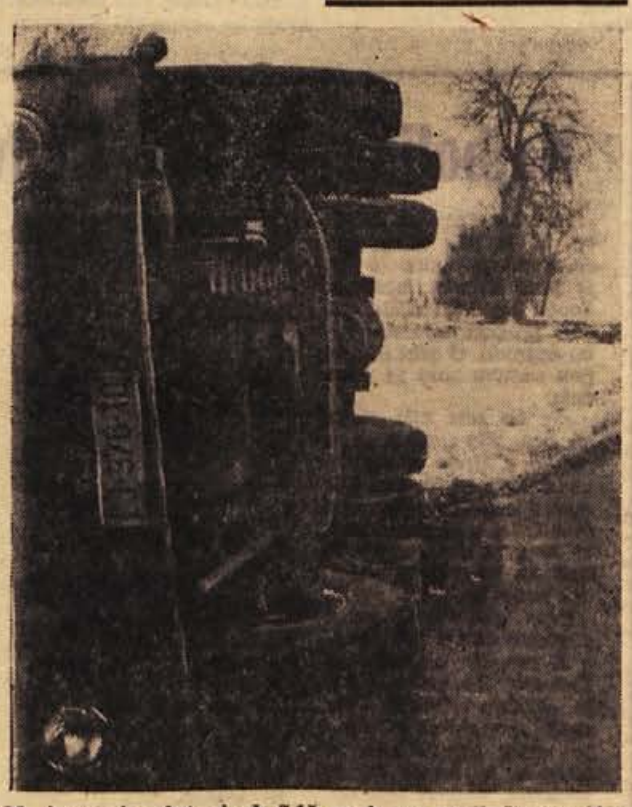

26. januarja zjutraj ob 7.15 se je na cesti Črnomelj—Metlika zaradi poledice v ovinku pred mostom v Primostku prevrnil tovornjak podjetja Ljubljana-transport. Tovornjak je obležal na boku, molel kolesa na cesto, naloženi premog pa se je razsul. Soferju ni bilo nič hudega.

Opekarna uvaja novo proizvodnjo

Kanižarska opekarna je pred tremi meseci začela izdelovati betonske bloke — Ustreženo je potrošnikom in delavcem v opekarni, ki jim ni treba več prezimovati na brezplačnem dopustu

Številni graditelji zasebnih hiš iz Črnomlja in okolice so se že davno prej spraševali, zakaj morajo betonske bloke za zidanje kletnih prostorov »uvažati« iz sosednje občine Metlika, Karlovac ali Novo mesto. Zdaj pa jih le lahko dobe doma, v kanižarski opekarni.

Novembra se je kolektiv odločil za uvajanje nove proizvodnje. Začeli so izdelovati betonske bloke za zidanje kletnih prostorov, s pomočjo katerih je mogoče pri gradnji prihraniti precej lesa in hitreje zidati.

Opekarna Kanižarica je imela doslej sezonsko poslovanje, in ker čez zimo ni mogoče delati opeke iz gline, so morali vsako leto v tem času več delavcev odpustiti ali pa jih poslati na brezplačen dopust. Z novo proizvodnjo pa je sezonski značaj opekarne odpravljen. Tako bodo vsi delavci, zaposleni v poletnih mesecih, lahko ostali v službi tudi pozimi.

Medtem je kanižarska opekarna odprla tudi svoj peskolom v Nerajcu. Letošnjo jesen se nameravajo lotiti še ene novosti: izdelave betonske strešne opeke.

Težko izvedljivi občni zbori Rdečega križa

Pri sklicevanju letnih občnih zborov krajevnih organizacij RK na črnomaljskem področju še nikoli niso imeli takih težav kot letos. Razen na Vinici in v Semiču je na občne zbore prišlo le malo ljudi, v več drugih krajih pa so jih morali dvakrat sklicati, in še drugič so bili komaj sklepčni.

Dvakrat so morali sklicati sestanke članstva v Rožnem dolu, Adlešičih, Črnomlju, Starem trgu in na Talčjem vrhu. Zakaj občani nočejo priti na sestanke? Vzrokov je najbrž več, vendar je gotovo, da je nerazpoloženje med ljudmi zadnje čase povzročilo dejstvo, da morajo nekateri borci-kmetje vračati zdravstvene izkaznice. Kjer občni zbori doslej še niso uspeli, jih bodo sklicali s pomočjo drugih družbeno-političnih organizacij ali preko roditeljskih sestankov po šolah.

ČRNOMALJSKI DROBIR

■ **PREJSNJI ČETRTEK** je bila v Črnomlju v jutranjih urah taka poledica, da je, gredoč v službo, marsikdo odletel po tleh. Hujših posledic sicer ni bilo, pač pa naj bo to opozorilo lastnikom hiš, da bodo pločnike pravočasno posipali.

■ **ZADNJE ČASE** v mestu večkrat nenadoma neha teči voda iz vodovodnih pip. Ker občani ne vedo za vzrok, bi bilo prav, da bi komunalno podjetje javilo, zakaj tako.

■ **PRED KRATKIM** je odprl odvetniško pisarno v Črnomlju dr. Rasto Tusulin, prej zaposlen kot sekretar podjetja BELT. Odvetniško pomoč v Beli krajini zelo pogrešajo, saj je dr. Tusulin tudi zdaj edini odvetnik v obeh belokranjskih občinah.

■ **O ODVAŽANJU SMETI** so že precej govorili in obljubljali, da bo zadeva urejena, toda vedno znova stanovalci v blokih ugotavljajo, da so posode za smeti večkrat prepolne. Ker tudi v stanovanjih ni mogoče imeti smetnjakov, je razumljivo, da odlagajo odpadke poleg posod na tla.

■ **CELE KUPE LEDU** so prod dnevi komunalci odmetali iz jaškov ob cesti od tržnice do mostu, kjer so zaradi zamašenih kanalov nastajale luže. Vozniki motornih vozil se jim niso mogli izogniti in tako je bil oškropljen marsikateri pešec. Ta nevšečnost je zdaj odpravljena do novih večjih padavin.

NOVICE *črnomaljske komune*

Pustni orači v Metliki

Na letošnjo pustno nedeljo bodo po več desetletjih spet obredli metliške ulice in trge **pustni orači, kosci in mlatiči.** S tem bo spet obnovljena stara narodopisna tradicija, ki je bila še živa pred zadnjo svetovno vojno in korenini v prastarih predpomladnih obredjih.

Vola sta vprežena v leseno rálo — **drvénjak**, ki se z gredljem opira na drvena oračka kolca. Ta so s krpéli in ojcem povezana z jarmom, ki je nasajen na volovska vratova.

Ko **gonjáč**, oblečen v platnene bregeše, robačo, lajbek ali kožuh ter pokrit s širokokrajnim krîljakom zamahne s kórbačem po volih, pritisne **plužáč** na ročice, da se prvo železo in lemež zarežeta v zemljo. Hkrati **krpélač** zagrabi za locen na krpelih in jih uravnava, da ne bo oralo med oranjem shabilo brazde.

Plužaču sledita dva **branáča**, od katerih prvi goni voli, drugi pa ravna drveno brano.

Za plužačem stopa še **ženska**, ki nosi v procajni južino.

Prvi skupini sledijo štirje **kosci** s kosami na ramah in tobolcem ter brusom za pasom. Eden med njimi nosi še kobilo za koso klepat, na kateri potem izmenoma vneto klepljejo skrhane kose.

Za kosci gredo štirje **mlatci** s cépi na ramah, z njimi vred pa stopa **nosač** ploha, ki ga od časa do časa vrže na cesto, da na njem mlatci omlatijo žito. Tudi to skupino spremlja ženska, ki nosi južino s kruhom, mastnico, povitico in vinom. Mlatci pa komaj čakajo, da jih pozove: »Hódte, mlatci, malo júžinat, da se boste potlej bolj požúrili!« In mlatci se žurijo, zlasti takrat, ko odložijo cepi in obračajo polne kupice sladkega drašičana.

Tako stopajo pustni orači, kosci in mlatci po metliških trgih in ulicah in orjejo , mlatijo in kosijo, ne glede če so ulice kopne ali če so na njih kupi snega. Orjejo, kosijo in mlatijo z željo, da bi bila letina polna in zdrava.

Letos se bodo pustni orači in njihovi pomagači prikazali na metliških ulicah na pustno nedeljo ob desetih dopoldne

Pridite, čakajo vas!

Glavno gadje gnezdo v Metliki

naznanja, da bo na pustno nedeljo **5. februarja 1967, ob 13. uri popoldne** odprlo

RENTABILNO METLIŠKO PROGO

Prvo belokranjsko železnico iz leta 1914, ki baje nerentabilna postaja, bo inšpiciral sam avstrijski cesar Franc Jožef I., za njim pa se bodo zvrstili še vsi poglavarji in veljaki, ki so držali in še drže svojo roko nad to železno cesto.
Hkrati vam bodo metliški gadje in belouške pokazali celo vrsto svojih norčij in pogruntacij.

Dopoldne ob 10. uri bodo

PUSTNI ORAČI, KOSCI IN MLATIČI

preorali, pokosili in omlatili vse metliške ulice in trge.
Za kačjo slino in druge pustne dobrote je poskrbljeno.
Če bo slabo vreme, bo otvoritev proge v torek, 7. februarja 1967 popoldne.

Vabi
Glavno gadje gnezdo metliško

V nedeljo bo v Metliki velika reč: pustno rajanje bo prav gotovo privabilo sem na tisoče in tisoče ljudi. Zanesljivo vemo, da bo »veseli del« praznika maškar potekel v redu — izkažejo pa naj se tudi gostinci in sploh vsi, ki imajo na skrbi »telo in tuzemske blagre«. Takole so lani prodajali v gneči na cestah vino kar iz sodov, pa le ni bilo pravega reda: mnogo ljudi ni moglo priti na vrsto do dobre domače kapljice.

SMERNICE RAZVOJA V LETU 1967

Letos pa gre zares za reformo!

Za investicije letos samo to, kar smo prigospodarili sami – Brez izvoza ne bo surovin – Tekstilna industrija, zasebno kmetijstvo in turizem v ospredju – Obsežen program komunalne dejavnosti – Potrebujemo več strokovnjakov

Odborniki občinske skupščine Metlika so sprejeli 18. januarja na seji smernice razvoja občine v 1967. Gospodarska reforma je sprostila in pospešila uveljavljanje ekonomskih pogojev v gospodarstvu in spodbudila k boljšemu samoupravljanju. Posamezne panoge so se v občini razvijale zelo hitro, zavoljo tega pa so ob reformi še bolj izstopile nekatere težave, ki jih prej ni bilo tako čutiti. Vse kaže, da so nekatere dejavnosti, ki so potrebne za razvoj temeljnih panog, premalo razvite, močno pa primanjkuje tudi denarja za razvoj družbenih služb ter komunalne dejavnosti.

Občinska skupščina meni, da bo mogoče s popolnejšim izkoriščanjem obstoječih zmogljivosti letos povečati družbeni proizvod v gospodarstvu za 24 odstotkov. Največ poudarka bo danega razvoju tekstilne industrije, zasebnega kmetijstva in storitvenim dejavnostim, ker so zlasti slednje premalo razvite. Ker je leto 1967 posvečeno mednarodnemu turizmu, bo tudi v metliški občini že zavoljo naravnih pogojev turistična dejavnost ena izmed osrednjih nalog.

Ekonomski zakoni, ki jih prinaša reforma, bodo terjali od delovnih organizacij večjo produktivnost in ekonomičnost pa tudi sodelovanje na mednarodnem tržišču. Odobrenih kontingentov deviznih sredstev za nakup surovin iz uvoza ne bo več. S svojim izvozom bo moral vsak kolektiv sam ustvariti tuje valute za nakup surovin v tujini! Vse to bodo morale upoštevati delovne organizacije pri izdelavi svojih letnih programov za leto 1967.

Planirani porast družbenega proizvoda bo treba doseči brez večjih investicij. V BETI, KOMETU in Komunalnem podjetju bodo investirali lastna sredstva; za dograditev vinske kleti, gradnjo avtomehanične delavnice, ureditev prodajaln mesa, turistično urejanje doline Kolpe in gostinskih zmogljivosti pa bo treba zagotoviti skupna sredstva.

Kot negospodarske investicije so v načrtu: skupinski vodovod Gradac, zbiralnik in črpališče v Metliki, čistilne naprave za kanalizacijo v Metliki, povečanje prostorov Belokranjskega muzeja, izdelava urbanistične dokumentacije za Metliko in Gradac, gradnja stanovanj in nekatere manjše komunalne naprave.

Število zaposlenih se bo le malo povečalo. Vse delovne organizacije naj zelo skrbijo za dotok strokovnjakov, ker brez teh dandanes ne gre več. Osebni dohodki se bodo lahko povečevali le v skladu s povečanjem produktivnosti, delovne organizacije pa naj namenjajo več denarja za gradnjo stanovanj. Za izboljšanje stanja v šolstvu, zdravstvu in socialnem varstvu, za lažje reševanje problemov borcev in za poživitev kulturne in telesnovzgojne dejavnosti bo treba poleg proračunskih sredstev namenjati tudi denar iz delovnih organizacij in prispevke občanov.

30 milijonov Sdin za socialno varstvo

Po načrtu proračuna za 1966 bi morali v metliški občini porabiti za socialno varstvo občanov 30,700.000 S din, dejansko pa so porabili 29,629.000 S din. Za socialno varstvo otrok je bilo porabljenih 1,277.200 S din, za socialno varstvo odraslih — 8,857.000 S din, za podpore žrtvam fašističnega nasilja in priznavalnine (skupaj z zdravstvenim varstvom) pa so izdali 19,336.800 S din. Izdatki za potrebe socialnega varstva so v proračunu ObS Metlika po vrednosti prvi za šolstvom.

Osebne izkaznice: še vedno počasi!

V metliški občini so do 30. januarja izdali 2867 novih osebnih izkaznic. Upravičencev je v občini okoli 4000, iz česar sledi, da bodo morali dobro četrtino dela opraviti v poldrugem mesecu, ki še preostane. Nove osebne izkaznice morajo namreč biti izstavljene do 15. marca.

V Metliki dve raketi

V zadnji številki Dolenjskega lista smo objavili sliko z lanskega metliškega pustovanja. Pod sliko smo napisali, da so raketo pripravili Metličani, v resnici pa smo videli v Metliki kar dve raketi: eno so izstrelili na Lumo pred vinsko kletjo, tista na sliki pa je bila narejena v Gradcu.

Jožetu Agniču v slovo

V soboto, 28. januarja, je v Metliki žalostno odjeknila vest, da je za posledicami težke operacije preminil inž. Jože Agnič, obratovodja vinske kleti KZ Metlika. Jože se je rodil 13. januarja 1932 v Tuševem dolu pri Črnomlju. Po opravljeni osnovni šoli je končal srednjo kmetijsko šolo v Mariboru. Najprej se je

zaposlil pri KZ Metlika, kjer je bil direktor kmetijsko-gospodinjske šole in trsnice ter drevesnice Vinomer pri Metliki, nato je bil na občini referent za plan, zatem še strokovni vodja za obnovo vinogradov pri kmetijski zadrugi v Metliki, nazadnje pa obratovodja vinske kleti v Metliki. 1960 je odšel študirat na agronomsko fakulteto v Ljubljani in končal I. stopnjo.

Pokojni Jože je štel v vrsto tistih delavcev in graditeljev socializma, ki so tiho, skromno in prizadevno uresničevali velike naloge v povojnem družbenem in političnem razvoju. Kot takšnega smo ga Metličani dan za dnem poslušali in spoznavali na sestankih samoupravnih organov kmetijske zadruge, na sejah komiteja ZKS, odbora SZDL, na zasedanjih občinske skupščine, na sestankih ZZB in ZROP ter drugod. Soudeležen je bil povsod, kjer je tekla beseda o nalogah in o tem, kaj je treba storiti.

Vsi njegovi delovni tovariši in vsi, ki smo ga poznali, smo sprejeli žalostno vest zelo prizadeto, saj smo z Jožetom izgubili dobrega sodelavca in nadvse poštenega tovariša, ki ni nikdar spraševal zase, pač pa je imel pri delu vedno pred očmi cilje naše socialistične družbene skupnosti.

120.000 strank so postregli

Beseda o pomembni dejavnosti majhnega kolektiva metliške lekarne — 80,600.000 Sdin prometa, lepo urejena lekarna in velika skrb za kadre so več kot samo odlika — Tudi v »beli prodajalni« ne gre brez nevšečnosti

Poleti stojijo vzdolž vse hiše ob pločniku v lesenih posodah oleandri. Za njihovo senco se skriva vhod v metliško lekarno. Na zunaj ni ta vhod nič posebnega, toda v notranjosti je lekarna lepo urejena in tudi prijazno vas postrežejo v njej. Sorazmerno majhen kolektiv je lani ustvaril za 80 milijonov 600 tisoč S din prometa.

Tudi s prodajo zdravil dandanes ne gre vse tako gladko, kot bi kdo morda mislil. Metliška lekarna ima težave že pri nabavi zdravil, ker KEMOFARMACIJA kot osrednja veledrogerija nima vedno na zalogi vseh zdravil. Prisiljeni so kupovati pri 15 dobaviteljih. Lanski promet je bil za 18 milijonov S din večji kot v letu 1965. Marža je bila lani sicer večja za 3 odstotke kot predlani, vendar pa je pretežni del povečanega prometa ustvaril kolektiv s svojo pridnostjo. Pravijo, da pomeni zanje večje število zaposlenih v občini večje število zavarovancev, hkrati s tem pa tudi večjo potrebo po zdravilih.

Dva magistra farmacije in dva farmacevtska tehnika, to je osebje, ki v lekarni stréže. Ti štirje ljudje so opravili lani 120.000 storitev, kar pomeni, da so čez vse leto postregli 120.000 strankam.

Denarja je povsod premalo in tudi v metliški lekarni ga nimajo preveč. Precej preglavic jim povzročajo dolgovi zavodov za socialno zavarovanje. Teh dolgov je največ pri plačilih zdravil za kmeteborce. 31. decembra lani je imela lekarna za 2,412.000 S din takšnih dolgov, to pa ji povzroča težave z obratnimi sredstvi.

Po svoje zanimiv je podatek, da odpade od 80,600.000 S din prometa, kolikor so ga ustvarili lani, na komunalno skupnost za socialno zavarovanje v Novem mestu samo 33 milijonov 937 tisoč S din, vse drugo pa na samoplačnike iz SRH in druge socialne zavarovance iz SRS.

Čeprav jih je v kolektivu malo, zelo skrbijo za kadre. Lani so porabili za štipendiranje (za štipendijo 1 farmacevta in 2 farmacevtskih tehnikov ter izredni študij 1 farmacevtskega tehnika) ter za 1-odstotni prispevek v sklad za drugostopenjsko šolstvo 700.000 S din. Ustvarili so okoli 2,400.000 skladov, ki bodo zadoščali za pokritje anuitet in drugih obveznosti. Obratna sredstva so obrnili pri lanskem prometu sedemkrat, kar dokazuje, da dobro gospodarijo.

»Čeprav smo majhni, zelo skrbimo za kadre,« je dejal tov. Jug in nadaljeval: »Štipendiramo 1 farmacevta in 2 farmacevtska tehnika, ena tovarišica študira izredno na srednji farmacevtski šoli, diplomirana farmacevtka, ki je šele pred nedavnim prišla v naš kolektiv, pa je lani opravila državni strokovni izpit.«

Predlani so preuredili poslovne prostore in s 7,599.000 S din investicij pridobili toliko prostora, da bo lekarna, takšna kot je, zadoščala vsaj za 10 let. S preureditvami so nadaljevali še lani. Lekarna je s tem pridobila 140 m² novega prostora, od tega polovico za pisarniške prostore, polovico pa za skladišče, nove sanitarije in garderobo.

M. J.

17 prijav davka na OD

Po zakonitih predpisih morajo do konca januarja prijaviti davčni upravi osebni dohodek vsi, ki so zaslužili v koledarskem letu 1966 več kot 2 milijona S din. V metliški občini je do 30. januarja v skladu z omenjenim predpisom prijavilo tak osebni dohodek 17 zavezancev.

Stroj za lepljenje se kvari

Uslužbenke prijavno-odjavne službe pri metliški ObS, ki izdajajo občanom nove osebne legitimacije, povedo, da se jim naprava za lepljenje plastične obloge zelo rada kvari. Nove legitimacije so v neprodušni oblogi iz prozorne plastične mase. To oblogo zlepijo, prav za prav zvarijo s posebno napravo, ki je izdelek tovarne DELIGRAD iz Niša. Naprava je izdelana zelo slabo in se večkrat kvari, kar povzroča uslužbenkam mnoge nevšečnosti. Enake težave imajo z njo tudi po drugih matičnih uradih.

metliški tednik

DOLENJSKI LIST

Prihodnji četrtek

V torek se je »uradno« končalo nagradno zbiranje novih naročnikov za Dolenjski list, vendar bomo zaključno poročilo lahko objavili šele prihodnji četrtek. Današnjo številko smo namreč morali zaključiti v torek opoldne, zbiralci naročnikov pa so ta dan še vedno imeli možnost, da nam v navadnem ali priporočenem pismu pošljejo svoje zadnje uspehe. Do torka opoldne so se naši najboljši sodelavci razvrstili takole:

Rudi Ameršek, Sevnica:	405
Cveto Križ, Kočevje:	166
Štefka Breznikar, Črnomelj:	57
Jože Muhič, Novo mesto:	57
Jože Auersperger, Novo mesto:	56
Roman Gorenc, Šentrupert:	56
Peter Jančar, Črnomelj:	55
Justin Kranjčič, Novo mesto:	52
Ivan Rober, Ribnica:	44
Nada Žabčič, Metlika:	40
Anton Omerza, Dolenja vas:	39
Ivan Merhar, Kočevje:	31

Zaključni pregled bomo objavili torej danes teden!

UREDNIŠTVO IN UPRAVA LISTA

Kočevje spet največ

Še 322 novih naročnikov se je pridružilo naši akciji v zadnjih 10 tednih; v torek opoldne smo imeli zbranih že 3134 **novih naročnikov.** — Tudi ta teden je bilo največ novih naročnikov iz kočevske občine: sodelavci so nam poslali 101 naročilnico, iz brežiške občine je prišlo 20 naročilnic, iz črnomaljske 5, iz krške 33, iz metliške 3, iz novomeške 74, iz ribniške 5, iz sevniške 30 in iz trebanjske tudi 30. Razne pošte po Sloveniji so nam poslale 12 imen novih naročnikov, za rojake v tujini pa so njihovi svojci naročili še 9 Dolenjskih listov.

Najboljši zbiralec v tem tednu je bil znova **Cveto Križ iz Kočevja**: poslal nam je 94 imen novih naročnikov! **Marjan Kos** iz SGP PIONIR v Novem mestu je zbral 21 novih naročnikov, pismonoša **Božo Šušteršič** iz Novega mesta 10, **Jože Muhič** iz Stopič 6, **Marija Moravec** iz invalidskega podjetja ROG v Novem mestu 7, medtem ko je **Rudi Ameršek** iz KOPITARNE v Sevnici poslal še 20 naročilnic. Pismonoša **Roman Gorenc** iz Šentruperta nas je razveselil še s 14 naročniki, **Franc Veselič** iz brežiške bolnišnice pa je poslal 6 naročilnic. Kočevski rekord je pomagal doseči tudi **Edo Marušič** iz Kočevja, ki je zbral še 5 novih naročnikov.

Vsem sodelavcem iskrena hvala za dosedanje sodelovanje, prihodnji teden pa jim na tem mestu napovedujemo majhno presenečenje!

UREDNIŠTVO IN UPRAVA LISTA

„Zame se akcija šele začenja!"

Naš zvesti sodelavec ribniški dimnikar Ivan Rober nam je v torek spet poslal imena 4 novih naročnikov za naš tednik, z naročilnicami vred pa tudi prijazno pismo, ki ga v celoti ponatiskujemo.

»Tekmovanje za pridobivanje novih naročnikov za Dolenjski list gre za leto 1966/67 počasi h kraju. Ker v teh kratkih dveh mesecih, kolikor je trajala akcija za povečanje števila naročnikov za naš list, nisem imel posebnega uspeha zaradi preobilega dela v stroki, se bo akcija zame začela šele v poletnih mesecih, ko bom imel več časa. Takrat se bom posvetil nabiranju novih naročnikov za Dolenjski list.

Razveseljivo je, da se je naš pokrajinski list povečal že za skoraj 3500 novih naročnikov. Želim, da bi vsi dosedanji in novi nabiralci še naprej tako pridno pridobivali nove naročnike in da bi vsi imeli pred očmi geslo: V VSAKO DOLENJSKO HIŠO DOLENJSKI LIST!

Lep in tovariški pozdrav!«

Tovariš Ivan Rober je skromen, prav zato pa tudi ugleden in spoštovan obrtnik. Že doslej nam je pridobil 44 novih naročnikov, pred tedni pa nam je dejal, da jih bo do konca leta sam zbral 200. Radi mu verjamemo, da bo tako tudi naredil, njegov zgled pa nas je spodbudil, da bomo prihodnji četrtek na tem mestu vsem našim sodelavcem sporočili prijetno presenečenje!

Torej: PRIHODNJI ČETRTEK NA TEJ STRANI!

UREDNIŠTVO LISTA

NERAZDRUŽLJIVA PRIJATELJA sta postala triletni Oli, sinček čuvaja živalskega vrta v Nürnbergu, in 10 mesečni »dojenček« Marud, mala opica-orangutan, ko jo je njena mati v živalskem vrtu nenadoma prepustila samo sebi ter se zanjo nič več ne zmeni. Kot kaže slika, se opica počuti najbolj srečna, če lahko objame malega prijatelja ... (Foto: TANJUG)

Dva milijona Jugoslovanov v tujini

Vsak deseti Jugoslovan živi danes v tujini. Cenjo, da blizu dva milijona naših ljudi živi na vseh koncih sveta, od Avstralije do Aljaske in od Afrike do Skandinavije. Med njimi prevladujejo Hrvati potem Slovenci, Srbi, Makedonci, Črnogorci. Število narašča iz dneva v dan. V zadnjem času čedalje več Jugoslovanov odhaja v tujino zaradi večjega zaslužka.

Trdne vezi s starim krajem

V raznih deželah sveta živi danes skoro en milijon in pol izseljencev, ki so zapustili domovino pred drugo svetovno vojsko. Pri iskanju dela in boljšega zaslužka so prišli do Sidneya, Buenos Airesa, Chicaga, Baltimora, Osla in drugih daljnih mest in držav, kjer so se naselili in dobili drugo domovino.

Minila so leta in desetletja, vendar ti ljudje nikoli niso pretrgali zvez z domovino. S ponosom se spominjajo svojega porekla in domovine. V težkih dneh vojne in v trenutkih, ko so Jugoslavijo zadevale najrazličnejše elementarne nesreče, so bili ti ljudje vedno pripravljeni pomagati domovini.

Jugoslavija jih je vedno imela za Jugoslovane, oni pa so jo imeli za svojo domovino.

Drugo skupino, ki šteje več kot 200.000 ljudi, tvorijo vojni politični emigranti in Jugoslovani, ki so se izselili neposredno po vojni zaradi gospodarskih vzrokov. Eni kot drugi stalno žive v tujini, vendar brez dokumentov, ki bi jih pred svetom pokazali kot Jugoslovane.

Politična emigracija odmira

Iz te skupine izseljencev so se v povojnih letih rekrutirali člani različnih skupin in skupinic, ki so se vdinjale našim sovražnikom. Tako so nastale skupine ustašev, ljotićevcev in drugih četnikov in slovenskih belogardistov. Njihova teroristična dejavnost je dobro znana v nekaterih deželah zahodne Evrope in Južne Amerike.

Kakor se je razvijal socializem v Jugoslaviji in se je utrjevala njena notranja ureditev, tako so se te skupine cepile in razpadale. Proces preobraževanja političnih v ekonomske izseljence je pospešil zakon, ki odpušča odgovornosti vse politične emigrante razen vojnih zločincev. Po izidu tega zakona je okoli 6.000 bivših izseljencev uredilo svoje razmerje z domovino. Veliko se jih je tudi vrnilo v Jugoslavijo in v nji žive. To je politično emigracijo skoraj popolnoma odpravilo. Računajo, da šteje sedaj komaj nekaj tisoč ljudi.

300.000 delavcev na začasnem delu

Tretjo skupino naših izseljencev tvori 300.000 delavcev, ki so v zadnjih nekaj letih odšli v tujino na začasno delo. Predvidevajo, da bo letos odšlo v tujino še kakšnih 100.000 Jugoslovanov. Največ odhajajo prebivalci Like, Dalmacije, Hercegovine, Makedonije, Črne gore in Slovenije. Največ jih je zaposlenih v Zahodni Nemčiji, potem v Avstriji, Franciji, Švedski, Avstraliji, Švici, Novi Zelandiji in Holandiji.

Na odhajanje na delo v tujino ne gledamo več kot na protirodoljuben pojav, ampak kot na normalen pojav sodobne družbe, zato smo pričeli organizirano pošiljati take delavce s posredovanjem Zavoda za zaposlovanje. Veliko si prizadevamo, da bi našim ljudem pomagali, da ne bi bili prepuščeni sami sebi in tujim delodajalcem.

Niti domovina ne pozablja na svoje rojake. V državi je večje število organizacij, ki na različne načine vzdržujejo stike s temi ljudmi. Šest izseljenskih matic, Svet za vprašanja izseljencev pri zveznem izvršnem svetu, konzularna zastopstva z novouvedenimi atašeji za delo, Zvezni zavod za zaposlovanje in nekaj listov in publikacij, namenjenih naši emigraciji — to so trdne vezi z našimi izseljenci po širnem svetu.

Bora Lalić

Ročni laboratorij odkriva pokvarjenost vode

Nedavno so v ZDA naredili žepni »kemični laboratorij« za preiskavo pokvarjene vode. Vsa naprava je sestavljena iz trdnega plastičnega kartona, ki ga je lahko upogniti in ni večji od polovice pesti. Vsak list rabi za odkritje ene ali več kemičnih prvin, ki okužujejo vodo. Kemikalije, potrebne za preiskavo, so porazmeščene v vdolbinah plastičnega lista in so hermetično zaprte s plastičnim ovojem. Kadar analizo vode delamo, ta ovojček raztrgamo. Nato kartonček enostavno pomočimo v vodo, ki jo hočemo analizirati. Sprememba barve ene kemikalij pokaže prisotnost tistega povzročitelja okuženja, ki ga iščemo.

antena

sprejema in oddaja vaše želje

15 avtobusov z Novega mesta v Celovec

Trud organizatorjev dunajske drsalne revije v Celovcu, ki so po vsej Sloveniji zbirali prijave, ni bil zaman: Novomeščani bodo kar s 15 avtobusi krenili na Koroško, da bi videli že toliko opevano maškarado. V poslovalnici Kompasa v Novem mestu bodo sprejemali prijave le še do konca tega tedna, saj je večina avtobusov že zasedenih.

Obiskovalci revije na ledu v Celovcu bodo letos ubrali povsem novo pot: avtobusi ljubljanskega Kompasa bodo vozili preko Kranjske gore in Trbiža v Italijo, nato pa po vsej Koroški in skozi Beljak v Celovec. Kompas je torej spoznal, da enodnevnim turistom ne gre le za drsalno revijo, ampak (razen nakupovanja) tudi za turistične znamenitosti.

Vseh 15 avtobusov bo obiskalo Celovec med 12. in 18. februarjem. Zaenkrat so se vsi Novomeščani prijavili za ogled popoldanske predstave, ki se začne ob 14.30. Tako se ne bodo vračali po polnoči, kot se je dogajalo lani.

S. SPLIHAL

Prvi slovenski planinski muzej

Planinska zveza je začela zbirati gradivo za slovenski planinski muzej. V ta namen je ustanovila v okviru kulturno-literarne komisije poseben odsek, ki bo evidentiral vse ohranjeno in zbrano gradivo ter poskrbel, da se bo zbirka nenehno izpopolnjevala. Med to gradivo sodijo zlasti različni planinski spominski predmeti, zemljevidi in drugo kartografsko gradivo, dokumentarni material, alpinistična oprema, dokumenti o vodništvu in gorskem reševanju, planinstvu in alpinistiki, o dejavnosti mladine, dokumenti o boju za ohranitev slovenskega značaja naših gora in podobno.

Planinska zveza Slovenije zato prosi vse, ki imajo spravljene take predmete, naj sporoče, pod kakšnimi pogoji so jih pripravljeni odstopiti, na naslov: PZS, Ljubljana, Dvoržakova ulica 9.

Veselje za pilote – in potnike!

Anglija upa, da bo ob koncu tega desetletja prva dežela na svetu, ki bo uvedla avtomatično elektronsko vzletanje in pristajanje letal v rednem zračnem prometu. Goste jesenske megle so nudile angleškim strokovnjakom dovolj priložnosti, da so na praznih letalskih pistah preizkusili prva pristajanja letal, ko je vidnost bila komaj dvajset metrov. Samo v enem dnevu je bilo izvedenih šest takih vzletov in pristajanj z reaktivnim letalom »trident«. Po prvih uspešnih poskusih v megli so strokovnjaki ugotovili, da je Anglija za 5 do 10 let prehitela druge dežele. Vendar pa se morajo avtomatična pristajanja še dalje izpopolnjevati. Praktično jih bodo uporabili šele tedaj, ko bo ta sistem tako izpopolnjen, da bo teoretično možna ena nesreča na deset milijonov pristajanj.

Strip-tease pred razbojnikom

Nenavaden smisel za humor je pokazal neznani razbojnik, pri napadu na banko v ameriškem mestu Urbani (Iowa). Maskiran in oborožen je s pištolo v roki zahteval od 28-letne blagajničarke Bonnie Rechart, naj mu izroči 8000 dolarjev. Potem jo je prisilil, da je sedla k njemu v avto, in se odpeljal z njo v 50 kilometrov oddaljeno mestece Waterloo. Preden je nadaljeval pot peš, je prisilil blagajničarko, da je napravila pred njim neprostovoljen strip-tease. Na sebi je smela obdržati samo en kos perila.

Skoraj gola se je dekle odpeljala z razbojnikovim avtomobilom nazaj v mesto. O razbojniku za zdaj še ni sledu.

Ta teden še 9 knjižnih daril

Iz zajetnega kupa 322 novih naročilnic smo v torek opoldne izžrebali spet 9 naročnikov; danes bodo dobili knjižna darila:

Marija Erjavec, Željne 8, p. Kočevje; **Rozalija Beve**, Šentrupert 49 na Dol.; **Jože Medic**, Grič 6, Črnomelj; **Rudi Umek**, Reštanj 35, Senovo; **Julka Mesojedec**, JUTRANJKA, Sevnica; **Rezka Povše**, Žabja vas 40, Novo mesto; **Janez Podgoršek**, Zakot 55, Brežice; **Janez Bartol**, Vinice 12, Sodražica, in **Martin Kapušin**, Vinogradniška, n. h., Metlika.

Za svinjsko kožo — televizor!

Na vmesnem nagradnem žrebanju podjetja Koteks-Tobus iz Ljubljane, ki je bilo pretekli teden, je dobil enega izmed treh televizorjev, ki so bili glavne nagrade, Franc Lesar iz Ribnice št. 262. V nagradnem žrebanju so sodelovali le tisti, ki so prodali Koteks-Tobusu svinjske kože. Taka žrebanja so organizirana zato, da povečajo med rejci prašičev interes za odiranje svinj in prodajo kož.

Ko smo obiskali Franca Lesarja, nam je povedal:

— Prašiče odiram že vsa leta po vojni. Mislim, da je bolje prašiča odreti, saj dobiš kožo plačano, razen tega pa lahko sodeluješ v nagradnem žrebanju.

— Ste že kdaj prej dobili kakšno nagrado?

— Že nekako pred šestimi, sedmimi leti sem dobil paket mesnih konzerv, no zdaj pa glavno nagrado žrebanja.

— Saj to ni glavna nagrada glavnega žrebanja. Glavno žrebanje bo konec aprila. Odiralcem svinjskih kož je Koteks-Tobus namenil za glavno nagrado avto, ostale nagrade so še: motorna kosilnica, televizorji in tranzistorji.

Tovariš Lesar se je zvito nasmehnil in hudomušno dodal:

— Pred kratkim sem klal. Imam torej še eno kožo, bo pa tista za — avto ...

J. P.

France Lesar iz Ribnice je zadel na vmesnem žrebanju Koteks-Tobusa televizor

Medved gre v klobase

Obiskovalci živalskega vrta v sarajevski Pionirski dolini se že dalj časa sprašujejo, kaj je s črnim prebivalcem vrta — medvedom Miškom. Miško je bil ljubljenec vseh obiskovalcev, zato so tako opazili, da ga ni več. Izvedeli smo, da je uprava živalskega vrta sklenila medveda ubiti, ker je v zadnjem času skušal večkrat napasti celo svoje varuhe. Uprava je dobila dovoljenje pristojnih oblasti (kajti tudi ta kosmatinec je bil pod zaščito države) in Miška so ubili. Njegovo meso so prodali sarajevski hladilnici. Pravijo, da bodo iz njega napravili klobase.

Stavka grobarjev

Pred nekaj dnevi je 39 katoliških in židovskih pokopališč v New Yorku ohromila stavka grobarjev; prišlo je do neljubih dogodkov — pogrebci so morali v hudem snežnem metežu sami kopati grobove v zmrznjeni zemlji, da bi lahko opravili pogrebne svečanosti.

Stavka je najbolj prizadela Žide, ki morajo svoje pokoj. ne po starem verskem pravilu pokopati 24 ur po njihovi smrti. Vodstva 14 protestantskih in 12 katoliških pokopališč so se znašla tako, da so položila vsa trupla v ohlajene prostore, od koder jih bodo kasneje — ko bo stavke konec — odnesli na pokopališče in pokopali.

SMEH STOLETIJ

V neapeljskem pristanišču stojijo čete, pripravljene za odhod na afriško fronto. Vse čaka samo še na dučejev govor. Prvi fašist Italije pa se je namenil, da bo pred govorom pregledal čete. Zato stopa od vojaka do vojaka in jim daje vprašanja:

»Ali bi ti streljal name, če bi ti ukazal?« vpraša prvega.

»Streljal bi!«

Mussolini vpraša drugega vojaka in dobi enak odgovor. Nato jih vpraša še nekaj — vsi bi ga ubogali, nekateri celo s težko prikritim veseljem. Nazadnje pa le naleti na nekoga, ki odgovori na njegovo vprašanje:

»Ne bi streljal!«

Duče hvaležno pogleda vojaka, ki mu je voditeljevo življenje več kot njegova zapoved. Ker pa hoče biti o tem povsem uverjen ga vpraša:

»Povej mi, zakaj ne bi streljal?«

»Ker sem bobnar.«

*

Absolutist-razsvetljenec je svoje mnenje o ministrih rad odkrito povedal. Njegov kancler Kaunitz mu je ob neki priliki predložil v podpis več listin. Cesar pa z eno ni bil zadovoljen in je napisal pod njo:

»Kaunitz je osel.

Jožef II.«

Na seji ministrskega sveta je kancler listino naglas prebral:

»Kaunitz je osel, Jožef drugi.«

I. DOLENJSKI NOVINARSKI PLES NA OTOČCU

Led je prebit!

Kako naj zmerimo uspeh sobotnega plesa v novi restavraciji pri otoškem motelu? Po konzumaciji, po razpoloženju med mizami, po ugotovitvi, da je bila trodelna dvorana v nedeljo zjutraj ob pol štirih še vedno polna in da so razgreti plesalci odločno zahtevali od godbenikov, naj vztrajajo do jutra . . .?

Najbolj razpoloženi gostje so ostali do belega dne in zaključili zabavo s tradicionalnim golažem.

Tisti, ki so odhajali pred »uradnim koncem« (ko se je poslovila godba), so imeli težave z avtomobili, ki jih niso mogli izvleči iz rekordne gneče, ker so nekateri parkirali à la kar tako na dvakrat preobremenjenem prostoru za parkiranje.

Dvorana se je prvič zavedela, da je na d r u ž a b n i prireditvi, ko so v točki »Nastop publike« vsi gostje kolektivno pomagali simpatični tovarišici Janji zapeti »Nmav čez izaro«. Prirediteljem se je šele ta trenutek dokončno odvalil kamen od srca: Pa smo le uspeli!

Raca je šla na licitaciji za lep denar: 41 starih tisočakov in 2000 italijanskih lir! Torej tudi novinarske race za devize? Če bi vsako tako dobro prodali, bi z dobičkom lahko kmalu pozidali nekaj dobrodelnih ustanov ali pa si vsaj razdelili trinajste plače ...

Vmes je bil tudi ples. Če prav so godbeniki in pevka Marjana Deržaj igrali in peli od 8. ure zvečer do pol štirih zjutraj, vsi plesa željni gostje nikakor niso mogli priti na svoj račun.

Mogoče je bilo nastopajočih res preveč; če bi jih bilo premalo — pa spet ne bi bilo prav. Super- raca posebne izdaje Dolenjskega lista, ki so ga to noč tiskali v novomeški tiskarni KNJIGOTISK, je bila res — raca! Prinesli so jo štirje paži na nosilih in grajski hlapec s helebardo v roki skozi glavni vhod nekaj trenutkov potem, ko jo je nekje nad grajskimi stolpi z dvema streloma podrl sam direktor hotela tovariš Jože Lampret. Tiskarska barva na posebni izdaji je bila še sveža, prav tako v njej objavljene vesti domačih dopisnikov in agencij Tanjug, Reuter, AP in Hsinhua. Nekateri dogodki so se zgodili isti dan popoldan in celo zvečer. Notranji del izdaje je bil posvečen turistični dejavnosti po dolenjskih občinah. Najbolj pa so pritegnili bralce klici uniformiranih kolporterjev, ki so dva naslova pomešali in vpili: »Posebna izdaja! Mao Ce Tungu ukradli kolo!«

V ustnem časopisu Ljubljanskega dnevnika so nastopili prof. Albert Papler, pevki Marjana Deržaj in Sonja Gaberšek, košarkarski reprezentant Vital Eiselt, fotoreporter Marjan Zaplatil, novinar Marjan Raztresen in urednik Miran Sattler, ki je intervjuval predsednika Društva novinarjev Slovenije, tovariša Frančka Šetinca, direktorja hotela Jožeta Lampreta in glavnega urednika Dolenjskega lista Toneta Gošnika. Pevka Marjana Deržaj in projektant nove restavracije Otočec Miloš Lapajne, dipl. inž. arhitekture, sta od novinarjev dobila lepa šopka nageljnov.

Večerja kot večerja — tokrat novinarsko začinjena. Za primer specialitete: kitajska juha, zakuhana z rdečo gardo; steklarska šolica s tempanim jajčkom; poljski medaljon z vatikanskim blagoslovom; deficit socialnega zavarovanja na žaru; dušeni riž à la samoupravljanje; bekokranjska gibanica na železničarski način in druge.

Za uvod so se sprehodile po pomolu prikupne manekenke v vrhnjih in spodnjih oblačilih naših najboljših proizvajalcev: metliške BETI, sevniške LISCE in JUTRANJKE, ljubljanske MODNE HIŠE ter novomeškega NOVOTEKSA in LABODA. Svoje izdelke so predstavile tudi novomeška tovarna zdravil KRKA, tovarna nalivnih peres EMI z Mirne, VEDROG iz Ljubljane in BELSAD iz Črnomlja. Mirenska DANA je gostom pripravila še posebno presenečenje, saj je vsakega že na mizi čakala ljubka stekleničkà originalnega »Gorjana«.

Med številnimi gosti sta bila tudi glavni urednik DELA tovariš Jože Smole in urednik zagrebške BORBE tovariš Radoš.

Prireditev je dosegla svoj namen, čeprav so se prireditelji morali marsičesa še sproti učiti. Prihodnjič jim bodo te izkušnje nedvomno koristile — predvsem pa jih ne bo več »strah«, da bi pol dvorane sedelo gole, čeprav bodo spoštovane tovarišice, kot tokrat po vsej širni Dolenjski, štirinajst dni pred plesom tarnale, da »nimajo kaj obleči«. V soboto smo bili namreč moški razočarani: vse so bile — oblečene!

M. MOŠKON

z domačih vrtov

Resnična iz Sevnice

Prejšnji mesec je komisija za tehnični pregled novozgrajene pekarne v Sevnici v gostilni Kragl čakala samo še na sanitarnega inšpektorja, vendar ga ni bilo. Pa se dvigne s stola predstavnik Vele. žitarja iz Celja, češ da ga gre iskat. Že na pragu sreča moža s papirji v rokah, ki je spraševal za Mižigoja, sevni. škega referenta za gradbeništvo, ki je že sedel med člani komisije.

»Dober dan!« »Dober dan, kako dolgo vas ni bilo!« Komisija je začela delati, pregledala pekarno in se zatem napotila v stavbo občinske uprave, da bi tam sestavila še zapisnik. Eden izmed članov komisije pa je le povpra. šal nekega občinskega uslužbenca, kako to, da se sanitarni inšpektorji tako hitro menjajo. In ko so se člani komisije ozrli naokrog, »sanitarnega inšpektorja« že ni bilo nikjer. Za njim je ostalo le še vprašanje, kdo je bil ta človek s papirji v rokah, ki si jih je upal tako grdo potegniti za nos.

Ovco sprejel volk

Na nekem našem kmetijskem obratu so pred 15 leti imeli tudi ovce. Nekoč je volk raztrgal ovco, upravnik obrata Janez pa je ovco tako izknjižil: »Izdal Janez — prejel volk.«

Ljubezensko pismo v arhivu podjetja

Uslužbenka nekega podjetja na našem območju, ki je delala v računovodstvu, je med delovnim časom pisala ljubezensko pismo. Pisala ga je na kopirni deski, s katere pa je pozabila odstraniti finančni dnevnik in indigo. Vse pismo je torej po nesreči prekopirala na finančni dnevnik, ki ga podjetje še danes hrani, seveda v arhivu.

Piše dr. Josip Edgar Leopold-Lavov, prior kartuzije Pleterje

Zibelka francoskih partizanov

Večkrat sem imel priložnost obiskati kraje, o katerih so mi pripovedovali v Grenoblu, da je tam pravzaprav bila zibelka francoskih partizanov. To so hriboviti in gozdnati predeli Vercorsa v okoli Grenobla. Vercors je planota, ki ima kakih 1000 m nadmorske višine, posamezni vrhovi pa so visoki tudi do 2000 m in leže jugozahodno od Grenobla. Ti kraji so bili v drugi svetovni vojni prizorišče neštetih bojev, središča junaških podvigov osebne srčnosti, dokazi velikega patriotizma Francozov vseh stanov, ki so se na teh tleh bojevali in umirali za svobodo svoje domovine. Ob vsakem obisku teh krajev sem se spomnil naših partizanov, njihovih nadčloveških žrtev, njihovega junaštva in brezmejne domovinske ljubezni. V teh hribovitih predelih Vercorsa so se bili dramatični boji med francoskimi partizani in nemškim okupatorjem. Dramatični prizori, ki so se odigravali v teh hribih, so v veliko čast francoskim rodoljubom in njihovemu pogumu. Ti podvigi bodo trajen sinonim boleče, toda slavne epopeje.

Že v letu 1940 se je na Vercorsu začelo odporniško gibanje (la résistance). Takrat so bili ti kraji še pod italijanskim okupatorjem, Hitlerjevim zaveznikom. Proti koncu tega tragičnega leta se je na vercorski planoti zbrala skupina prostovoljcev, ki se je leta 1941 povezala s tamkajšnjimi hribovci, ki so z njimi simpatizirali. Ti trmasti prebivalci hribovskih naselij niso mogli prenesti propada Francije, še manj pa, da bi se podvrgli osvajalcu, ki je že začel izvajati politiko nasilja, zatiranja na okupiranem ozemlju. Mladi Francozi so rajši zapuščali mesta in večja naselja ter svoje družine in bežali v gore, kjer so se skrivali pred okupatorjem. Pozneje pa so vstopali med makijevce ali partizane, samo da jim ni bilo treba izpolnjevati nalog protizakonitega okupatorja. Beseda maquis je italijansko-korziškega izvora, izhaja iz besede macchia, kar pomeni grmovje, kamor se človek lahko skrije. Vercors je porasčen z grmovjem in tudi terensko odgovarja partizanskemu načinu življenja in bojevanja. To prostrano hribovito in gozdnato področje je samotno ter težko dostopno. Hribovski kmetje se pečajo največ z živinorejo, z mlekarstvom.

Pogled na značilno francosko gorato in gozdnato pokrajino, v kakršni se je razvilo francosko odporniško, partizansko gibanje

Partizani so se v teh krajih lahko hranili z mlekom in mlečnimi izdelki pa tudi z mesom. To je bilo tem lažje, ker so bili prebivalci zelo zavedni. Partizani so začeli zbirati orožje. Uporabljali so za to različne načine, samo da so prišli do njega. Ob koncu 1942 je bila francoska vojska s Hitlerjevim ukazom demobilizirana. To je bila ugodna prilika, da so se začeli oboroženi demobiliziranci tajno zbirati in pripravljati za partizanski način bojevanja. Število partizanov je iz dneva v dan naraščalo pa tudi navdušenje za osvobodilni boj se je stopnjevalo.

Napočilo je leto 1943; tedaj so se civilisti z velikim elanom za osvoboditev izpod okupatorjevega jarma pridružili demobiliziranim vojaškim formacijam, ki so bile bolj vešče in izurjene ter so poznale strategijo in taktiko vojskovanja. Bivši francoski oficirji so prevzeli vodilne vojaške funkcije v partizanski vojski. V partizanih je bilo mnogo bivših oficirjev, celo z najvišjimi čini. Ni pa manjkalo tudi vojakov-rezervistov, inteligentov. Vsi so kot en mož stopali za zastavo svobode po gorskem masivu Vercorsa. Ta že precej številna partizanska vojska se je morala zelo previdno pripravljati za napad. Sovražnik ni bil daleč. Ker so bili francoski partizani strumno organizirani, so lahko uspešno in brez večjih izgub vdirali v razna sovražnikova vojaška skladišča in se na ta način oskrbovali z municijo, orožjem, obleko in s hrano. Pri nekem takem podvigu so jih sovražniki že obkolili. Partizanom se je posrečilo, da so se srečno in brez izgub izvili iz obroča.

Konec leta 1943 so se Nemci stalno naselili v samem Grenoblu in tudi v njegovi okolici. Francoski partizani so dobivali znatno pomoč tudi iz Alžirije. Iz avionov so s padali spuščali na osvobojeno ozemlje material, ki so ga partizani potrebovali. Na ta način se je v partizanskih vrstah še bolj dvigala borbena zavest in se je utrjevalo pristno tovarištvo. Vsi so bili enotni. Vsi so si prizadevali, da bi okupatorju prizadejali čim hujše udarce. Premagati in spoditi okupatorja z domače zemlje, to je bila skupna težnja tako katoličanov, komunistov, študentov, delavcev in kmetov kot tudi Judov, ki so pred osvajalcem pribežali v odporniške vrste. Celotno odporniško gibanje je bilo pod enotnim strokovnim vojaškim poveljstvom.

(Se nadaljuje)

PRED OBČINSKO SKUPŠČINO SO POMEMBNE ODLOČITVE

Predolgo brez ureditvenih načrtov

Letos bi v brežiški občini potrebovali za urbanistično dokumentacijo 17 milijonov starih dinarjev — Črnih gradenj je še vedno veliko — Občinska skupščina predlaga, da bi se izdajanje izjemnih dovoljenj za uporabo zemljišč zunaj gradbenih okolišev preneslo na občinsko urbanistično inšpekcijo

Poročilo urbanističnega in gradbenega inšpektorja občinske skupščine občine v Brežicah razkriva mnogovrstne vzroke za črno gradnjo stanovanjskih hiš. Marsikdo se odloči za tak nedovoljen korak, ker je brez stanovanja, nima pa denarja, da bi zidal v gradbenem okolišu. Tam je gradnja veliko dražja, saj mora investitor prispevati za vodovod in kanalizacijo, za uporabo mestnega zemljišča, pa tudi drugih stroškov ima več.

Število graditeljev na črno pada predvsem zaradi poostrenega nadzora inšpekcijske službe in zaradi hitrejšega reševanja prošenj za gradnjo. Pri izdajanju izjemnih dovoljenj za uporabo zemljišč zunaj gradbenih okolišev pa je ta postopek še vedno predolg. V teh primerih je potrebno soglasje urbanističnega inšpektorja.

Na zadnji seji skupščine so odborniki predlagali, naj bi se reševanje takih primerov preneslo v pristojnost občinske urbanistične inšpekcije. Menili so, da je decentralizacija inšpekcijske službe utemeljena, če ne gre za gradnje širšega pomena.

Skupščina je osvojila predloge inženirja Jožeta Ajstra za nadaljnje preprečevanje črnih gradenj. Med te ukrepe sodi hitro reševanje prošenj in hitro reševanje pritožb na neodobrene lokacije. Prosilcem bi morali omogočiti, da bi dobili zemljišče v gradbenih okoliših. Predvsem pa je pomembno to, da občinska skupščina naroči urbanistično dokumentacijo za vodilna in perspektivna naselja.

Letos bo morala skupščina precej globoko poseči v žep za urbanistične programe in ureditvene načrte. Predsednik skupščine Milan Šepetavc je seznanil odbornike z vsoto, ki naj bi jo skupščina odredila za te namene. Potrebovali bi približno 17 milijonov starih dinarjev. Od tega bi dobili 3 milijone starih dinarjev od republike, ki ta znesek dolguje.

Skupščina je že naročila urbanistični program za Dobovo, zazidalni načrt zanjo pa je dala popraviti. Za Veliko Dolino je naročen ureditveni načrt, enak načrt pa manjka za Globoko in za Bizeljsko. Za Bizeljsko je potreben tudi urbanistični program. Za Brežice bi potrebovali tri zazidalne načrte, za Čatež prav tako, spričo pomanjkanja denarja pa je naročen za vsak kraj le po eden. Zazidalni načrt bo dobila tudi Velika Dolina z Bregano.

Pred skupščino so torej pomembne odločitve, kajti uresničenje pravkar naštetih načrtov je odvisno od tega, koliko denarja bo za to na razpolago. — *Pomanjkanja omenjene dokumentacije pa naj ne bi nihče imel za opravičilo črne gradnje. Skupščina je menila, da je treba s takimi zidavami prenehati!*

Tamburaški zbor iz Velikega Obreža igra komaj dve leti in se je v tem času ljudem zelo priljubil. Predstavil se je že po radiu Brežice. Zbor vodi Anton Držič iz Obreža. Vaje imajo vsakih 14 dni pri Glogoviču. Zelo so prizadevni in radi zaigrajo kaj lepega.

V Dobovi letos milijarderji

V obratu BETI v Dobovi planirajo za letos visoko proizvodnjo. Dosegla naj bi milijardo in 62 milijonov starih dinarjev. Mladi dobovski kolektiv bo izdeloval konfekcijske izdelke iz dragocenih vrst blaga. Vrednost materiala bo znašala predvidoma 750 milijonov starih din. Zaradi tega bodo morale delavke tembolj paziti, da bodo njihovi izdelki res brezhibni. Vsaka površnost se bo grdo maščevala, kajti tkanine, ki jih bodo šivale, nabavlja podjetje z devizami.

DOBOVA: v nedeljo ne dobe časopisov

Občani v Dobovi so naročili krajevni organizaciji SZDL, naj se v njihovem imenu pozanima, če bi se dalo urediti razdeljevanje časopisov na pošti ob nedeljah. Naročnikov je precej in vsi ti želijo dobiti časnike tudi v nedeljo, kot je to urejeno na primer v Brežicah.

BOLJŠI USPEHI KOT LANI: V enotah Tomaša Samardžića so pred kratkim končali z letnimi konferencami osnovnih organizacij ZK. Iz poročil o lanskem delu je mogoče ugotoviti, da so bili uspehi pri usposabljanju za borbeno pripravljenost enot večji kot prejšnja leta. V razpravah so udeleženci ostro kritizirali nekatere pomanjkljivosti osnovnih organizacij z željo, da bi v bodoče še bolje delali. M. JARANOVIĆ

Občinska skupščina o pomoči borcem

Sprejeta so bila nova merila za dodeljevanje priznavalnin in študijske pomoči borcem in njihovim otrokom — Upravni odbor sklada za borce je lani izplačal za te namene blizu 171.000 Ndin

Sklad za borce v Brežicah je dobil lani od občinske skupščine 179.997 N din. Razdeljenih je bilo nekaj manj kot 171.000 N din. Za stalne priznavalnine borcem je upravni odbor sklada dal 73.630 N din, za študijsko pomoč otrokom borcev je razdelil 73.450 N din, za enkratne priznavalnine 4.900 N din, za regrese in prispevke od priznavalnin pa 19.582 N din.

Družbeno pomoč v obliki priznavalnine prejema 44 prosilcev. Zneski znašajo 80 do 300 N din.

Enkratne priznavalnine je upravni odbor izplačal: v 15 primerih po 300 N din in v dveh primerih po 200 N din. Upošteval je zdravstvene in socialne razmere prosilcev.

Za študijsko pomoč je zaprosilo 77 prosilcev. Upravni odbor jo je dodeljeval po lastni presoji, ker je menil, da je odlok zastarel. Ta je namreč določal, da so do pomoči upravičeni le tisti, ki imajo manj kot 5500 S din dohodka na družinskega člana.

Občinska skupščina je na zadnji seji sprejela nov odlok o družbeni priznavalnini borcem in aktivistom NOV in študijski pomoči, ki določa cenzus 35.000 starih dnarjev mesečnega dohodka na družinskega člana. Zdaj, ko so uveljavljena nova merila, se napake ne bodo smele več ponavljati.

V Cerkljah želijo zaposlitev za žene in dekleta

V Cerkljah ob Krki so že pred leti predlagali, da bi v vasi ustanovili bodisi obrtno, bodisi industrijsko dejavnost. To željo ponavljajo občani vsako leto, kadar se srečajo na zborih.

Ni še dolgo tega, kar so svoj predlog povedali določneje. Od občinske skupščine želijo, da bi ta navezala stike z JUTRANJKO v Sevnici ali z Belokranjsko tekstilno industrijo v Metliki in jima prenesla njihovo željo po otvoritvi obratov v Cerkljah. V tem okolišu je veliko ženske mladine brez zaposlitve. Zaradi tega bi bila šivalnica zelo dobrodošla. Upajo, da jim bo leto 1967 prineslo uresničenje teh želja .

OREŠJE: mladi živijo preveč zase

Mladinci iz Orešja si želijo več sodelovanja s Socialistično zvezo. Franc Petrišič je to željo izrekel na krajevni konferenci SZDL. Predlagal je, naj bi prirejali za mlade predavanja o kooperacijskem sodelovanju in jim vcepljali ljubezen do dela na kmetijah.

Mladina živi v teh krajih preveč zase, premalo se zanima za svet okoli sebe so menili udeleženci konference. Če ne bi bilo tako, bi se bolje odzvala vabilom na konference in obiskovala kmetijska predavanja po vaseh. Kljub temu so na Bizeljskem sklenili odslej načrtneje delati z mladimi, ti pa bodo morali nastopati bolj organizirano.

Kmetje: raje nič kot to, kar imamo!

Kmečki zavarovanci v brežiški občini so na zborih Socialistične zveze izrekli veliko pikrih besed na račun sedanjega sistema socialnega zavarovanja. O tem se je odvijala kritična razprava tudi na seji občinske skupščine v Brežicah, ki je bila 24. januarja letos. Pripombe bo skupščinska uprava poslala sekretariatu za zdravstvo SRS, republiškemu zavodu za socialno zavarovanje in republiški skupščini zavarovancev socialnega zavarovanja.

Še so hiše brez elektrike

Elektrifikacija cerkljanskega območja je uradno končana, vendar je ostalo brez elektrike še nekaj gospodinjstev na Stojanskem vrhu, raztresenih v smeri proti Gadovi peči. Prebivalci teh hiš želijo dobiti električno luč čimprej, enake želje pa imajo tudi lastniki zidanic. Začeli bodo z novo akcijo in obvestili vse tiste, ki nočejo biti prikrajšani za električno razsvetljavo.

126 neizterjanih milijonov

V brežiški občini je še veliko davčnih zaostankov. Precejšnje vsote dolgujejo tudi obrtniki, predvsem tisti, ki imajo poslovne partnerje v drugih republikah. Vsote, s katerimi »kreditirajo« svoje odjemalce, štejejo ponekod celo do 10 milijonov S din!

Zadnje čase je bilo zunaj 17 izterjevalcev. Najslabši plačniki davkov so letos iz okoliša Pišec. Povsod tam, kjer davkov ne bo mogoče izterjati, bo skupščina sklepala o odpisu.

Trenutno je neizterjanih še 126 milijonov, od tega naj bi 100 milijonov ostalo občini. Od 1962. leta so se davki iz kmetijstva precej zmanjšali. Takrat so znašali 180 milijonov, lani pa samo 88 milijonov "

Inšpekcija za prodajo mesa v zavitkih

Mesnice v brežiški občini so povsod urejene za klasično prodajo mesa. Inšpekcijski organi dobivajo spričo tega veliko pritožb, vendar menijo, da bi bila prodaja na tak način vzorna je, če bi delala v vsaki mesnici vsaj po dva sekača in blagajničarka. Tega se podjetja upravičeno branijo, saj bi se stroški izredno povečali.

Najbolj sprejemljiva bi bila prodaja mesa v zavitkih, kot jo imamo v samopostrežnicah po večjih mestih. Pritožbe nad nehigienskim ravnanjem z mesom in nad nepravilno prodajo bi se tako za vselej nehale. Veliko lažjo nalogo bi potem imela tudi inšpekcijska služba.

Borci v Pišecah predlagajo

Člani Zveze borcev NOV v Pišecah so razočarani nad odločitvijo, da bo osrednje praznovanje 4. julija v Brežicah. Želijo si, da bi se v Pišecah odvijal vsaj del prireditev, in zagotavljajo, da bi za parkiranje avtomobilov lahko našli dovolj prostora.

Več zanimanja za krvodajalstvo

V Brežicah se je 26. januarja končal seminar za vodje krvodajalskih akcij. Trajal je dva dni. Obiskalo ga je 30 udeležencev. Občinski odbor Rdečega križa sodi po izredno dobrem obisku in zanimanju udeležencev za pripravo krvodajalskih akcij, da bo letos odziv krvodajalcev boljši, kot je bil nekaj let nazaj.

Seminar sta uspešno vodila svetovalca pri glavnem odboru RK Slovenije Ivo Andrejc in Majda Gošič.

Ekipa ljubljanskega transfuzijeskega zavoda bo prišla v Brežice prvič 15. in 16. avgusta, drugič pa v oktobru.

POPRAVEK

Pod naslovom »V kolektivih predlagajo odbornike« je bilo 26. januarja med evidentiranimi kandidati napisano tudi ime inž. Marjana Hladnika. Podatke za videntirance smo dobili pri občinskem sindikalnem svetu v Brežicah. Izkazalo se je, da gozdni obrat KGP v Brežicah ni predlagal tov. Hladnika, ampak tov. Vladimirja Jenka, prav tako inženirja gozdarstva. Občinski sindikalni svet je prejel napačno ustno informacijo in jo sporočil naprej. Vendar pa meni, da je reakcija osnovne organizacije KGP prehuda.

Otroško pustovanje v Pišecah

Društvo prijateljev mladine v Pišecah pripravlja otroško pustovanje. Prireditev bo v torek popoldne. Šolarji se maškarade zelo veselijo, zadovoljni pa so tudi starši, saj imajo mladi v Pišecah le redkokdaj priložnost, da se skupaj poveselijo. Običajno je to novoletna jelka, zdaj pa kaže, da bo kraj oživel tudi za Pusta.

Za 10. obletnico svečana seja

27. februarja bo desetletnica ustanovitve občinske zveze prijateljev mladine v Brežicah in desetletnica obstoja društev prijateljev mladine v Dobovi in Artičah.

Svečana seja v počastitev jubilejev bo 4. marca. Občinska zveza prijateljev mladine bo povabila na to slovesnost predstavnike družbeno političnega življenja brežiške občine ter zastopnike vseh zvez DPM, s katerimi sodeluje. Goste pričakujejo iz Velike Plane, iz Bohinjske Bistrice, iz Krškega, Sevnice, Zaprešiča, Kranja in Samobora.

NOVO V BREŽICAH

V TOREK POPOLDNE bo otroško pustovanje. Občinska zveza prijateljev mladine je prispevala za to prireditev 200 Ndin, 100 Ndin pa je primaknila še karnevalska sekcija. Pri organizaciji pustovanja za najmlajše sodelujejo šole, društvo prijateljev mladine in karnevalska sekcija.

V ZADNJI ŠTEVILKI smo napisali, da v Brežicah letos ne bo zasedal pustni parlament, medtem pa se je karnevalska sekcija odločila drugače. Prireditve bodo v Dobovi, Brežicah in Cerkljah. Tradicionalno osmanjanje pusta bo v nedeljo, ob 15. uri. V torek zvečer ob 19. uri pa bo zasedanje pustnega parlamenta v prosvetnem domu. Vstopnice so naprodaj pri blagajni kina.

V NARODNEM DOMU v Brežicah, v Čateških Toplicah, v Mokricah, Dobovi in v kolodvorski restavraciji v Brežicah bodo v soboto, 4. februarja zvečer, maškarada s plesom. Gostinci obetajo odlično postrežbo, dobre pustne jedi in pristno vino. Za veselo raspoloženje bodo poskrbeli zabavni ansambli.

BREŽIŠKE VESTI

PRED OTVORITVIJO NOVE OSNOVNE ŠOLE V BRESTANICI

Pod šolsko streho od jutra do večera

V poldrugem letu je bila sezidana šola s telovadnico — Otroci bodo imeli v njej zavetje ves dan — Starši se tega zelo veselijo — Ko mine zima, bodo občani pomagali urediti še okolico — Prostovoljno delovno akcijo so začeli že jeseni in opravili veliko delovnih ur

Konec tega tedna bo v Krškem izšla brošura z naslovom: »Brestanica nekdaj in danes«, ki jo izdaja gradbeni odbor za šolo v Brestanici. Novo šolsko poslopje bo odprto 5. februarja. Na otvoritveni slovesnosti bodo knjižico o Brestanici lahko dobili vsi udeleženci. Nazorno jim bo predstavila razvoj kraja in prizadevanja občanov za zidavo nove šole.

Uspehi so najlepše plačilo za trud. Gradbeni odbor je opravil veliko in pomembno delo. Predsedoval mu je tovariš Leo Likar, direktor brestaniške elektrarne. Šola je bila sezidana v izredno kratkem času, saj so jo začeli graditi komaj pred poldrugim letom. Odbor se še ni razšel. Organiziral je prostovoljno delo pri urejanju šolske okolice, vendar je zima začeto akcijo za nekaj časa prekinila.

Zelo uspešno se je končalo tudi zbiranje denarja za učila. Pobudo za to je spet dal gradbeni odbor, in občani so se rade volje odzvali. Vsaka vasica v okolišu je prispevala svoj delež. Zbrana vsota šteje nekaj manj kot milijon starih dinarjev. Zraven je primaknil še kolektiv TERMOELEKTRARNE 300.000 S din.

Nova šola stoji na lepem kraju. Nekoliko odmaknjena je od strnjenega naselja in cestnega prometa, da bo šolsko delo lahko nemoteno potekalo. Nova stavba je že vsa opremljena in pouk se bo začel v februarju. Otrokom bo nudila zavetje ves dan. Starši so se za to zelo zavzemali in vodstvo šole je sprejelo njihov predlog. Od srede februarja že lahko računajo na celodnevno bivanje otrok v šoli. Starši bodo prispevali za kosila, občinska skupščina pa bo prevzela nase izdatke za dežurno službo učiteljev.

Šolo v Brestanici je gradilo gradbeno podjetje SAVA iz Krškega. Komisija je izvajalca pri tehničnem prevzemu zelo pohvalila.

Nova šola je prinesla zadovoljstvo vsemu okolišu. Z njeno otvoritvijo bodo v šolski kroniki Brestanice zapisali enega najlepših dogodkov.

J. T.

Novo šolsko poslopje v Brestanici — darilo občanom za Prešernov dan. (Foto: J. Teppey)

Senovski borci so zborovali

Na občnem zboru ZB v Senovem, ki je bil pretekli petek, so ocenili lanskoletno delo kot zelo uspešno. Lani se je število članov povečalo za 13,25 odstotkov, tako da je zdaj 422 članov.

Ob krajevnem prazniku so pogostili starše padlih borcev. Uredili so si tudi svoj poslovni prostor in organizirali več proslav in komemoracij ob spomenikih padlih borcev.

Ugotovili so, da je uživalo brezplačno zdravljenje 220 članov. Enkratne in stalne študijske podpore je prejemalo 21 otrok borcev, priznavalnine v skupni vrednosti 25.000 Ndin pa 36 borcev. Iz sklada za stanovanjsko gradnjo so 17 članom dodelili dolgoročne kredite v skupnem znesku 78.000 Ndin.

Sredstva za poslovanje so izbrali s prostovoljnimi prispevki, sredstva iz blagajne pa so porabili za organizacijska dela; prispevali so tudi za vietnamske borce.

Zbor je izrekel javno pohvalo članu ZB Alojzu Žvaru, ki kljub temu da živi v tujini, redno plačuje članarino, razen tega pa je že dvakrat poslal prispevek 50 Ndin in 20 švicarskih kron. Žal se večina drugih borcev v tujini ne zanima več za svojo organizacijo.

R. K.

V krški tovarni papirja odslej ena osnovna organizacija?

Tovarniški komite Zveze komunistov v krški tovarni papirja je nedavno preučeval razloge za neaktivnost osnovnih organizacij. Ugotovil je, da je bil temu kriv tudi sistem. Do zdaj so bile v podjetju tri osnovne organizacije s 129 člani. Večkrat so delale brez medsebojne povezave in niso bile na tekočem z dogajanji. Tovarniški komite je naročil komisiji, naj prouči, kako delati v prihodnje. Ponuja se več rešitev, med drugim tudi ta, da bi bila v podjetju samo ena osnovna organizacija. Stanje je bilo zdaj že tako, da je nekaj članov zahtevalo izpis iz organizacije.

KANDIDATI NA SENOVEM

Pretekli petek so imeli Senovčani konferenco KO SZDL, na kateri so obravnavali probleme krajevne skupnosti, komunale in ustanov, ki so stari že vrsto let. Ponovno so sprožili vprašanja o gradnji novega pokopališča, saj je pokopališče v Brestanici že zdavnaj premajhno. Kljub tako perečim problemom pa se je konference udeležilo le malo ljudi.

Konferenca je razrešila stari odbor in izvolila novega, v katerem sta ostala le dva stara člana. Evidentirali so tudi kandidate za skupščinske organe: za zvezni zbor zvezne skupščine Viktorja Avblja, za republiški zbor republiške skupščine Jožeta Borštnarja, za občinski zbor ObS za spodnji del Senovega Rada Kozoleta in Miho Senico, za zgornji del pa Toneta Pleterskega in Alojza Jevšnika. Evidentiranje na senovskem področju je s tem končano.

Ali res gluha ušesa?

Že nekaj tednov je minilo, odkar je občinski odbor Rdečega križa v Krškem odposlal vsem delovnim organizacijam v občini pismene prošnje za pomoč šolam. Na kolektive se je obrnil odbor zaradi tega, da bi s prispevki v denarju ali materialu pomagali urediti higienske razmere na šolah. Tako bi najlaže zajezili širjenje nalezljive zlatenice med šolsko mladino.

Šole na žalost nimajo možnosti, da bi oskrbele učilnice s tekočo vodo in si ne morejo privoščiti higiensko brezhibno urejenih sanitarij, mlečnih kuhinj in drugih prostorov. Pomoč bi jim bila nadvse dobrodošla. Odbor Rdečega križa upa, da se bodo delovni kolektivi vsaj ob sprejemanju zaključnih računov spomnili šolarjev, otrok svojih delavcev.

Izkopali so 233.400 ton premoga

V rudniku na Senovem so lani presegli letni proizvodni plan za okoli štiri odstotke. Nakopali so 233,400 ton premoga. Prodaja jim ni povzročala skrbi. Največji odjemalec premoga je Termoelektrarna v Brestanici. Z njo so lani sklenili pogodbo za 58.000 ton premoga, letos pa že za 100.000 ton.

9. februarja praznik na Senovem

Vsako leto 9. februarja se prebivalci Senovega spomnijo legendarnega pohoda XIV. divizije na Štajersko. Borce je vodila pot tudi skozi njihove kraje, zato so Senovčani proglasili 9. februar za krajevni praznik. Proslavo pripravlja organizacija Socialistične zveze. S podrobnejšim opisom prireditev bomo seznanili bralce naslednji četrtek.

Odlikovanja borcem

Na občnem zboru ZB Senovo je predsednik ObZ ZZB NOV Krško Karel Šterban šestim borcem prekomorskih brigad podelil odlikovanja predsednika Tita. Red zasluge za narod s srebrno zvezdo je prejel Jože Kovačič, medaljo za hrabrost sta dobila Jože Čertič in Anton Tržan, medaljo zasluge za narod pa Milan Labohar, Franc Hercog in Anton Gubenšek. — V imenu odlikovanih se je za priznanja zahvalil Anton Tržan.

Zakaj je človek zmrznil?

11. januarja so našli pod cesto na Senovem zmrznjenega upokojenca Ferdinanda Šošterja. Nazadnje so ga videli v restavraciji. Pri odhodu iz nje je bil verjetno vinjen, zato je zdrknil pod cesto in zmrznil. — Gostilničarji vedo, da je pijanim osebam prepovedano točiti alkoholne pijače. Zakaj tega ne upoštevajo?

Programi za 42-urni teden

Večina delovnih organizacij v krški občini je že pripravila programe za prehod na 42-urni delovni teden. Izjema so nekatera manjša obrtna in gostinska podjetja, kjer se sami tega dela težko lotijo in so vezani na zunanjo pomoč.

Svoje mnenje o teh programih bo podala tudi občinska skupščina. V Krškem menijo, da obravnava programov ni le formalnost in da je prav, če pridejo pred skupščino.

»Spoznavajmo svet in domovino« na Vidmu

Pred nabito polno dvorano v domu Svobode v Vidmu so preteklo nedeljo v oddaji Spoznavajmo svet in domovino nastopili mladi Krčani proti Kamničanom. Zanimanje za oddajo je bilo med občani tolikšno, da so si zakasneli poslušalci komaj zagotovili mesto v dvorani. Kljub dobi pripravljenosti tekmovalcev in veliki podpori poslušalcev v dvorani je v oddaji, ki jo je vodil studio RTV Ljubljana, zmagala ekipa Kamnika.

Ples v maskah v hotelu Sremič

Turistično društvo v Krškem bo tudi letos organiralo tradicionalno pustovanje. Ples v maskah bo v soboto, 4. februarja, v hotelu Sremič. Turistično društvo je že v lanskem novembru izkoristilo tiskarsko napako v koledarju Državne založbe Slovenije, tako da so lani v Krškem praznovali dve pustni nedelji. Pričakujemo, da bo letošnje pustovanje prav tako uspešno. Kot vedno, bodo najboljše maske nagrajene.

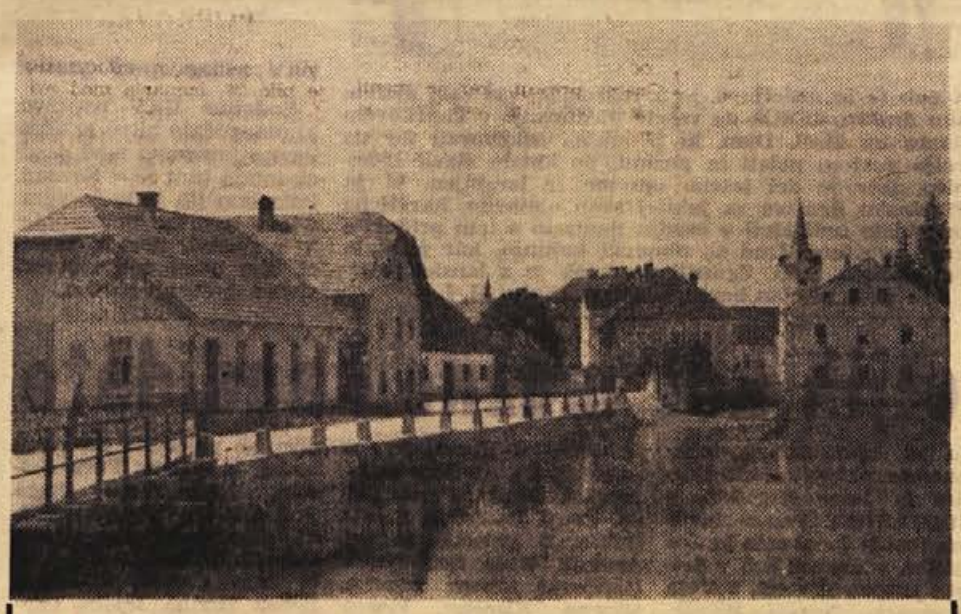

ŠELMANJE V KOSTANJEVICI

Letošnje šelmanje v Kostanjevici na Krki bo bolj živahno kot druga leta, kar nam zagotavljajo skrbne priprave odbornikov Prforcenhausa. Da bi bil spored čim bolj pester, so pustnim prireditvam pridružili tudi karneval šolske mladine. Pionirji kostanjeviške šole so se letos vključili v program Jugoslovanskih pionirskih iger, pridružil pa se jim bo še Dolenjski kulturni festival ter povabil nekaj odličnih gostov slovenskega in hrvatskega zabavnega življenja.

Spored bo potekal takole:

Nedelja, 5. II., ob 14. uri: Oklic Kurenta v domu kulture, nato po vaseh. Ob 14.15: Zabavno—glasbena prireditev OTROŠKI KARNEVAL. Nastopajo: **Ansambel Mojmira Sepeta, pevca Majda Sepe in Rafko Irgolič ter humorista Nela Eržišnik in Braco Reiss.** Napoveduje **Marjan Kralj.** Prireditev bo v domu kulture.

Ponedeljek, 6. II., ob 18. uri: Odhod Prforcenhausa in baklada po ulicah. Ob 19.30: Občni zbor Prforcenhausa v domu kulture. Na prireditvi bo ocenjevanje mask in podelitev nagrad. Vstopnice pri blagajni.

Torek, 7. II., ob 7. uri: Medved na ulicah! Ob 14. uri: Oranje in setev.

Sreda, 8. II., ob 16. uri: Kurentov pogreb in sedmina.

Vse dni pustnih prireditev bo igral ansambel bratov **Kuharjev,** gostišča pa bodo dobro založena z izbranimi pijačami in jedmi. Vstopnice za nedeljsko prireditev so na voljo v trafiki. Rezervacije sprejemajo tuda po telefonu na telefonsko številko 19 in jih je treba prevzeti najkasneje do 13.30. Nedeljsko prireditev prireja Dolenjski kulturni festival š šolsko mladino in kostanjeviškimi šelmarji, vse ostale prireditve so spontane in vabimo k sodelovanju vse občinstvo.

Kje naseliti ciganske družine?

V krški občini živi 16 do 18 ciganskih družin. Zadnje čase vlagajo pri občinski skupščini prošnje za stalno naselitev. Vaščani se jih povsod branijo. Da bi to vprašanje vendarle rešili, je svet za urbanizem, stanovanjske in komunalne zadeve določil komisijo, ki bo poskušala najti primeren prostor za stalno naselitev. Delo ne bo lahko, ker prebivalci vsak dan prihajajo na občino in protestirajo. Ciganov ne želijo imeti za sosede.

DROBNE S SENOVEGA

■ ORGANIZACIJI ZB Senovo in Brestanica bosta letos do julija obnovili partizansko bolnišnico na Travenlazu na Bohorju, kjer bodo na dan vstaje priredili partizansko slavje. Sredstva bodo začeli zbirati takoj, imenovali pa bodo tudi pripravljalni odbor.

■ RUDNIK JE PREJEL nad 60 prošenj za sprejem na delo, vendar nima prostih delovnih mest. Starejši delavci pa imajo že pogoje za upokojitev, zato bi nekatera delovna mesta lahko spraznili za mlajše.

■ OSNOVNE ORGANIZACIJE ZK pripravljajo letne konference, ki jim bo sledila rudniška konferenca ZK. Poleg političnih vprašanj bodo na konferencah obravnavali tudi gospodarska. Izvolili bodo delegate za občinsko konferenco ZK.

■ V RUDNIKU so se začeli tečaji za polkvalificirane delavce rudarske stroke. Trajali bodo tri mesece.

■ SZDL NA SENOVEM se je začela pripravljati na krajevni praznik, ki bo 9. februarja. Tega dne so borci XIV. divizije pred 22 leti osvobodili Senovo

VESTI IZ KRŠKE OBČINE

Čaka nas najtežje leto

Iz razgovora z direktorjem sevniške Mizarske produktivne zadruge Francem Puhnerjem

»Res je,« je na pripombo o sorazmerno majhni lanski akumulativnosti v podjetju odgovoril direktor, »po plačilu stroškov in zaslužkov delavcem nam je ostalo le približno toliko, da smo lahko plačali lanski dolg, ki izhaja iz rekonstrukcije podjetja v letu 1963. Toda pripomniti moram, da nas letos čaka najhujše, saj bomo morali iz dohodka poravnati celo 96 milijonov Sdin anuitet. Ta obveza bo kot meč visela nad nami, tega se moramo vsi zavedati!«

21 let je, odkar je bila sevniška MZP še delavnica s 7 delavci in nekaj milijoni celotnega dohodka. Danes zaposluje 280 ljudi in ima čez milijardo letne realizacije, od česar proda petino vse proizvodnje v tuje dežele. Njeni delavci, od katerih je 70 odstotkov kvalificiranih, znajo narediti tako stilno pohištvo, s katerim se tovarna uveljavlja tudi na zunanjem trgu, čeprav tam huda konkurenca ne pozna milosti za nikogar.

Doma sicer ni takšnega tekmovanja med proizvajalci, vendar pa je povpraševanje po takšnih izdelkih še razmeroma majhno. To je bilo občutiti v prvih mesecih gospodarske reforme, ko se je krčila investicijska izgradnja, vendar se je zadnje čase začelo izboljševati. Bodočnost podjetja je v opremljanju luksuznih turističnih objektov, ki jih bomo prisiljeni vse več graditi, če bomo hoteli dobiti od turizma to, kar pričakujemo. Pred nekaj dnevi je MPZ že sklenila pogodbo za opremo hotela v Budvi v vrednosti 130 milijonov starih dinarjev.

Da se dohodek ni povečeval tako kot bi želeli, sta dva najvažnejša vzroka. Lesna industrija je želela in še hoče čimveč izvažati, ker so cene na zunanjem trgu zanje ugodne, domači kupci pa so morali ponujati vse več, če so hoteli dobiti dobro blago. Cena orehovega lesa, ki ga pri izdelavi stilnega pohištva veliko potrebujejo, se je v slabih dveh letih celo potrojila! Tudi s hrastovim lesom ni dosti boljše. Druga ovira je bila v tovarni sami. Prelomiti je bilo treba z delovnimi navadami in bolj poprijeti. V letu dni je proizvodnost narasla za 25 odstotkov, osebni dohodki pa so se lani povečali od povprečno 59 tisočakov v januarju na 77.000 v novembru. Da bi delo bolje organizirali, so se povezali z Zavodom za organizacijo dela; nov sistem, ki ga pripravljajo, pa bi radi uvedli že v drugi četrtini leta. Ta naj bi prisilil vsakega posameznika, da bi se čimbolj potrudil pri delu.

Ob začetku letošnjega leta so napovedi kljub velikim obveznostim optimistične. Raznim investitorjem so poslali že za milijardo starih dinarjev ponudb, ugodnih odgovorov pa pričakujejo vsaj polovico. M. LEGAN

Bomo v Sevnici lahko zbrali toliko krvodajalcev?

Ker so potrebe po prostovoljni oddaji krvi vsako leto večje in uspeh krvodajalske akcije odvisen predvsem od dobre organizacije, bo glavni odbor RK Slovenije priredil na sedežih občinskih odborov seminarje za aktiviste krvodajalstva. V Sevnici bo tak seminar v četrtek, 16. februarja, od 8. do 13. ure v sejni dvorani občinske skupščine. Nanj so povabljeni zastopniki krajevnih organizacij RK in delovnih organizacij. Zavod za transfuzijo v Ljubljani je določil, naj bi v sevniški občini zbrali 862 krvodajalcev, kri pa naj bi odvzemali dva dni v Sevnici in en dan v Krmelju.

Občinski odbor RK je prepričan, da se bodo povabljeni udeležili seminarja, saj je organizirano krvodajalstvo nam vsem skupaj zelo potrebno. Občinski odbor tudi sporoča, da bodo od 12. do 26. februarja v vseh desetih krajevnih odborih občni zbori in naproša vodstva, naj jih dobro pripravi. S. Sk.

Maškarada v Boštanju

TVD Partizan bo priredil v soboto, 4. februarja, zvečer kot vsako leto maškarado. Za zabavo bodo skrbeli domači godci in pevci, najboljše maske pa bodo nagrajene.

Ne bo ohceti?

Minilo je novo leto — primeren čas za reorganizacije in čeprav se je nekajkrat govorilo o združitvi Komunalno obrtnega podjetja in Stanovanjsko komunalnega podjetja v Sevnici, do »možitve« ni prišlo. Medtem ko je Stanovanjsko komunalno podjetje privolilo vanjo, združitev ni mikala Komunalno obrtnega podjetja, ki mu gre trenutno bolje kot prvemu. Izmed obeh podjetij pa ni nobeno tako močno, da mu ne bi bilo potrebno razmišljati, če ni potratno, da ima vsako podjetje svojo upravo in režijo, ki manjša dohodek in obremenjuje ceno izdelkov ali uslug.

Vzgojili bodo tudi pionirsko skupino

Ob prisotnosti delegatov občinske zveze je gasilsko društvo v Tržišču pred kratkim obravnavalo delo v letu 1966. Bilo je ugotovljeno, da je delo društva pozimi bolj razgibano kot poleti, kar je povsem razumljivo. V razpravi, ki je sledila poročilom, je delegat pohvalil prizadevnost društva, ki želi s prostovoljnim delom pokriti gasilski dom, za kar ima opeko in cement že zagotovljeno.V načrtu imajo tudi nakup manjše črpalke za hribovitejše kraje, gradnjo stolpa, za kar je že določen 3-članski odbor, in ureditev pokvarjenega hidranta v Tržišču. Vzgojili bodo tudi pionirsko desetino gasilskega društva.

Na občnem zboru smo tudi zvedeli, da prosvetno društvo pripravlja igrico »Ad acta«, vendar bo treba s pripravami pohiteti, da ne bo prej nastopilo delo na polju. Ko se bo začelo tam, pa bo na kulturnem polju v Tržišču delo že končano.

Letos svečanosti za Kozjanski odred in 12. brigado

V sevniški občini živi še 956 borcev NOV, ki se bodo pogovorili o nalogah in problemih borcev na letnih konferencah krajevnih organizacij še v tem mesecu. Konference bodo v naslednjem vrstnem redu: 3. februarja v Zabukovju, 12. februarja v Krmelju, Šentjanžu in Tržišču, 14. februarja v Boštanju, 23. pa v Sevnici. Na Loki je bila konferenca že v nedeljo.

Izmed večjih letošnjih nalog predvideva občinski odbor ZB, da bo uredil spominsko obeležje za pokopališčem v Sevnici, posebna naloga pa bo svečana izročitev domicila Kozjanskemu odredu in 12. brigadi. V kateri izmed treh posavskih občin bo glavna prireditev, še ni dokončno določeno, zaenkrat imajo Brežice največ možnosti.

Veselo pustovanje na Lisci

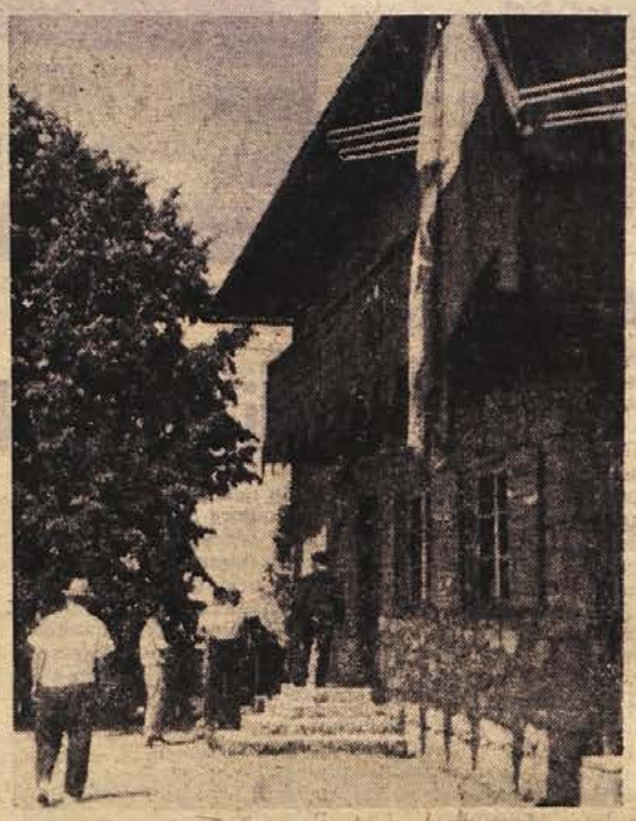

V soboto in nedeljo, 4. in 5. februarja, vas vabi planinsko društvo LISCA na veselo pustovanje v Tončkovem domu na Lisci. Dom, ki je stalno oskrbovan ter na voljo gostom poleti in pozimi, bo kmalu slavil 15-letnico. Ker je del lesene opreme že izrabljen, bi jo Planinsko društvo za jubilej rado obnovilo, hkrati pa nadzidalo tudi kleti v ozadju doma in s tem pridobilo nove prostore. Lani so obnovili kuhinjo, kar je stalo čez milijon Sdin. Zgornji posnetek je z lanske prireditve na dan borca, 4. julija. (Foto: M. L.)

Na pustni torek presenečenje?

Sevniško turistično društvo pripravlja skupaj z drugimi organizacijami enoten program ulčnih prireditev na pustni torek. Skrivnosti nam niso hoteli zaupati, češ da naj jih pridemo sami pogledat! V soboto zvečer, 4. februarja, pa bo pustna maškarada, na kateri bodo igrali Boštanjski fantje.

Borci so zborovali na Studencu

22. januarja so imeli člani krajevnega odbora ZB NOV Studenec občni zbor. Prisostvoval mu je tudi Tone Kozmus, član občinskega združenja ZB NOV, ki je bil z lanskoletnim delom odbora zadovoljen. Z zbora so poslali pozdrave bolni članici Anici Zalokar v novomeško bolnišnico.

Istega dne je bil tudi občni zbor ZROP, kjer so razpravljali o morebitni združitvi s KO ZB NOV. Kakor prvega se je tudi občnega zbora združenja rezervnih oficirjev in podoficirjev udeležilo veliko članov.

Jutri bo skupščinska seja

Oba zbora sevniške občinske skupščine bosta na jutrišnji seji obravnavala naslednja najpomembnejša vprašanja: samoprispevek za šolstvo na območju vse občine in referendum, letošnji program dela skupščine, sprememba zazidalnega okoliša v Sevnici, analiza dela zborov volivcev, dopolnitve odlokov o gospodarjenju s stanovanji ter še nekatera druga vprašanja. O sprejetih odločitvah vas bomo seznanili v prihodnji številki.

Šola je popustila

Na sobotnem sestanku predstavnikov sevniškega Partizana, šole in občinske skupščine je šola kot lastnik nove šolske telovadnice končno pristala, da se bo zadovoljila z letno odškodnino za uporabo nove telovadnice v višini 250.000 S din, čeprav je sprva zahtevala dva milijona. Ker bo ta denar mogoče že nekako zbrati, bo telovadnico lahko uporabljal tudi TVD Partizan.

UKV zveze med gasilci

Sodobne UKV naprave, ki omogočajo hitro in učinkovito povezavo med gasilci, imajo tudi že v Sevnici. Potrebno jih je le še vgraditi v gasilske avtomobile in v gasilski dom v Sevnici, kjer nameravajo uvesti stalno dežurno službo.

Izbrali ste jih kot možne kandidate

Ker bo na bližnjih skupščinskih volitvah treba zamenjati 28 odbornikov sevniške občinske skupščine, so na javnih shodih do sedaj predlagali v naslednjih volilnih enotah naslednje kandidate.

Za zbor delovnih skupnosti: v Studencih in Primožu Alojza Miheva in Franca Tomažina, v Tržišču in Šentjanžu Alojza Florjančiča, v Kmetijskem kombinatu inž. Albina Ješelnika in Maksa Zemljaka, na občinski skupščini Jožeta Kneza, Jožeta Jurečiča in Viktorja Auerja; na postaji LM Franca Ogorelca in Maksa Bilca, v KOPITARNI inž. Martina Novaka, Miho Senica in Jožeta Goleta, v krmeljski METALNI Milana Levstika in Zvoneta Mirta, v lekarni dr. Marijo Pesjak, v zdravstvenem domu dr. Marijo Pesjak, v Komunalno stanovanjskem podjetju inž. Jožeta Kolarja, v Trgovskem podjetju Karla Žlendra in Ivana Nagodeta, v JUGOTANINU Franca Divjaka, Rudija Jonozoviča in Jazbinška, v osnovni šoli v Sevnici Branko Bogovič, Poldeta Kočevarja, Dušana Milosta, Marico Šonc, Hildo Stojs, Jelka Stojsa in Franca Zorka.

Za občinski zbor: na Blanci so predlagali Antona Požuna, Franca Žuniča in Alojza Arha, v Gabrijelah Bruna Vidmarja, Rafaela Tisuja in Stanka Grudna; na Kompolju Nika Simončiča, Alojza Koširja, Slavka Pešca in Vinka Mesojedca. V Loki so predlagali Lojzeta Mlinarja in Poldeta Vebra, na Malkovcu Janeza Zorca in Milana Borštnarja, na Pokleku Danijela Medveščka, Jožeta Mirta in Ivana Gračnerja, na Razborju Antona Vreska, na Bučki Jožeta Bukovica, Alojza Marjetiča in Alojza Šuštarja, v Zabukovju pa Jožeta Špeca, Martina Pajka, Draga Vrtačnika, Franca Pajka, Frana Pipana in Franca Božiča. V Krmelju so evidentirali Vlada Senčarja, v Orehovem Franca Reparja, Martina Klanška, Franca Drobneta in Karla Kolmana, v Lončarjevem dolu Jožeta Rušnova, Miho Kozmusa, na Radni Jožeta Mirta, Alojza Blatnika, Darka Erjavca, Pepco Malešič in Antona Androjno.

Na zborih občanov, v Sevnici, ki bo v občinsko skupščino prispevala dva odbornika, so predlagali naslednje možne kandidate: Frica Pečnika, Jožeta Kneza, Draga Božiča, Jožeta Bogoviča, Mirka Brimška, Franca Lipovška, Karla Kolmana, Staneta Trupeja, Miho Kolandra, Borisa Stariho, Rudija Cimperška, Nika Pečnika, Franca Hruševarja, Franca Ogorelca, Elko Grilc, Miro Vavtar, Hildo Stojs in Alojza Žumerja.

Zgledna pozornost

Na redni občni zbor sindikalne podružnice kmetijskega kombinata Zasavje v Sevnici, ki je bil v soboto, 28. januarja, so povabili 15 nekdanjih sodelavcev. Upokojence so obdarovali z lepimi urami, nato pa so jih povabili na družaben večer. Upokojenci kmetijskega kombinata so bili nad zgledno pozornostjo veselo presenečeni. F. D.

Ponuja se zaslužek

Kmetijski kombinat Zasavje iz Sevnice išče večje število delavcev za spomladanska dela v hmeljiščih. Podjetje zagotavlja zaslužek 2200 do 2500 S din na dan, poskrbelo pa bo tudi za prehrano in prenočišča, če bo to potrebno. Če bi se radi zaposlili pri kombinatu v aprilu in maju, se prijavite na zavod za zaposlovanje do 10. februarja.

Slovo od Franca Pečarja

Na zadnji poti so Sevničani v petek popoldne, 27. januarja spremili Franca Pečarja, upokojenca in borca NOB iz leta 1942. Rodil se je 1912. leta v Boštanju in se pred vojno preživljal kot kopač v krmeljskem rudniku. Že v začetku 1942. leta se je pridružil narodnoosvobodilnemu gibanju, avgusta 1943 pa je prešel v Gubčevo brigado. Tam je postal komandir minerskega voda, za kar je prejel tudi odlikovanja. Po vojni je dalj časa delal v Kopitarni, za tem pa je bil upokojen.

Zadnja žrtev Stanko Strlekar

Do sobote zjutraj se je letos pripetilo na območju sevniške postaje milice 7 prometnih nezgod. Zadnja je bila v petek ponoči, ko je sevniški zdravnik dr. Pungerčič povozil na tleh ležečega vinjenega železničarja Stanka Strlekarja. Ponesrečenca so brž odpeljali v brežiško bolnišnico, kjer se zdravi.

DROBNE IZ TRŽIŠČA

■ **SAMO ŠE 30 ZAMUDNIKOV** bo moralo dobiti nove osebne izkaznice, pa bo vseh 1300 odraslih prebivalcev krajevnega urada Tržišče imelo zamenjane izkaznice. Da so s tem delom prišli že tako daleč, je pripomogito, da je šel vodja krajevnega urada kar od vasi do vsi, predhodno pa obvestil ljudi, ki so nanj kar čakali v vrstah.

■ **NA PROSNJO PREBIVALCEV** Malkovca, da bi dobili nazaj sadno sušilnico, Kmetijski kombinat iz Sevnice še sploh ni odgovoril, kar Malkovčanom ni po volji.

■ **NOVI LASTNIK** malkovške kleti — trgovsko podjetje Hmeljnik iz Novega mesta, je nedavno poseb[illegible] z namenom, da bi jih obnovil v sodobnejši vzgoji na terasah. Zaenkrat pa delo stoji, ker ne morejo dobiti rigolnega pluga, kot pravijo domačini.

■ **TRZIŠKI BLOK** stoji, vendar od velikega spodnjega prostora, namenjenega za dvorano, ni nobene koristi, ker ni dokončno urejen. V dvorano je treba položiti še pod, priključiti električno napeljavo in nakupiti potrebno opremo, kar bi skupaj stalo čez tri milijone Sdin. Ker ni denarja menijo Tržičani, da bi tudi dokončanje tega bloka financirali iz samoprispevka za šolstvo, saj bi bila v dvorani lahko tudi telovadba otrok, ki zdaj nimajo za to potrebnega prostora.

Novice iz stanovanjskega podjetja

■ **STANOVANJSKO PODJETJE**, ki upravlja 360 stanovanj, je lani uporabilo 14 odst. od stanarin za upravne stroške. Za letos, ko bo manj dodatnega dela, predvidevajo postopno zniževanje režijskih stroškov.

■ **LANSKI POZIV** k združevanju denarja pri stanovanjski izgradnji ni zalegel. Medtem ko so v večjih podjetjih dejali, da lahko sami gradijo večje stanovanjske enote, so manjša podjetja razpoložljiv denar povečini razdelila delavcem kot pomoč pri gradnji zasebnih hiš.

■ **GRADNJA VODOHRAMA** — in preurejanje sevniškega vodovoda dobro napreduje. Mogoče je že zagotovo reči, da bo vodovod preurejen do poletja in da se ni bati pomanjkanja vode, kot je bilo to v prejšnjih letih.

■ **DVAJSET STANOVANJSKI STOLPIČ** v Sevnici bi moral biti po pogodbi vseljiv do aprila. Po še potrebnih delih sodeč pa se bo vselitev zavlekla 2 do 3 mesece

■ **LANI JE** podjetje iz svojih sredstev plačalo dve trosobni stanovanji. V bodoče pa računajo, da jih bodo lahko tudi več.

■ **KER NEKATERI SPORI** s stanovalci v Krmelju še niso rešeni, smo zaprosili vodstvo stanovanjsko komunalnega podjetja, naj preko našega glasila obvesti javnost, kako je trenutno s temi stvarmi. Na upravi so nam obljubili, da bodo v kratkem sestavili odgovor.

SEVNIŠKI VESTNIK

Če ne zlepa, pa zgrda!

Zadnjič smo objavili pregled osnovnih podatkov o stroških asfaltiranja ceste na Mirni. Iz odgovora cestnega sklada pa ni bilo mogoče ugotoviti, kako je s prispevki občanov, določenih z odlokom o samoprispevku. Ker je morala krajevna skupnost Mirna že poleti plačati svoj delež tudi iz denarja, namenjenega za druge potrebe kraje, ji je zmanjkalo precej denarja za plačilo tokovine in nekatere druge stroške. Zaradi tega bo prisiljena izterjati z zakonitim odlokom določene zneske, če ne drugače, pa s pomočjo položnic in prisilne izterjave.

Končno vsi statuti

Ko so občinski komisiji za pregled statutov delovnih organizacij v Trebnjem predložili statute še zadnji zamudniki: Čevljarsko podjetje iz Mokronoga, Pečar, Pekarija in Grmada iz Trebnjega, so s tem vse delovne organizacije predložile statute. Pri statutu Stanovanjskega podjetja pa je komisija delo odložila, ker so še nerazčiščena nekatera sistemska vprašanja.

Kaj pravijo sami odborniki?

Na zadnji lanski seji trebanjske občinske skupščine je 41 izmed 58 odbornikov izpolnilo anketo z najrazličnejšimi vprašanji, ki obravnavajo delo skupščine — Odgovori odbornikov bodo lahko pripomoček za bodoče delo najpomembnejšega samoupravnega organa v občini

Na splošno ocenjevati odbornika je zelo težko, ker ne zadovoljuje samo pretres njegovega sodelovanja na sejah skupščine, temveč je treba ugotoviti tudi njegovo delo med volivci, v krajevni skupnosti in v družbeno.političnih organizacijah območja, kjer živi. Vsakega posameznika bi najlaže ocenili občani, ki so ga izvolili, da bi jih zastopal v skupščini.

Iz anonimnih odgovorov odbornikov pa je le mogoče dobiti nekaj ugotovitev. Polovica vseh odbornikov je v anketi odgovorila, da skupščinske seje obravnavajo probleme, ki jim niso jasni; 13 pa jih priznava, da so obravnavane stvari zanje pre.zahtevne. To je gotovo eden važnih razlogov, zakaj so razprave tako skromne, ka.dar obravnavajo širše gospodarske probleme ali težave družbenih služb, zaživijo pa konkretne razprave o vaških poteh, šolah, socialnem varstvu. Mogoče je reči, da je precejšen del odbornikov premalo razgledan in premalo pozna širše družbene koristi.

Dalj časa je že čutiti, da socialni sestav skupščine ne ustreza, saj v njej sedi 41 odstotkov kmetovalcev, med.tem ko imajo novoustanov.ljeni industrijski obrati in vse bolj razvite družbene službe v njej malo zastopnikov. Volilna komisija pri občinskem odboru SZDL je že zahtevala pri republiški komisiji, da je potrebno delno spreminjati volilne enote in jih prilagajati spremembam v strukturi prebivalstva, vendar bo za enkrat ostalo še pri starem.

Zanimivo je, da so se vsi anketirani odborniki povsem strinjali le glede vprašanja, če je za seje pripravljenega dovolj napisanega skupščin.skega gradiva. Več kot po.lovica izmed njih je celo zatrdila, da ga je še preveč. To je zelo važno, ker je ugotovljeno, da gradiva ne prouči niti polovica odbornikov, čeprav bi bilo to nujno, če se hoče odbornik o tem in onem še posvetovati z volivci ali celo zahtevati sklic zbora volivcev. Tudi poda.tek, da 43 odstotkov odbor.nikov ne razpravlja na sejah zaradi tega, ker jim stvari niso dovolj jasne, kaže, da je gradivo za povprečnega odbornika prezahtevno.

Če povemo še naše mnenje, ko smo leto dni sprem.ljali delo skupščine, lahko rečemo, da je v primerjavi z drugimi občinskimi skup.ščinami gradivo za trebanjske seje strokovno zelo kvalitetno in obširno, tako rekoč zgledno pripravljeno, če bi v skupščini sedeli ljudje z najmanj srednješolsko izobrazbo in temu primerno razgledanostjo. Ker se pa izobrazbena sestava skupšči.ne še dolgo ne bo bistveno spremenila, se bodo morale strokovne službe, ki priprav.ljajo gradivo, nenehno prizadevati pisati čimbolj preprosto in jedrnato. V gradivu naj bi bile zajete le najvažnejše stvari, o katerih morajo odločati odborniki.

M. LEGAN

Jutri se začne zanimiv seminar v Trebnjem

Jutri dopoldne, 3. februarja, se bo začel zanimiv dvodnevni seminar za vodstva sindikalnih podružnic trebanjske občine, ki ga je organiziral občinski sindikalni svet. Nanj so povabljeni tudi predstavniki vodstev delovnih organizacij, delavskih svetov in upravnih odborov. Predavali bodo znani družbeni delavci in strokovnjaki. O sindikatu in njegovi vlogi bo govoril Mitja Švab, član predsedstva republiškega sindikalnega sveta, o delitvi po delu bo predaval Vinko Trinkaus, predavatelj na višji politični šoli v Ljubljani, o mestu in vlogi delovnih organizacij pri uresničevanju gospodarske reforme pa bo govoril Jože Pogačnik iz republiške gospodarske zbornice. Četrta tema seminarja pa bo: Metode vodenja sestankov.

Občina v lanskih številkah - malo za šalo, malo zares

Izdanih je bilo 1330 potnih listin, v zamejstvo pa je potovalo 3000 občanov; ali so se vsi vrnili, o tem evidence molčijo.

Zamenjanih je bilo 3957 osebnih izkaznic; pred kratkim pa so se pokvarili vsi trije stroji in čakajo na rezervne dele iz bratske Srbije.

V občini so porabili 6292 kg razstreliva in 4525 vžigalnih kapic; pa recite, če lahko mirno spimo.

Bila je tudi ena nesreča z vžigalno kapico; koliko komisij, ki naj bi stvar proučile, je bilo zaradi tega ustanovljenih, nam ni znano.

373 ljudi in pravnih oseb ima strelno orožje (brez KPD Dob); podatki iz Teksasa, ki bi služili za primerjavo, so že na poti.

Odkritih je bilo 12 pištol in pušk, katerih lastniki niso imeli potrebnih dovoljenj; so mar morilci med nami?

Samo pet požarov v občini; naj živijo gasilci, preventivna služba pa tudi sv. Florjan!

Pred domačimi občinskimi možmi se je poročilo 99 parov; številka pa taka kot nekdaj cena čevljev pri Bati.

V domači občini se je rodilo 70 novorojenčkov kar dgma; zanje ni bilo treba uporabljati že tako »prenasičenih kapacitet«; še ena notranja rezerva (odklanjamo avtorski honorar).

Za stalno je prijavilo bivališče v občini 512 ljudi, odjavilo pa 792; manj dela za občinsko upravo, hvaležen proračun.

Umrlo je 169 oseb — mir jim bodi!

67 veselic in javnih zabav; kultura in prosveta, to naša bo osveta!

48 procesij; kljub dobri letini, miru in nekužnemu letu.

13 cirkuških in podobnih prireditev; ne vemo, kam spadajo nastopi Slakov.

V občini živi 120 ljudi ciganskega rodu; če nam ne verjamete, jih preštejte!

816 oseb je kaznoval občinski sodnik za prekrške; upamo, da ni plačan po učinku (zaskrbljeni šoferji in vesele družbe).

Pred njim se je zagovarjalo tudi šest tujcev; končno smo našli »skupen jezik« in pravi ventil za devizni priliv.

P. S. Če ste se prebili skozi vse te številke, vam zaupamo še to, da je bilo lani odkritih tudi pet črnih gradenj belih hiš, belo vino so prodajali v dveh črnih vinotočih (kolikor ve inšpekcija), kaznovanih je bilo pet mladoletnih ribičev, ki so s ‚črnimi' dovolilnicami lovili belo ribo; potem pa pridejo na vrsto še črne nočitve, črni prevozi, črne traktorske usluge, črne sečnje, črne maše in sploh, kar želite. Pisec teh vrstic je namreč alergičen na številke. Če se peljete skozi trebanjski priključek na avtomobilski cesto, si ne more kaj, da ne bi ugotovil, da ima skupno z bencinsko črpalko samo 34 prometnih znakov; če vidi vrteče se kolo koleslja, bi mu najraje še v teku preštel ‚špice'.

Saj pravimo: življenje je pisano in raznoliko — statistika pa ga spravlja v predalčke in daje s tem kruh prenekaterim državljanom.

Koliko je veljalo alsfaltiranje?

Medobčinski cestni sklad je odgovoril na vprašanje odbornika Alojza Krhina z Mirne – Odgovor utegne zanimati vse, ki so prispevali za asfaltiranje ceste

S Cestnim podjetjem iz Novega mesta, ki je asfaltiralo cesto skozi Mirno, je bila prvotno sklenjena pogodba, po kateri naj bi podjetje asfaltiralo 5000 m² ceste po 4300 S din za 1 m² kar je dalo skupaj 21 milijonov S din. Z mirenskimi podjetji so bile sklenjene pogodbe, da bodo prispevala 20 milijonov S din, krajevna skupnost pa je sprejela samoprispevek v skupni vrednosti 1 in pol milijona S din. Razen tega so KPD Dob, TP MERCATOR, GG Novo mesto in KREMEN iz Novega mesta skupno prispevali v materialu ali denarju še blizu 3 milijone S din.

Ker je bilo treba asfaltirati 5943 m² cestišč, so stroški narasli na 25 in pol milijona S din, kot je v obračunu predložilo Cestno podjetje. Ker Tovarna šivalnih strojev in EMI nista spoštovali pogodbe in sta ostali dolžni še skupno 3 milijone S din, je cestni sklad plačal Cestnemu podjetju razliko iz svojih sredstev. Sedaj čaka obe podjetji, da bosta dolg še poravnali.

Nekaj lanskih turističnih podatkov

20 zasebnih in 3 družbeni gostinski obrati v trebanjski občini imajo na voljo 34 ležišč in 1002 sedeža. Lani so zasebne gostilne prijavile 380 nočitev jugoslovanskih gostov in 365 nočitev tujcev, v družbenih gostinskih obratih pa je prenočilo 284 domačih in 89 tujih gostov, kar je vrglo skupaj čez milijon starih dinarjev. Družbeno gostinstvo ima zaposlenih 13 ljudi, zasebno pa 26.

Skupščina je podprla prosilca

Pred šestimi leti je bilo nacionaliziranih v pritličju hiše Jožeta Jerača iz Mokronoga dobrih 70 m² prostorov, ki so za manj kot en kvadratni meter presegli mejo, ki je po predpisih določena za nacionalizacijo. Nekaj časa je bil v teh prostorih obrat mokronoških Modnih oblačil, ko pa se je glavni obrat preselil v Trebnje, je prostor ostal prazen. Nekdanji lastnik je zaprosil občinsko skupščino, naj bi mu pomagala dobiti prostore nazaj, da bi tam uredil stanovanje za hčerko. Pri prošnji ga je podprl tudi občinski odbor ZB.

Ker nacionalizacija ni v pristojnosti občinske uprave, temveč zveznih organov, je skupščina na zadnji seji soglasno sklenila, da privoli v to in predlaga zvezni komisiji razveljavitev nacionalizacije in vrnitev prostorov nekdanjemu lastniku, ki je požgano hišo po vojni obnovil.

Pričakovati je, da bodo tudi drugi nekdanji lastniki nacionaliziranih prostorov začeli pritiskati na občinsko upravo, vendar jim je treba povedati, da Jeričevih prostorov ni imela v upravljanju nobena delovna organizacija (kar je pri tem zelo važno), da so ostali njegovi prostori — dve sobi brez potrebnih pomožnih prostorov — dalj časa prazni in tako družbeno nekoristni.

Volitve in imenovanja

Na predlog komisije za volitve in imenovanja je trebanjska občinska skupščina na seji 26. januarja sprejela naslednje odločitve:

Imenovana je bila občinska komisija za izvedbo skupščinskih volitev, v kateri so: Janez Gartnar kot predsednik, Miha Plot, Ciril Pevec, Janez Zajc, Alfonz Tratar in Marija Kolar.

Namesto dosedanjega predsednika komisije za prošnje in pritožbe Janeza Zajca je skupščina imenovala Alfonza Tratarja. V samoupravni organ medobčinskega zavoda za prosveto — pedagoško službo je bil imenovan Jože Zupan iz Šentruperta, v upravni odbor medobčinskega šolskega sklada pa namesto dosedanjega člana Vladimirja Silvestra — Stane Marinček. V skupščino vodne skupnosti Dolenjske je občinska skupščina imenovala Janeza Mihevca in Augusta Gregorčiča.

Presenečenje: tudi sindikat gozdnega obrata za GG Novo mesto!

Na današnjem občnem zboru sindikalne podružnice brežiškega gozdnega obrata v Mokronogu so udeleženci zahtevali, naj bi tudi družbeni gozdovi tega obrata prešli pod GG Novo mesto. Doslej so bili tam sporni samo zasebni gozdovi in je zahteva sindikata precejšnje presenečenje.

Odlikovanja v trebanjski občini

V petek popoldne, 27. januarja, so v Trebnjem svečano izročili naslednja odlikovanja predsednika republike ob 25 letnici revolucije: red zaslug za narod s srebrnimi žarki je prejel **Vladimir Berce** z Mirne, red republike z bronastim vencem **Janez Oven** iz Trebnjega, red zaslug za narod s srebrno zvezdo **Franc Jevnikar** iz Dola in **Ignac Kregelj** iz Šentruperta. Red dela s srebrnim vencem so dobili **Ciril Bukovec** iz Trebnjega, **Ivan Dim** iz Hudej, **Alojz Jarc** iz Vrbovca, **Franc Senica** iz Trebnjega in **Franc Skubic** z Grma, medaljo dela pa sta prejela **Anton Sever** s Pristavice in **Amalija Sila-Radelj** iz Trebnjega.

MALI OGLAS,

ki ga objavite v Dolenjskem listu — zanesljiv uspeh! Prebere ga 100 tisoč gospodinj, vdovcev, kmetovalcev, dijakov, uslužbenk in vojakov doma in po svetu! — Poskusite!

Predvsem več skrbi za človeka!

S sobotnim (28. jan.) občnim zborom v mokronoškem obratu KGP Brežice so se končali občni zbori sindikalnih podružnic v trebanjski občini. Predsednika občinskega sindikalnega sveta Toneta Goleta smo povprašali o najvažnejših vtisih s teh shodov in o pripravah nanje. Takole nam je odgovoril:

»Občne zbore sindikalnih podružnic smo začeli pripravljati že v lanskem oktobru. Predsedstvo našega sveta je organiziralo sestanke izvršnih odborov v vseh podružnicah. Na njih smo se posvetili predvsem vsebinskim pripravam in izbiri osrednjih točk dnevnih redov. Člani našega sveta, ki so sodelovali, so pomagali pri ocenjevanju stanja in pri ugotavljanju glavnih problemov predvsem z vidikov uveljavljanja človeka kot upravljalca v samoupravnem sistemu. Naš namen je bil doseči, da bomo v razpravah v delovnih organizacijah imeli pred seboj resničnega človeka, takšnega kot je in šele potem ocenjevali vse, kar je od njega odvisno.

Da pomeni dobra priprava že skoraj uspeh, nam je potrdila praksa. Vsi zbori so bili opravljeni na dan sklica in ni bilo treba nobenega ponavljati. Udeležba je bila zadovoljiva in nadpovprečna v primerjavi z drugimi sestanki ali z zbori v prejšnjih letih. V vodstvih podružnic je bilo zamenjanih skoraj 2 tretjini članov, kar nam spet zagotavlja širšo aktivnost. Na zborih so ljudje odkrito in sproščeno povedali vse probleme in nepravilnosti, s katerimi se srečujejo pri delu. Čeprav so bile morda nekatere razprave preozke in enostranske, tega ni jemati kot slabost, če upoštevamo dejansko stanje, pisan sestav ljudi po podjetjih, različne delovne navade, razlike v stopnji izobrazbe in značajih. Pomembno se nam zdi, da moramo stremeti k temu, da bomo v razprave vključili čimveč ljudi. Če uspemo zagotoviti to, bomo zagotovili tudi množično razmišljanje o težavah. Le iz tako široko zasnovanih razprav bomo lahko dobili kvalitetne zaključke in se z vso vnemo borili za njihovo uresničitev.«

M. L.

Ostre zahteve na javnih tribunah

Na javnih tribunah v Šentrupertu in na Trebelnem, ki sta bili v nedeljo, 29. januarja, so številni kmetje — lastniki gozdov zahtevali, naj gredo njihovi gozdovi pod upravljanje GG Novo mesto. Od občinskih mož so zahtevali, naj že enkrat uredijo to vprašanje.

Število tuberkuloznih obolenj žal ne pada

Nekako prepričani smo, da tuberkuloza pljuč ni več posebno nevarna in množična bolezen med našimi ljudmi. Toda podatki kažejo, da ni tako. Lanska fluorografska akcija v trebanjski občini, ki je stala skoraj tri milijone starih dinarjev, je odkrila 573 sumljivih primerov pljučnih obolenj. Od teh jih je 217 tuberkuloznih — prav toliko, kot pred štirimi leti, ko je fluorografiranje odkrilo 749 sumljivih primerov.

Relativno je torej število tuberkuloznih obolenj večje, kot je bilo takrat, ali z drugimi besedami povedano, bolezen spet dobiva važnejše mesto. Tuberkuloza je predvsem socialna bolezen, ki neusmiljeno in kruto opozarja na mnoge nerešene socialne probleme. Povemo naj, da je od 17.360 prebivalcev občine bilo lani 1347 oseb deležnih socialne pomoči, za kar je šlo samo iz občinskega proračuna 59 milijonov Sdin. Vse to pa je z ozirom na potrebe še vedno premalo.

TREBANJSKE NOVICE

Novomeščani brez mladinskega kluba

Novomeški mladinski klub je že več let zaprt: stare prostore so najprej zasedli šahisti, zdaj pa jih je prevzelo krojaško podjetje Obrtnik. Mladinskih plesov ni več. Do nedavnega so jih prirejali vsaj v domu JLA, zdaj pa so še tam odpovedali gostoljubje. Za vzrok navajajo, da bi mladina napravila preveč škode na novi opremi v lokalu

Ukinitev starega mladinskega kluba so utemeljevali s tem, da med mladinci za klub ni bilo dovolj zanimanja in je bila udeležba premajhna. Mladi pa trdijo, da je bil klub zaprt predvsem zaradi slabe organizacije. Na zadnji mladinski konferenci sredi januarja so zato sklenili, da morajo dobiti nove prostore. Ker občinski statut pravi, da ima vsaka organizacija pravico do svojih prostorov, bodo svojo zahtevo postavili pred občinsko skupščino

Predsednik občinskega komiteja ZMS v Novem mestu Uroš Dular meni, da je mladina storila največjo napako, ker s svojimi problemi ni sproti seznanjala občinskih forumov. Če bi njeno delo potekalo bolj organizirano, se ne bi kar nenadoma znašla v tako hudi zadregi. Dejavnost mladih je zdaj skoraj popolnoma zamrla.

Na vprašanje, zakaj je med mladino vedno manj zanimanja za delo v organizacijah, je Dular navedel dva razloga. Verjetno glavni vzrok je, da so mladi le redko ali pa sploh niso deležni priznanj za svoje delo. To je odraz položaja v večini množičnih organizacij, ki jim glavno nalogo pomeni pridobivanje finančnih sredstev, pri tem pa pozabljajo na mlade moči. Neaktualni in zato nezanimivi programi mladine ne morejo pritegniti!

Seveda pa ni dovolj, da si je mladina postavila optimistične načrte. Če bo program hotela uresničiti in se rešiti nekaj let starih problemov, ki jo tarejo, bo morala ob pomoči množičnih organizacij tudi sama resneje prijeti za delo.

S. SPLIHAL

Čedo, Miran, Frenk in Mio (od leve proti desni) — to so člani novomeškega ansambla električnih kitar ČRNI TULIPANI, ki edini poskrbijo za razvedrilo mladine. Vendar pa imajo le redko priložnost pokazati svoje znanje. Mladinski klub bi tudi zanje pomenil veliko pridobitev. (Foto: Janez Pavlin)

Vesti iz Socialistične zveze

■ **V KO SZDL V SOTESKI** so se pred kratkim dogovorili za novo vodstvo. Za predsednika je bil znova izvoljen **Tone Virant**, za tajnika **Jože Kerče** in blagajnika **Jože Bradač**.

■ **V PODGRADU SO OBČANI** na nedavni konferenci SZDL govorili predvsem o neurejenih šolskih vprašanjih. Evidentirali so šest odborniških kandidatov — **Zdravka Muhiča, Branka Turka, Jožeta Baniča, Draga Jeniča, Ivana Brudarja** in **Ivana Staniša ml.**

■ **BRUSNIČANI SE RESNO** pripravljajo za dokončno ureditev kulturne dvorane. Za to imajo vse možnosti.

■ **NA HINJAH SO PREDLAGALI**, naj bodo njihovi možni kandidati trije družbeni delavci: **Janez Skebe, Jože Konte** in **Stanko Blatnik**. Ker so tudi na Prevolah predlagali dva kandidata, bo verjetno v tej volilni enoti kandidiralo kar pet kandidatov.

HINJE: s prostovoljnim delom popraviti poti!

Suho krajino že dlje časa tarejo enake skrbi. Tako so se tudi v Hinjah odločili, da bodo s prostovoljnim delom popravili poti. V programu za letošnje leto pa imajo še vrsto drugih del. Urediti nameravajo pokopališče v Hinjah in zgraditi novo mrliško vežico.

Radi bi dobili nove prostore, kjer bi ordiniral zdravnik, ki prihaja iz Žužemberka. Doslej so imeli prostore v pisarni kmetijske zadruge, ki pa temu namenu ne more ustrezati. Predlagali so, da bi adaptirali sobo v zadružnem domu

Že na lanski konferenci so razpravljali o škodi, ki jo kmetom povzroča divjad. Sklenili so, naj bi lovska družina Lazina okrepila svoje članstvo in tako preprečevala večjo škodo, ki jo povzroča zaščitena in nezaščitena divjad.

Bo ostalo le pri obljubah?

Tako smo upravičeni vprašati delovne organizacije, ki so nedavno obljubile prispevati za novo šolo v Novem mestu okoli 9 milijonov Sdin, vplačale pa so do torka, 31. januarja, opoldne komaj 740 tiso Sdin oziroma še slabe desetine ne! Krajevna skupnost, ki je v ta namen odprla poseben tekoči račun pri Dolenjski banki in hranilnici, bi z veliko večjim zadovoljstvom nadaljevala pričeto delo za novo šolo, ko bi se hkrati z njenim prizadevanjem povečeval tudi kupček na tem računu. Morda pa bo kaj več priliva, ko bodo narejeni zaključni računi?

Gimnazijci na smučeh

Tik pred polletnimi počitnicami so imeli dijaki gimnazije v Novem mestu že po tradiciji športni dan. Vodili so ga profesorji Igor Penko, Jelka Hude in Tone Bartolj, udeležba in opremljenost dijakov pa sta bili boljši kot lani

Po enourni vadbi v sankanju in smučanju so najprej tekmovali sankači po drevoredu z Marofa proti Bršlinu. Med posamezniki sta zmagala Bruno Mirt (1. a) s časom 44 sekund in Marta Gorenc (2. d) s časom 64 sekund. Med dvosedi sta bila najboljša Špilar in Menger s 43. sek. in Miloševičeva ter Adamičeva s 43,7 sek, medtem ko sta med mešanimi dvosedi dosegla najboljši čas Petelin in Remihova 43,3 sekunde.

Smučarji so tekmovali v Žlebeh. V veleslalomu in smuku sta prepričljivo zmagala Nace Šila (2. c) v 25,4 in 19,2 sekundah ter Irena Glonar (4. a) v 15,7 in 27,3 sekundah. Med skakalci je bil na 15 metrski skakalnici najboljši Stane Gabrijelčič z najdaljšim skokom 14 metrov.

Precejšnje število gimnazijcev sodeluje na smučarskih tečajih. Medtem ko bodo boljši smučarji končali s tečajem v Črmošnjicah šele ob koncu počitnic, so ga začetniki opravili že v prvem tednu. Tečaj na Marofu je vodil profesor telesne vzgoje na gimnaziji Igor Penko, udeležila pa se ga je lepa tretjina od 30 prijavljencev. Temu je bil gotovo vzrok tudi slabo vreme. Kljub pomanjkanju snega je tečaj v redu potekal. Tečajniki so predelali začetniško in nadaljevalno šolo smučanja, na koncu pa so izvedli še pregledno tekmovanje. V smuku sta zmagala Karel Kapš (33,7 sek) in Irena Urh (26), v veleslalomu pa Mavricij Zupančič (34,6) in Vanja Mesarič (49 sekund).

P. J.

NOVOMEŠKA KOMUNA

Evidentiranje kmalu končano

V delovnih organizacijah bodo morali pohiteti

30. januarja se je sestala volilna komisija pri občinskem odboru Socialistične zveze v Novem mestu in obravnavala merila, ki jih bo treba zagovarjati na kandidacijskih zborih.

Člani volilne komisije so sklenili, da bodo ob izbiri poslanskih in odborniških kandidatov upoštevali naslednja merila:

družbeni proizvod gospodarske panoge, strukturo prebivalstva (s posebnim poudarkom na spolu), osebne in splošne kakovosti kandidata in njegove moralno-politične kakovosti.

Na podlagi takšnih meril bo možno zagovarjati profile kadrov, ki naj bi uspešno opravljali odgovorne naloge.

Na seji so imeli tudi spisek vseh predlaganih kandidatov. Ugotovili so, da so v delovnih organizacijah evidentirali prepočasi. Sklenili so, da bodo na to opozorili samoupravne organe, ker sindikalni odbori pri evidentiranju niso imeli uspešne roke.

Kdo so poslanski kandidati?

Predlaganje kandidatov za republiške poslance je v glavnem opravljeno. Za pet republiških zborov so predlagani:

GOSPODARSKI ZBOR: **inž. Janez Penca, Milan Blatnik, inž. Konrad Mehle, Ivo Novšak** in **Ciril Jarnovič**;

SOCIALNO-ZDRAVSTVENI ZBOR: **Majda Jereb, Milena Popovič** in **inž. Branka Jedločnik**;

PROSVETNO - KULTURNI ZBOR: **Miloš Jakopec, prof. Jože Glonar, Ljubo Milošević, Boris Savnik** in **Vinko Cirnski**;

ORGANIZACIJSKO - POLITIČNI ZBOR: **Ludvik Kebe, Vinko Bambič, Janez Požar, Franc Beg, inž. Jože Tanko, inž. Jože Petrič** in **Miro Thorževski**;

REPUBLIŠKI ZBOR: **Zvone Perc, Jože Cvitkovič, inž. Jože Legan** in **dr. Franc Hočevar, Sergij Thorževskij** in **Slavko Dokl.**

ZA REPUBLIŠKO KONFERENCO, v katero volimo iz naše občine pet delegatov, so predlagani: **dr. Franc Hočevar, Boža Korinšek, inž. Peter Ivanetič, Jože Cvitkovič** in **inž. Niko Rihar.** Delegate bo izvolila občinska konferenca.

Kdo so odborniški kandidati?

Za zbor delovnih skupnosti v ObS so predlagani:

volilna enota (v. e.) 1: **Tone Pavlin** in **Jože Primc**; v. e. 11: **inž. Mirko Strmšek, Alojz Zoran** in **Ivan Šepec**; v. e. 13: **Franc Gačnik**; v. e. 17: **inž. Lado Kotnik, Jože Malnarič, Ferdo Florjančič, Janez Vodopivec** in **Vlado Avsec**; v. e. 19: **Viktor Kotnik, Lojze Bambič, Dušan Može, Evgen Pungeršič** in **Jože Unetič**; v. e. 21: **Božo Vesel, Franc Lenard**; v. e. 23: **Rudi Pintar, Franjo Milavič**; v. e 26 in 28: **Albin Luzar, Ciril Rahne, Stane Ilc**; v. e. 30: **Jože Starič** in **Dane Mikec**; v. e. 32: **Jože Grašek** in **Franc Kren**; v. e. 34: **Katarina Topolovec**; v. e. 38: **Nika Lapajne** in **Kristina Pult**; v. e. 40: **Jože Pekolj**; v. e. 42: **Jože Fink** in v. e. 43: **Tone Valentinčič.**

sd

KJE BO STALA HIŠICA?

(Nadaljevanje in konec)

Prostor za visoke gradnje je določen

Če upoštevamo, da so gradbeni okoliši v novomeški občini večinoma že pozidani in da za mnoga območja še ni zazidalnih načrtov, bomo razbrali, da je zelo nujno pripraviti potrebno urbanistično dokumentacijo. Že zdaj je v občini okoli 150 črnih gradenj! Ker mnogi ne morejo dočakati potrebnih dovoljenj, začenjajo graditi kar brez njih.

Precej manj je malo prej opisanih težav pri družbeni gradnji, torej pri gradnji večjih stanovanjskih hiš. Zemljišč, zazidljivih z večjimi stavbami, je še na voljo. Toda stanovanja za trg so predraga, zato podjetja raje dajejo kredite posameznikom. To je posledica sedanjega (ob njegovem sprejemu tako hvaljenega) novega sistema kreditiranja stanovanjske gradite

Po urbanističnem programu Novega mesta so predvidene visoke gradnje na Znančevih njivah in v Bršlinu, v podaljšku naselja Majde Šilc in na Drski.

Najprej bo pozidan z večjimi stanovanjskimi stavbami prostor na Znančevih njivah. Ta gradnja se bo začela še letos in bo trajala do konca 1969. Od takrat dalje se bo nadaljevala v podaljšku naselja Majde Šilc ali pa na Drski, kjer bodo medtem pripravili zemljišča. Gradnja v Bršlinu se bo lahko začela šele, ko bo ta predel mesta oskrbljen z vodo.

Vodovod, kanalizacija in elektrika

Z nižjo zazidavo, torej z gradnjo enostanovanjskih hišic, je precej teže. Ta gradnja se v zadnjih časih odvija na območju Mestnih njiv, Ločenske ceste, Bršlina, Cegelnice in Bučne vasi, vendar na omenjenih področjih podjetje VODOVOD ne more več izdati nobenega soglasja za priključek na vodovodno omrežje.

Kar zadeva oskrbo z vodo je boljša v Šmihelu, Regerči vasi in Gotni vasi, z malo večjimi stroški v Žabji vasi in v podaljšku naselja Majde Šilc. Precej draže pa bo veljal priključek na vodo zasebne graditelje na območju Volčičeve ulice in Drske.

Problem zase je kanalizacija. S to ne bodo imeli težav zasebni graditelji v podaljšku naselja Majde Šilc in nad Zagrebško cesto, več bodo morali odšteti za kanalizacijo v Žabji vasi in na območju Volčičeva ulica — Drska. Regerča vas, Šmihel, Gotna vas in Bučna vas pa nimajo kanalizacije in bo treba za te predele najprej izdelati idejne projekte za kanalizacijo.

S priključki na električno omrežje ni posebnih težav, saj je to ceneje (če je gradnja strnjena), kot pa vse druge komunalne ureditve.

Letos spomladi in junija nekaj, drugo pozneje

Pri zasebnih gradnjah gre najteže prav zaradi komunalne neurejenosti zazidljivih zemljišč. Da bi težavo odpravili, je izdelan prioritetni vrstni red zasebnih gradenj in komunalnega urejanja zemljišč za te gradnje. Do spomladi letos bodo pripravljeni celotni zazidalni načrti za montažno naselje v Žabji vasi, za podaljšek naselja Majde Šilc in za območje Volčičeve ulice in Drske, dalje v Šentjerneju, na levem bregu Žužemberka, na območju Straže, Vavte vasi in na Otočcu.

Do konca junija 1967 morajo biti izdelani načrti za Šmihel, Regerčo vas in Gotno vas ter idejni projekti za kanalizacijsko omrežje s čistilnimi napravami na tem območju.

Podjetje VODOVOD in Stanovanjsko podjetje naj se povežeta z vsemi prizadetimi delovnimi organizacijami, da bi z združenimi močmi lahko uredili oskrbo levega dela Krke z vodo. Ko bo ugotovljeno, koliko vode bo potrebne za oskrbo stanovalcev v daljši bodočnosti, je treba izdelati idejni načrt za oskrbo z vodo, nato pa zazidalni načrt za to območje. Konec 1967 oziroma do začetka 1968 bo moralo biti možno določiti število gradenj na levem bregu Krke in rok, v katerem naj bodo te zasebne hiše zgrajene.

Zazidalni načrt za stanovanjsko sosesko ob Ločenski cesti, ki ga izdeluje projektivni biro EMONA iz Ljubljane, mora upoštevati možnosti za razvoj tovarne zdravil KRKA in tovarne perila LABOD, želje prosilcev delovnih organizacij o strukturi stanovanj in obstoječe komunalne naprave.

Kako zbrati denar za ureditev zemljišč?

V pripravo gradbenih zemljišč štejejo: odkup zemljišča, geodetske meritve, izdelava zazidalnih načrtov in izdelava načrtov za komunalne naprave. Te stroške plača ob pridobitvi lokacije bodisi občan (zasebni graditelj), bodisi delovna organizacija.

Ker stanovanjsko podjetje v Novem mestu, ki mora zemljišče urejati, nima zadostnih obratnih sredstev, bo najelo kredit na 3 do 4 leta v znesku 40 milijonov starih dinarjev pri Dolenjski banki in hranilnici. Ta kredit bo najelo iz namenskih sredstev bivšega sklada za zidanje stanovanjskih hiš, namensko za pripravo gradbenih zemljišč oziroma za izdelavo zazidalnih in drugih načrtov. Občinska skupščina Novo mesto je priporočila Dolenjski banki in hranilnici, naj Stanovanjskemu podjetju odobri ta kredit.

Dosedanji komunalni prispevek bo zavoljo novih predpisov ukinjen. Stroške komunalnega urejanja bodo v bodoče nosile deloma pristojne komunalne organizacije, deloma pa bo v ta namen služil prispevek za uporabo mestnega zemljišča in deloma občan sam. Po novem republiškem zakonu pa bo nosil stroške za komunalno ureditev zemljišča občan sam v celoti, če bo vztrajal pri lokaciji na komunalno urejenem zemljišču.

Komunalne organizacije morajo zavoljo tega čimprej zajeti v cene svojih storitev tudi razširjeno reprodukcijo, pristojni občinski organi pa morajo pripraviti merila za uvedbo prispevka za uporabo mestnega zemljišča.

Za komunalno urejanje zemljišč bodo lahko dale svoj denar tudi delovne organizacije, v Novem mestu pa je treba komunalnemu podjetju »Vodovod« omogočiti najetje kreditov zato, da bi našlo nove izvire, za preskrbo mesta z vodo.

Te, za razvoj Novega mesta in vseh naselij v občini zelo pomembne sklepe in priporočila, je sprejela ObS Novo mesto.

Neurejene razmere v dijaških domovih

Internata v Bršlinu in Šmihelu grozita, da se bosta podrla. Na šmihelskem dijaškem domu je nujno treba popraviti streho: februarja 1965 bi za popravilo potrebovali 14,830.938 starih dinarjev, zdaj pa že blizu 20 milijonov. Bršlinsko barako je črnomaljska garnizija pred 10 leti odpisala s svojega inventarja kot neuporabno, za novomeške dijake pa mora biti še vedno dobra! Internat na Kapitlju je prazen, ker domska skupnost ne dobi sredstev za adaptacijo prostorov in ureditev stanovanja za vzgojitelja. Kdo je kriv za vedno večjo škodo in neurejene razmere v novomeških dijaških domovih, se sprašuje marsikateri občan, zlasti pa dijaki sami.

»Dijaška baraka« v Bršlinu je vse prej kot primerna za učenje, prej spominja na hude dni štiridesetih let — na taborišča. Enojna okna z naoknicami in stene iz desak ne morejo zadrževati mraza, še zlasti, ker dijaki lahko zakurijo v spalnicah le vsak drug večer.

Vzgojiteljica doma Fanika Plut pravi: »Za šest tisočakov, ki jih plačujejo za stanovanje, jim več ne moremo dati. Ne zdi se mi potrebno kuriti vsak dan, saj se dijaki med prostim časom zadržujejo v skupni sobi. Kuriti pa smo začeli že pred občinskim praznikom, 29. oktobrom!«

Dijak zadnjega letnika učiteljišča ni povsem enakega mnenja. »Res je, da smo začeli kuriti že za občinski praznik,« pravi, »vendar samo v skupni sobi. V spalnicah smo začeli kuriti šele po novem letu. Problem so tudi sanitarije. Do nedavnega smo imeli kopalnico v sosednji baraki, zdaj pa jo imamo v zidani hiši — vendar to ni bistvena sprememba. Hoditi v najhujšem mrazu iz kopalnice v drugo stavbo verjetno ni preveč zdravo.«

Tako vzgojiteljica kot dijaki so se pritožili, da v barako vdirajo tatovi, česar ne morejo preprečiti, in da profesorji ne kažejo nobenega zanimanja za razmere, v kakršnih živijo dijaki po internatih.

Stara navada: kriv je denar

Bolj umestno vprašanje bi bilo: Kdo je kriv, da denarja ni?

Tone Šega predsednik domske skupnosti, pravi: »Novomeška občina domov v Novem mestu ne potrebuje, saj je bilo lani od 62 le 7 dijakov iz te občine. Največ jih je iz Brežic, Črnomlja in Krškega. Jasno je, kdo bi moral dajati dotacije oz. pomoč.

Kamen spotike pa ni vedno denar, ampak tudi sklepanje pogodb. Pionir je ponudil domski skupnosti svojo stavbo, toda pod nemogočimi pogoji: za najemnino je zahteval 6 milijonov starih dinarjev in si hotel pridržati pravico do enomesečnega odpovednega roka, tako da bi dijake lahko postavil na cesto, kadarkoli bi hotel. Domska skupnost take pogodbe ni mogla sprejeti.«

Je proštija primerna za dijaški dom?

Tone Šega: »Če bi dijake preselili v kapiteljsko proštijo, stanje ne bi bilo rešeno. Za zdaj to ni mogoče iz dveh razlogov: ni denarja, da bi adaptirali prostore za dijake in vzgojitelja, zaenkrat pa tudi ne moremo dobiti vzgojitelja. Dijakov pa brez njega v domu ne moremo pustiti. Težave nam dela tudi proštija, ki ne dovoli večjih del. Šele ko ji je Elektro podjetje zagrozilo, da bodo odklopili tok, nam je proštija dovolila napeljati električno napeljavo pod ometom.«

Novomeški prošt: »Seveda ne dovolimo večjih adaptacij, saj je proštija zasebna hiša. Da pa nismo dovolili napeljati elektriko pod ometom, ni res. Tovariš Šega mi je sam dejal, da je inž. Žerjal to odsvetoval, elektro podjetje pa nam nikoli ni hotelo odklopiti toka. Če dom ne mara sob takih, kakršne so, jih mi prav lahko porabimo za knjižnico in za arhiv.«

Ostrešje doma v Šmihelu gnije

Tone Šega: »V šmihelskem domu stanuje namesto 140 dijakinj, za kolikor je prostora, 174 srednješolk. Razen tega pe ja v domu prostor za 45 otrok posebne osnovne šole; skupaj je torej v njem kar 219 otrok. Ostrešje nad njihovimi glavami pa preti, da se bo podrlo. Ob deževju teče voda v spalnice, toda strehe ne moremo popraviti, ker nimamo denarja. Popravilo bi zdaj veljalo že blizu 20 milijonov starih dinarjev, škoda pa je vedno večja. Cena v internatu — hrana in stanovanje veljata 20.000 Sdin — pa ne moremo povečati, saj skoraj polovica dijakov nima družbene podpore, upoštevati pa je treba, da imamo največ kmečkih otrok. Štipendije in podpore pa so precej majhne.«

Sodelovanja ni

Prof. Veljko Troha, ravnatelj novomeške gimnazije: »Srednje šole se z domsko skupnostjo pogovorijo o urniku, da na tej podlagi v domovih napravijo hišni red. Tesnejše povezave žal ni. Predstavnike domske skupnosti vabimo na konference, a se jih le redko udeleže. V našem statutu sicer piše, da morajo razredniki skrbeti tudi za življenje mladine izven šole, vendar ne vem, da bi kateri izmed njih že obiskal enega izmed domov. Bolj se zdaj zanimamo za dijake, ki stanujejo v privatnih stanovanjih, ker je vedno pogosteje slišati, da jih tam izkoriščajo.«

Tone Šega: »Naši vzgojitelji hodijo redno na šole — povprečno vsakih 14 dni. Vendar je tako sodelovanje še preslabo, zato nameravamo sklicati sestanek s profesorji vseh šol, na katerem bi določili oblike za čim tesnejšo povezavo.«

S. SPLIHAL

OBVESTILO

Komisija za ugotovitve pokojninske dobe pri občinski skupščini Novo mesto obvešča občane, ki imajo vložene zahtevke za ugotovitev pokojninske dobe, da je po določilih zakona o spremembah in dopolnitvah temeljnega zakona o pokojninskem zavarovanju (Uradni list SFRJ št. 1/67), prenehala odločati o zahtevkih za ugotovitev pokojninske dobe. Od 14. I. 1967 so za odločanje o posebni in zavarovalni dobi pristojni komunalni zavodi za socialno zavarovanje.

Izvršilni odbor skupščine Republiške skupnosti socialnega zavarovanja mora najpozneje do 31. III. 1967 določiti organizacijo službe v zavodih za socialno zavarovanje, ki bo prevzela zadeve za ugotovitev pokojninske dobe od občinskih komisij. O tem, kdaj bodo zavodi prevzeli nerešene zadeve, bomo stranke obvestili.

Novo mesto, 28. januarja 1967.

OBČINSKA KOMISIJA ZA UGOTOVITEV POKOJNINSKE DOBE

SREDI ZIMSKIH ŠOLSKIH POČITNIC V BRUSNICAH

Vse po starem, tudi v stanovanjski stiski

V prvem polletju izdelalo le okoli 50 odstotkov šolarjev

Učenci osnovne šole v Brusnicah in podružnice v Gaberju so odšli na zimske počitnice s precej nezavidljivimi ocenami prvega polletja. Izdelalo je le okoli 50 odstotkov šolarjev, med »cvekarji« pa je največ takih, ki imajo po eno, največ dve nezadostni oceni. Vsekakor jih čaka v drugem polletju trdo delo, če bodo hoteli uspeh popraviti.

Na tem področju ni torej v Brusnicah nič novega. Ob mnogih nerešenih vprašanjih, ki so tam, to niti ne preseneča. Če malo bolj odgrnemo problematiko brusniškega šolstva, pa bomo ugotovili, da so lahko tudi z uspehom — takšnim, kot je — zadovoljni.

Prostorska stiska brusniške šole je namreč že tako huda, da so morali eno učilnico poiskati v zadružnem domu. Posamezni razredi in njihova oprema v šolski zgradbi tudi ne ustrezajo več. Na boljše pa zaradi splošnih težav še nekaj let ni upanja.

Poglavje zase so stanovanja za učitelje. Med 10 učiteljskimi družinami imata le dve dobri, še kar prostorni stanovanji, druge so preskrbljene za silo. Omeniti velja, da sta dve družini z majhnimi otroki v po eni sami sobi. To je toliko bolj nevzdržno, ker je v zadružnem domu že več kot pol leta prazno dvosobno stanovanje. Pravijo pa, da v njem za prosvetne delavce ni prostora.

Sladka kapljica v tej grenki čaši je morda le šolska kuhinja, ki kljub vsemu pripravi trikrat na teden enolončnico, kar koristi predvsem učencem iz oddaljenih krajev.

Filmi v Prešernov spomin

Učenci in dijaki osnovnih, srednjih in strokovnih šol v novomeški občini bodo lahko od 6. do 16. februarja videli vrsto literarnih in drugih poučnih filmov, ki jih bo Zavod za kulturno dejavnost iz Novega mesta po šolah predvajal v počastitev Prešernove smrti oziroma v čast slovenskega kulturnega praznika.

Na sporedu bodo: »Sinji galeb« (po istoimenski Seliškarjevi mladinski povesti), »Plat zvona«, film po Aškerčevi baladi »Tlaka«, biografski film o Ivanu Cankarju, film o Prešernu, o Meštroviću in njegovih delih ter film »V dolini Soče«, ki pripoveduje o rojstnem kraju Simona Gregorčiča. Vstopnina za šolske predstave bo 1 Ndin

Včeraj prva seje novega sveta KS

Razprava o skladu za novo šolo in prispevku delovnih organizacij — V svetu le 7 novih članov

Za včeraj popoldne je bila sklicana prva seja novoizvoljenega sveta novomeške krajevne skupnosti, da bi po izvolitvi predsednika in podpredsednika sveta razpravljala o nalogah po referendumu.

Kot vemo, so se občani na območju novomeške krajevne skupnosti 15. januarja na referendumu odločili za gradnjo še ene osnovne šole v Novem mestu ter hkrati pristali na to, da bodo tri leta plačevali samoprispevek. Zato je moral svet krajevne skupnosti na včerajšnji seji imenovati upravni odbor sklada za to šolo in razpravljati o ustanovitvi sklada. Novoizvoljeni svet se je prav tako namenil predlagati občinski skupščini, da bi priporočila delovnim organizacijam, naj bi v sklad za novo šolo prispevale po 1 odstotek izplačanih (neto) osebnih dohodkov.

V svetu, ki je imel sklicano sejo včeraj, je samo 7 novih članov, ker je bilo 10 članov prejšnjega sveta znova izvoljenih. V novem svetu so:

■ **Zvone Perc, Riko Cigoj,** Anica Thorževski, Vinko Vitkovič, Rihard Šoper, Marinka Zgajnar, Vera Papež, Ivan Zoran, inž. Rade Kalinovič, Rihard Romih, Milan Teropšič, Marjan Jazbinšek, Ivan Dular, Franc Klopčič, Stane Kobler, Tone Lavrič in Stane Šmid.

Šenjernejski zimski motiv. (Foto: P. Miklič)

Nočno kopanje v Toplicah

Gostje v Dolenjskih Toplicah so bili veselo presenečeni nad sklepom uprave zdravilišča, da je dovoljeno kopanje tudi zvečer. Tako lahko gostje še po večerji odidejo na kopanje.

Po prijavah sodeč lahko dolenjsko zdravilišče v bližnji prihodnosti pričakuje precej obiskovalcev. Bojimo se celo, da bo poleti zmanjkalo prenočišč.

D. G.

Delavni upokojenci

29. januarja je imel odbor društva upokojencev v Vavti vasi sejo, na kateri so člani razpravljali o vseh problemih, ki tarejo upokojence. Največ so govorili o povečanju pokojnin zaradi vedno večjih življenjskih stroškov. Menili so, da je 5-odstotno povečanje premajhno. Če jih že ni mogoče povečati za 23 odst., naj bi jih vsaj za 15 odst.

V odbor so pritegnili nove člane, ker je nekaj starejših umrlo. Določili so, da bo občni zbor 30. aprila.

D. GREGORC

Novomeški rojak-zdravnik univerzitetni profesor

Na medicinski fakulteti uvniverze v Ljubljani se je habilitiral novomeški rojak primarij in doktor medicinskih znanosti Bogo Skalicky za izrednega univerzitetnega profesorja porodništva in ginekologije.

Priznanemu zdravniku-strokovnjaku, predstojniku mariborske porodnišnice, ki rad prihaja v svoj rodni kraj Novo mesto med prijatelje in znance, ob podelitvi tega visokega akademskega naziva iskreno čestitamo!

Novomeška kronika

■ **PRED STUDIJSKO KNJIŽNICO** Mirana Jarca so pretekli teden spet popravljali vodovodno cev, tako da so imeli vozniki motornih vozil precej preglavic pri srečavanju na ozki cesti. Upamo, da zaradi slabega tlakovanja ne bo spet luž na tlaku.

■ **DOLENJSKA BANKA** in hranilnica v Novem mestu je razpisala nagradno žrebanje za svoje vlagatelje, ki varčujejo pri Dolenjski banki in hranilnici v Novem mestu in podružnicah.

■ **V NOVI RESTAVRACIJI** na Otočcu bo odslej vsako soboto in nedeljo ples. Igral bo zabavni ansambel Déhors.

Drevi v Novem mestu: »Pisalni stroj«

Mestno gledališče ljubljansko bo drevi uprizorilo v novomeškem Domu kulture Cocteaujevo dramo »Pisalni stroj«. Jean Cocteau, katerega »Strašne starše« smo nedolgo tega videli tudi v Novem mestu, je v navidezno preprosto zgodbo iz nekega francoskega provincialnega mesteca vpletel veliko izrazitih družbeno kritičnih primesi, s čimer je igro dvignil visoko nad raven bulvarke. Dramo je zrežiral Igor Pretnar, vloge pa so zasedli: Franci Presetnik, Franjo Kumer, Franček Drofenik, Nika Juvanova, Alenka Svetelova in Anka Cigojeva.

■ **V PONEDELJEK** [illegible] dijaki novomeških šol spet prestopili šolska vrata. Štirinajst dni počitnic je marsikdo porabil za razvedrilo na snegu, najnesrečnejši (ali najbolj leni v šoli) pa so morali med tem časom poprijeti za knjige.

■ **PTICKI SO OSTALI** sredi zime brez hišic. Včasih so na vsaki zelenici v Novem mestu stala na palice pritrjena zavetja zanje, zdaj pa jih skoraj ni nikjer več. Čez nekaj dni se bo spet začela šola: morda se bodo vsaj pionirji spomnili na drobne ptičke?

■ **TRŽNICA** ne more biti Novomeščanom nič več v ponos. Betonska ograja se podira in vsak hip se lahko sesuje. Verjetno bi bilo ceneje, da bi jo prej popravili.

■ **KAM NA PUSTOVANJE?** — se sprašujejo te dni našteti Novomeščani, ker se ob številnih vabilih ne znajdejo. — Gostinska podjetja so tudi tokrat izobesila lepake o pustovanju, ki ga nameravajo prirediti. S pustnimi prireditvami torej nismo v zadregi, kar znova potrjuje, da ima pust med nami še največ pristašev.

■ **FANT, SREDNJE RASTI,** s pomečkanim klobukom in ponošenim suknjičem, je neko opoldne v prejšnjem tednu zasul s pomarančnimi olupki pločnik pred trgovino Astra na Glavnem trgu in požel marsikatero pikro pripombo mimoidočih, ki so videli nekaj korakov stran koš za odpadke. Na odpadkih je marsikdo lovil ravnotežje, ker je hudo drselo. Do naslednjega dne so jih — na srečo — odstranili.

■ **GIBANJE PREBIVALSTVA** — rodile so: Bernarda Zec iz Novega mesta, Cesta komandanta Staneta 10 — dečka, Milena Zager iz Novega mesta, Mestne njive blok 9 — Vanjo, Ivanka Novak iz Novega mesta, Paderščeva ulica — Zdravka.

V TOREK SE JE V LJUBLJANI PRIČELO »EP-67«

Mojstri drsanja v Tivoliju

Niti leto še ni preteklo od velike športne prireditve na ledu — od svetovnega prvenstva v hokeju — pa Ljubljana spet gosti najboljše športnike Evrope, tokrat v umetnostnem drsanju. Dvorana v parku Tivoli je od torka naprej spet v središču pozornosti evropske in svetovne javnosti, saj je za nastope najboljših drsalcev povsod po svetu veliko zanimanje.

Vsakdo, ki je imel že priložnost občudovati mojstre likov, skokov, piruet ter športnih plesov na ledu bodisi preko TV ali pa neposredno na drsališču, bo te dni prav gotovo izkoristil priložnost in si vse to ogledal v Ljubljani. Na svoje oči se bo lahko prepričal o virtuoznosti svetovnih prvakov Protopopova in Belousove iz Sovjetske zveze, avstrijskega prvaka Danzeja, Vzhodne Nemke Gabrielle Seyfert, Čehinje Hane Maškove in ostalih.

Prav tako se bo lahko na svoje oči tudi prepričal, da se je razlika v kvaliteti med evropskimi mojstri in našimi mladimi predstavniki (Jugoslavijo bodo zastopali Ljubljančani: športni par 21-letni Matija Sketa in 17 letna Anči Dolenc ter med posameznicami 20-letna Katjuša Derenda) tako zmanjšala, da bodo lahko na prihodnjih prireditvah enakega pomena že igrali pomembnejšo vlogo.

O umetnostnem drsanju ne bi izgubljali besed. Ta športna zvrst je (predvsem zaradi pogostih TV prenosov) zelo blizu tudi onim, ki se drugače za šport ne zanimajo. Za razliko od mnogih drugih panog umetniki na ledu ne pritegujejo samo za šport navdušene mladine, ampak so zaradi estetskih vrednot umetnostnega drsanja zelo priljubljeni pri najširšem občinstvu. Tekmovanje v drsanju je pravzaprav na meji med športom in revijami — plesnimi prireditvami.

Letošnje prvenstvo se je začelo v torek zjutraj z nastopom moških v obveznem programu (3 liki), zvečer pa je bila slovesna otvoritev prvenstva. Po otvoritvi so izvedli obvezni program športni in nato še plesni pari. V sredo dopoldne so moški nadaljevali z obveznim programom, zvečer pa so po nastopu športnih parov v prostem drsanju proglasili prve prvake Evrope. Ker je sestavek napisan pred pričetkom EP-67, še ne moremo postreči z imeni zmagovalcev, toda prav gotovo se ne bomo zmotili, če zapišemo, da sta prvaka postala sovjetska umetnika na ledu — Oleg Protopopov in njegova žena Ljudmila Belousova.

Danes — v četrtek, so pričele tekmovati posameznice v obveznem programu (prvi 3 liki), zvečer ob 19 uri pa bo na sporedu tekmovanje moških v prostem drsanju. Po končanem tekmovanju bodo proglasili novega prvaka Evrope, ki bo po mnenju mnogih prav gotovo Avstrijec Danzer.

V petek zjutraj nadaljujejo tekmovalke z obveznim programom, zvečer pa bo »finale« (tekmovanje v prostem drsanju) za plesne pare, ki bo prav gotovo med najatraktivnejšimi večeri prvenstva.

V soboto bo tekmovanje le zvečer. Od 19. ure dalje bodo tekmovale posameznice v prostem drsanju. Po tem nastopu bodo proglasili novo evropsko prvakinjo. Kandidatinje za ta naslov so tri: vzhodna Nemka Gabrielle Seyfert, Čehinja Hana Maškova in Madžarka Zsuzsa Almassy. Zaključek letošnjega prvenstva bo v nedeljo ob 16. uri, ko bo ekshibicijski nastop vseh najboljših.

Za one, ki si bodo ogledali prvenstvo neposredno v Hali Tivoli, nekaj podatkov o cenah, ki so pristopne: za popoldanski del tekmovanja so cene vstopnic sorazmerno zelo nizke (sedeži 2 ND, stojišča 1 ND), dražje pa so za večerni del programa, ko je na sporedu zanimivejši del tekmovanja — prosto drsanje. Takrat so stojišča po 3—4 Ndin, sedeži pa od 6 do 15 Ndin. Najvišje cene so za zaključno prireditev v nedeljo, ko so sedeži po 15 Ndin (slabši) in po 20 Ndin (boljši), stojišča pa 5 Ndin. Po sporočilu organizatorjev so vstopnice za zaključno prireditev (sedeži) razprodane.

Vsem onim, ki pa si bodo prvenstvo ogledali doma ali pri sosedih preko TV, nekaj podatkov o prenosih: danes — v četrtek, bo ljubljanska RTV prenašala prosto drsanje moških od 21.10 dalje; v petek bo prenos tekmovanja plesnih parov od 20.37 ure dalje, v soboto pa bo TV dvakrat prenašala tekmovanje žensk v prostem drsanju. Prvi prenos bo od 19.20. ure, nadaljevanje pa od 21.30—22.30. ure. V nedeljo popoldne bo od 16. ure dalje direktni prenos najzanimivejšega nastopa — ekshibicije vseh nosilcev medalj letošnjega EP in ostalih najboljših.

FRANC MIKEC

O smrti Janeza Moleta še ni uradnega poročila

»Po »Ljubljanskem dnevniku« povzemamo vest, da jim niti v 12 dneh po smrti Janeza Moleta, ki je umrl 18. januarja v večernih urah v Ljubljanski bolnišnici, ni bilo mogoče dobiti uradnega poročila o športnikovi smrti.

Menda pregled električne naprave (kardiotahometra), s katero so merili utrip Janezovega srca, ni odkril nobene okvare, ki bi kakorkoli lahko povzročila Moletovo smrt. Menijo, da so po pomoti zamenjali kabel, po katerem teče močnejši tok in služi za napajanje naprave, ter kabel, katerega bi moral imeti športnik priključenega na pasu. Kako je prišlo do usodne zamenjave kablov, bo pokazala preiskava, ki še traja.

Športni dan novomeških gimnazijcev

Ob koncu polletja so se dijaki novomeške gimnazije zbrali na Marofu, kjer so se pomerili v sankanju in smučanju.

V veleslalomu je zmagal Nace Sila (2.c) pred Juretom Leganom (4.a) in Mišom Perocijem (3.b). Pri dekletih je brez konkurence zmagala Irena Glonar (4.a). Tudi s smuku je zmagal Sila pred Leganom, medtem ko se je na tretje mesto uvrstil Kopač (3.a).

Na 15-metrski skakalnici je zmagal Stane Gabrijel (2.c) s skokoma 14 in 13,5 m, drugi je bil Kmet (2.c) z dvema skokoma po 11,5 m, tretji pa Prijatelj (1.c) z dvema skokoma po 10 metrov.

Največ dijakov je tekmovalo v sankanju. Med posamezniki je zmagal Mirt (1.a) pred Banovcem (3.b) in Murnom (4.c), med dvojicami pa sta bila najboljša Špilar in Menger (2.a) pred parom Vidmar-Vuica (1.b) in Banovec-Kranjec (3.b). — Med posameznicami je tekmovala le Marta Gorenc (2.d), v parih pa sta zmagali Milošičeva in Adamičeva (2.d) pred parom Adamič-Luzar (2.d) in dvojico Remih-Rajer (2.c). — Mešani pari: 1. Petelin-Remih (3.c), 2. Vidmar-Gorenc in Vovk-Kristan (4.b).

Po športnem dnevu sta se v telovadnici pomerili košarkarski reprezentanci maturantov in tretjih letnikov. Maturantje so zmagali z rezultatom 136:118. J. P.

Novomeščani tretji v Piranu

29. januarja so bile v Piranu kvalifikacije za vstop v slovensko namiznoteniško ligo. Med 15 ekipami so Novomeščani zasedli odlično tretje mesto. Če bi imeli več sreče pri žrebu, bi bili lahko celo drugi.

Novo mesto so zastopali Somrak, Kapš in Uhan. Somrak je bil najboljši igralec na turnirju, saj sploh ni doživel poraza. Dobro je igral tudi Kapš. IK

Sevniški taborniki so tekmovali

V nedeljo, 15. januarja, so taborniki CTS iz Sevnice priredili tekmovanje v sankanju. Prvenstvo je bilo dobro pripravljeno in je v celoti uspelo.

Na približno 350 m dolgi progi je med posamezniki zmagal Branko Derenda, ki je v dveh vožnjah dosegel čas 68 sekund (33 in 35), med dvojicami pa sta s časom 67 sekund 34 in 33) zmagala Drago Jazbec in Toni Krejan. Zmagovalci so prejeli skromne nagrade, ki jih je preskrbela četa. B. L.

Krški šahisti so zborovali

Nedavno so na občnem zboru krškega šahovskega kluba ugotovili, da je zaradi neresnosti nekaterih članov, začela volja med igralci pojenjavati. Ko bi se morali nedavno v okviru zasavske lige pomeriti na desetih deskah z brežiškimi šahisti, so dvoboj izgubili (10:0), ker so imeli premalo igralcev. — Za novega predsednika je bil izvoljen inž. Niko Kurent.

V spomin Janezu Moletu

Vse ljubitelje športa in atletike je močno pretresla nenadna vest, da se je v sredo, 18. januarja, v Ljubljani pretrgala življenjska nit komaj 21 let starega atleta-tekača Janeza Moleta, mladinskega rekorderja in reprezentanta SRS in SFRJ.

Vsi, posebno tisti, ki smo ga dobro poznali, smo ob vesti osupnili. Nismo mogli verjeti, da je nesreča Janezu prekrižala življenjske in športne načrte, da ga ne bo nikoli več na stezo.

Zadnjo nedeljo pred smrtjo sem ga še srečal v Ljubljani z dekletom, s katerim se je nameraval poročiti. Nasmejan in optimističen kakor vedno mi je povedal, da trenira kot še nikoli, ker se mu je poškodovana noga popolnoma pozdravila. Spet bi bil rad kot v letu 1965, ko je podiral mladinske rekorde.

Žal se mu želje ne bodo mogle uresničiti. Kruta usoda je hotela, da bodo njegove sprinterice za vedno ostale obešene na klin — njemu v spomin.

Janez Mole, ki se je 1946 leta rodil v Šmarjeti pri Novem mestu, je živel za atletiko. Bil je športnik v pravem pomenu besede: vsako prosto uro je izkoristil za trening ali delo v klubu. Ni le treniral in tekmoval, bil je tudi odbornik, lani pa so ga atleti Olimpije izvolili za svojega kapetana. Naloge je opravljal z veseljem, z njemu lastno šegavostjo, zaradi katere so ga imeli vsi radi.

Tudi novomeški atleti ga bodo ohranili v najlepšem spominu, ker so večkrat skupaj tekmovali. Janez je bil ponosen, če so ga povabili v novomeško ali dolenjsko reprezentanco. Lani je kar dvakrat zastopal novomeške barve: v Novem mestu smo ga videli na dvoboju z ekipo Linza, z Novomeščani pa je potoval jeseni tudi v Bratislavo. Obakrat se je izkazal, čeprav so ga vso sezono močno ovirale poškodbe.

Janez bi nedvomno še veliko dosegel v življenju in v atletiki, saj je bil delaven, talentiran in odločen. Njegov največji atletski uspeh je bilo nedvomno 2. mesto v teku na 1500 m z zaprekami na mladinskem troboju med reprezentancami Poljske, Romunije in Jugoslavije v Krakovu. Takrat je postavil nov državni mladinski rekord — 4:12,2.

Še in še bi lahko naštevali njegove uspehe in vrhunske rezultate v tekih od 800 do 1500 metrov. Nedvomno drži, da je bil to šele začetek prehitro zaključene športne kariere.

S smrtjo Janeza Moleta ni izgubila samo mati edinca in dekle svojega zaročenca, mnogo sta izgubili tudi slovenska in jugoslovanska atletika. V Novem mestu, kamor je Janez nameraval priti po končanem šolanju na poslovodski šoli in kamor se je vedno rad vračal, ga bomo močno pogrešali. Vsem bo ostal v trajnem spominu. F. MIKEC

Trbovljam pokal Vinka Paderšiča

Novomeščana Bruno Koprivnik in Jure Borštnar sta postala dolenjska prvaka za leto 1967 — Zakaj deklet ni bilo na tekmovanje?

V Črmošnjicah je bilo preteklo nedeljo medobčinsko smučarsko tekmovanje v veleslalomu za pokal Vinka Pederšiča, na katerem so sodelovali smučarji Dolenjske in Zasavja. Obenem je bilo to tudi prvenstvo Dolenjske, vendar so žal sodelovali le smučarji Novega mesta, Črnomlja in Kočevja, medtem ko se Trebanjci in Metličani tekmovanja niso udeležili. Vrh vsega sta bila oba predstavnika Kočevja diskvalificirana.

Prirediteljі so imeli srečo z vremenom, saj je bil sneg dovolj trd. Proga za veleslalom, ki so jo morali smučarji prevoziti dvakrat, je bila dolga 830 metrov z višinsko razliko 245 m in je imela 30 vratic. Kot leta 1965 so tmeli tudi letos največ uspeha Trboveljčani, ki so že drugič — lani tekmovanja zaradi pomanjkanja snega ni bilo — osvojili pokal Vinka Paderšiča

REZULTATI

Člani: 1. Forte (Trbovlje) 1:13,2, 2. Koprivnik (Novo mesto) 1:21,4, 3. Kačar (Novinar Ljubljana) 1:23,8, 4. Bizjak (Trbovlje) 1:23,9, 5 Petan (Brežice) 1:25,7, 6. Šonc (Novo mesto) 1:36,6 itd. — Bruno Koprivnik je postal dolenjski prvak za leto 1967. Med ekipami so zmagale Trbovlje (Forte, Bizjak) pred Novim mestom (Koprivnik, Šonc).

Članice: Bevc (Trbovlje) 2:21,3 brez konkurence. — Mladinci: 1. Senčar (Trbovlje) 1:19,8, 2. Borštnar (Novo mesto) 1:25,2, 5. Turk (Novo mesto) 1:27,0, 6. Verbič (Novo mesto) 1:27,3, 7. Furlan 1:32,0, 8. Legan (oba Novo mesto) 1:33,4 itd. Dolenjski prvak je postal Borštnar, ekipno pa so zmagale Trbovlje (Senčur, Plavčak) pred Novim mestom I (Novinc, Turk) ter III. in II. ekipo Novega mesta itd.

Mladinke: brez konkurence je zmagala Doljakova (Novo mesto) s časom 3:20,0.

V nedeljo, 5. februarja, bo v Črmošnjicah consko pionirsko prvenstvo v veleslalomu. Najboljši se bodo kvalificirali na republiško prvenstvo. S. SPLIHAL

Iz kočevskih telesnovzgojnih društev

Odbor TVD Partizan je imel zadnjo sejo v svoji mandatni dobi. Govorili so predvsem o pripravah na občni zbor, ki bo v petek, 10. februarja, v domu telesne kulture, pa tudi o finančnem položaju društva, o uspehih in načrtih ter o kandidatih za novi odbor.

V prvi polovici februarja bo imelo občni zbor tudi planinsko društvo. Lani so člani društva uspešno delali, letos pa jih čaka nekaj težkih nalog. Popraviti bodo morali planinsko kočo na Stojni pri Jelenovem studencu in obnoviti vse markacije na svojem območju. Da bodo naloge lahko izpolnili, bodo morali planinci v novi odbor izbrati sposobne in delavne člane.

Kočevski strelci delujejo izven okvira občinske zveze za telesno kulturo in tudi strelišče sami urejajo. Vendar pa bo treba tako članstvu kot vzdrževanju strelišča posvetiti več pozornosti, da si bo strelstvo priborilo izgubljeni ugled. Društvu bi morali več moralne in materialne pomoči nuditi zlasti Zveza mladine in krajevna organizacija ZROP.

A. ARKO

Povprečni rezultati

V novomeški zimski kegljaški ligi sta bili med tednom na kegljišču Pionirja odigrani dve koli. V obeh ligah sta v vodstvu ekipi Pionirja. Železničar, ki je pred tekmovanjem veljal za favorita, se zdaj presenetljivo nahaja na zadnjem mestu. — Rezultati: I. liga: Toplice : Železničar 445:418, Pionir : Vseh devet 457:405. II. liga: Elektro : Iskra 349:433, Starih devet : Krka 368:388, Pionir (mladinci) : Bolnišnica 354:340, Pionir (mladinci) : Starih devet 346:296.

Lestvici:

I. liga:						
Pionir	3	3	0	0	1429:1253	6
Vseh devet	3	2	0	1	1348:1370	4
Luknja	2	1	0	1	898: 895	2
Toplice	4	1	0	3	1735:1782	2
Železničar	4	1	0	3	1784:1894	2
II. liga:						
Pionir ml.	4	4	0	0	1453:1324	8
Iskra N. m.	3	2	0	1	1270:1146	4
Stari devet	4	2	0	2	1483:1506	4
Bolnišnica	3	1	0	2	1062:1086	2
Krka	3	1	0	2	1135:1163	2
Elektro	3	0	0	3	1010:1173	0

Plavalci na zimskem treningu

Za plavalce krškega Celulozarja ni oddiha. Ker ne morejo več plavati v bazenu, so se preselili v partizanovo dvorano, kjer si nabirajo moči za uspešne nastope v tekmovanju druge zvezne lige. Vodstvo kluba je plavalcem, ki so večinoma dijaki in študenti, je v času zimskih šolskih počitnic organiziralo trening v vodi — v bazenu zagrebške Mladosti.

Na Gačah vse več turistov

Na smučarskih terenih nad Črmošnjicami je vsako nedeljo več turistov. Temu je zlasti pripomogla občinska zveza za telesno kulturo, ki je zgradila na Gačah vlečnico in zdaj vsako nedeljo prireja tekmovanja. Glede na to, da v Črmošnjicah leži sneg še dolgo potem, ko povsod po Dolenjskem že skopni, ima ta predel vse možnosti, da postane resnični smučarski center. Smučanje bo tako lahko postalo eden najbolj priljubljenih športov na Dolenjskem.

D. GREGORČ

Hren in Kalčič prvaka

Na klubskem prvenstvu Pionirja je v disciplini 3 × 200 lučajev za člane oz. 3 × 100 lučajev za mladince sodelovalo 22 kegljačev, ki so se borili za klubskega prvaka in pokal. Pri članih je z veliko prednostjo zmagal Bogdan Hren, ki je v treh nastopih podrl 2514 kegljev, pred Tonetom Krušičem z 2432 kegljі itd. Pri mladincih je prvo mesto osvojil Zvone Kalčič s 1068 kegljі pred Francem Drenikom (1043), Zlatkom Romihom (1000) itd. Klubsko prvenstvo je bilo obenem priprava za start v slovenski ligi, ki se začne še ta mesec. Pionirjevi kegljači želijo ponoviti lanski uspeh, ko so osvojili 6. mesto in si s tem zagotovili udeležbo na državnem prvenstvu. jm.

Šport v Kočevju

■ KEGLJANJE — Kočevski kegljači še naprej tekmujejo v svoji skupini za uvrstitev v republiško ligo, vendar kaže, da jim to ne bo uspelo. V drugem nastopu na kegljišču KK Slovana v Mostah so dosegli 5867 kegljev, na kegljišču Maksa Perca v Ljubljani pa 6466. Ker je ljubljanska tekmovalna skupina dokaj močna, kočevskim kegljačem zaradi premalo izdatnega treninga uvrstitev med najboljše verjetno ne bo uspela.

■ SMUČANJE — Udeležba na šolskih smučarskih tečajih ne dosega pričakovanj. Na vseh smučiščih je okoli 130 pionirjev in pionirk, ki bodo imeli po končanih tečajih tudi tekmovanja.

Prvenstva v biatlonu pri Draugošah so se udeležili tudi kočevski lovci: Maks Konečnik je zasedel odlično 5. mesto. K tako dobri uvrstitvi mu je pripomogla izredna spretnost in mirna roka pri streljanju. Konečnik, ki je bil najboljši strelec, si je za darilo izbral termos steklenico. Z nasmehom je dejal: »Ta mi bo najbolj koristila, ko bom čakal lisico.«

■ ŠAH — Pričelo se je klubsko prvenstvo za leto 1967, na katerem se bodo najboljši kvalificirali za dolenjsko šahovsko prvenstvo. Na prvenstvu nastopa le 10 najboljših igralcev, odsoten pa je mojstrski kandidat Rudi Osterman, ki je pri vojakih.

V prvih treh kolih so bile igre zelo izenačene: I. kolo: Cimer — Vovk 1:0, Zupanc — Ivič remi, Hegler — Gornik 0:1; II. kolo: Mester — Cimer 0:1, Šafer — Kegler 0:1, Ivič — Mohar 1:0, Vovk — Zupanc 0:1; III. kolo: Cimer — Štimec 1:0, Zupanc — Mestek 0:1, Vovk — Mohar 1:0. Stanje po III. kolu: Cimer 3 točke, Ivič 1 in pol (1), Gornik 1 (2), Mohar, Hegler in Mestek 1 (1) itd.

A. ARKO

Pogovor z zdravnikom

Človeški tipi

Marsikdaj in marsikje beremo ali pa slišimo, da je ta in ta takšen tip, ki je nagnjen k tej in tej bolezni, medtem ko je nekdo drug spet drugačen tip in torej nagnjen k drugi bolezni.

Že davno so se ljudje med seboj opazovali in se razdeljevali v posamezne tipe glede na rast, razvoj in sploh zunanjost. Posamezni znanstveniki so ta opazovanja natančneje opisali, jih tudi obdelali in tako smo dobili pojem konstitucija. Konstitucija pomeni pri nekaterih samo podedovane lastnosti, pri drugih tudi pridobljene. Zaradi tega, ker moramo upoštevati praviloma oboje, saj je človek produkt dednih osnov in okolja v enaki meri, bolj odgovarja pojem reaktivni tipi ljudi kot konstitucionalni tipi. Ljudje pač reagirajo na različne vzroke bolezni po svoje, kakor so nagnjenost podedovali ali pa pridobili. Zato včasih lahko že v naprej sklepamo za kakšno boleznijo bo nekdo zbolel, če bo živel v nekem okolju ali pa jedel neko hrano, ki mu bolezen lahko sproži.

Reaktivne tipe ljudi razdelimo v tri osnovne tipe, ki bi v našem jeziku nekako odgovarjali naslednjim pojmom: suhi, normalni in debeli tip.

● **Suhi tip, s tujko mu pravimo tudi astenični ali leptosomni tip,** je visoke in mršave postave, ima majhno glavo na dolgem vratu, ozek in potegnjen trup. V obraz je navadno bled. Mišice so tenke in dolge, okostje je nežno. Ljudje tega tipa so nagnjeni k jetiki, dobe kile, nagaja jim povešeno drobovje, zbole za ranami želodca in dvanajstnika, rade se jim razvijajo ploske noge in krčne žile. Rane se jim celijo hitro in dobro. Ta tip ljudi je nagnjen k živčnosti, od duševnih bolezni k shicofreniji. Ženske tega tipa so slabokrvne, nagnjene k splavom in k izvenmaternični nosečnosti. Duševno so ti ljudje sanjarji, omahljivci, brezkončni debaterji, idealisti, pri soljudeh ne najdejo vedno razumevanja. Dosežejo pa navadno zelo visoko starost. Kot športniki se odlikujejo in posebno v atletiki dosegajo rekorde.

● **Normalni, skladno zgrajeni mišični tip, muskularni ali atletski s tujko,** ima močno razvito okostje in krepko mišičje, široke rame, ozke boke in navadno grob obraz. To so skratka postavni ljudje. Pravijo, da se človek tega tipa precenjuje, da je grobo odločen in da sicer realno opazuje svojo okolico in jo tudi tako presoja. Ti ljudje imajo močno razvito vezivno tkivo in so nagnjeni k brazgotinjenju raznih vnetij.

● **Debeli tip, s tujko mu pravimo piknični ali digestivni tip,** je čokat, zavaljen, prsni koš ima širok, rame pa ozke, kratek vrat, širok obraz rdeče barve, navadno je plešast. Ti ljudje so udobni, počasni, svojeglavi in izrazito trmasti. Nagnjeni so k povišanemu krvnemu pritisku, k poapnenju ožilja k boleznim presnove in k revmatizmu. Radi se jim razvijejo žolčni kamni, pa tudi sladkorna bolezen. Od duševnih bolezni nagibljejo k manično depresivni psihozi. — Takoj moram poudariti, da prav takih izrazitih tipov ljudi ni veliko. Največ je ljudi mešanih tipov s poudarjenostjo v ta ali oni tip.

Pozabiti tudi ne smemo, da človeški tipi pomenijo le možnost, da se bo pri njih ta ali ona bolezen razvila, nikakor pa to ni nujnost, niti ne verjetnost v velikem odstotku pomeni torej le grobo označenje brez druge presoje.

Vedeti moramo namreč predvsem to, da je človek produkt dednih osnov in okolja, v katerem živi. Ker pa notranje in zunanje okolje na človeka neprestano vpliva ta in se spreminjata v svojem vplivanju, je seveda tudi reaktivnost organizma človeka spremenljiva in zaradi tega tudi nagnjenost k tej ali oni bolezni.

Dr. BOŽO OBLAK

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: **Franc Avguštin, Cvetko Crebrun, Anton Avguštin, Jože Avguštin, Anton Zupančič, Franc Murn, Jože Murn, Franc Murn, Drago Šetina, Dominik Murn, Ivan Ravbar, Franc Bradač, Rudolf Struna, Jože Grabnar, Metod Rom, August Murn, Jože Berus, Rudi Zamida,** in **Jože Mavsar,** člani kolektiva G. O Podturn; **Ludvik Oblak,** upokojenec iz Podhoste; **Marija Zagorc, Albina Legan** in **Danilo Kovačič,** člani kolektiva Novoteks Novo mesto; **Franc Kastelic,** dijak Ekonomske srednje šole v Novem mestu; **Ivan Smolič,** član kolektiva ONP Inštalater Novo mesto; **Jože Peciga,** posestnik iz Obrha; **Danica Peciga,** gospodinja iz Obrha; **Ivan Sporar,** posestnik iz Podhoste; **Anton Turk,** posestnik iz Podhoste; **Ignac Krhin,** član kolektiva Mesarija Novo mesto; **Kristina Vidmar,** gospodinja iz Grabrovca, in **Jože Svirt,** posestnik iz Jelš.

PISMA UREDNIŠTVU

Sramotna invalidnina

Tovariš urednik!

Osebni dohodki, invalidnine in pokojnine so se po vojni že večkrat zvišale in se prilagodile življenjskim razmeram. Kaj pa družinske invalidnine? Z ženo sva družinska upravičenca po sinu, ki je padel v NOB. Zdaj dobivam 1200 dinarjev na mesec, žena, ki je začela dobivati invalidnino malo kasneje, pa le 200 starih dinarjev. Znesek je ves čas enak, čeprav je vmes minilo že 12 let. Mar temu še lahko rečemo invalidnina?

Pozanimal sem se, kakšni so pogoji za dodatek. Odgovor je bil jasen: »Ne smete več imeti posestva, pa boste dobili 12 tisočakov!« Jaz dvanajst, žena nič, pa še brez posestva! 21 starih tisočakov pa bi lahko dobil le, če ne bi imel otrok v službi ali če bi bil z njimi skregan.

Kako naj živi mati padlega borca s starim možem brez posestva le z 12.000 Sdin? Človeku se zdi, kot bi moral za kazen posestvo izgubiti. Res je: otroci pomagajo staršem, dokler se ne poročijo. Pa potem?

Kaj si lahko misli mati padlega borca ob 200 dinarjih, ki jih dobi vsak mesec za padlega sina-borca? In kdo je borca vzgajal, ga hranil, učil, oblačil, zdravil? Zdaj, ko padlih ni več, se tudi za nas ne zanima nihče več, borci pa ne morejo več govoriti.

Želel bi, da na moje pisanje kdo odgovori!

FRANC ŽLEMR,
DAMELJ 6

CE 59-50, zakaj tako?

23. januarja sem se kot vedno ob 14,40. uri vračala peš iz službe domov. Pri hiši Gornji Lenart št. 9 me je ujel fičko CE 59-50 in me poškropil z blatom ne samo po obleki, ampak tudi po obrazu. Da me je nepreviden ali nesramni voznik poškropil z blatom, se mi je že večkrat zgodilo, take prhe pa še nisem doživela.

Vozniki avtomobilov naj se zavedajo, da cesta ni namenjena samo njim! Zlasti spomladi, ko bosta sneg in dež napravila po cestah veliko blata, bi lahko bili obzirnejši. Mislim — in tako verjetno vsi pešci — da bi bilo treba take in podobne objestneže kaznovati. Ne verjamem, da bi potem še s takim veseljem drveli po blatu mimo pešcev.

JUSTINA SPELJAK
Gor. Lenart 9,
p. Brežice

Zakaj propada ljudsko premoženje?

Tovariš urednik!

Nekako v letu 1949 je takratna Kmetijska zadruga Veliki Kamen na Velikem Kamnu postavila prepotrebno mostno tehtnico. Ta je zelo precizno tehtala, saj je bilo mogoče na njej za kontrolo stehtati celo 10 dkg kvasa. Kasneje so gospodarski ukrepi narekovali, da se je zadruga združila s KZ v Brestanici. Spet je sledil novi čas, ki je zahteval, da so se kmetijske zadruge z območja krške občine združile v AGROKOMBINAT Krško. Tehtnica na Velikem Kamnu je ostala na svojem mestu, odkup živine pa se je preselil v Brestanico.

In v kakšnem stanju je danes tehtnica, čeprav so vseskozi pobirali tehtnino? Zidovje hišice je docela razpokano, okno je imelo dalj časa razbite šipe, zdaj pa so polomljeni celo okenski okvirji. Most tehtnice je strohnel, čez nevarne luknje pa ležijo kosi plohov in okrajkov. Skratka: tehtnica je na robu popolne propasti, zadružniki, ki so zanjo prispevali, pa morajo tehtati pridelke v oddaljeni Podsredi ali na Vidmu pri Krškem!

Vprašujemo se, kdo je odgovoren in kdo dopušča, da se družbena lastnina tako uničuje in kje je denar, ki se je zbiral s tehtanjem, da se tehtnica ne da popraviti. Tehtnica je na Velikem Kamnu nujno potrebna in zahtevamo, da odgovorni naredijo vse, da bo spet služila namenu.

JOŽE MOSKON
Mali Kamen 4
p. Senovo

Zakaj zdravniški pregled v pisarni?

Pod gornjim naslovom pisec članka v Dolenjskem listu 19. januarja kritizira organizacijo zdravniškega pregleda varilcev v obratu Metalne v Krmelju. Članek je tendenciozen in kaže, da je bil pisec enostransko obveščen, čeprav je njegova kritika delno upravičena. Menimo torej, da je treba stvari prikazati v pravi luči in pojasniti, kako je prišlo do spora.

Po predpisih o varstvu ljudi pri delu mora naš obrat vsako leto poslati na specialni zdravniški pregled v zavod za medicino dela vse delavce, ki delajo na zdravju škodljivih delovnih mestih. Da bi se izognili velikim stroškom, smo se letos dogovorili z zavodom za zdravstveno varstvo v Celju, da bo zdravstvena ekipa oddelka za medicino dela prišla v Krmelj in tu delavce pregledala. Iz zavoda so nam sporočili, naj v ta namen pripravimo 5 sob. Pri iskanju prostorov za pregled se iz dveh razlogov nismo obrnili na zdravstveno postajo v Krmelju, čeprav je v neposredni bližini obrat Metalne. Za pregled smo določili soboto, ko obrat ne dela, da ne bi motili proizvodnje. Zdravstvena postaja pa v tem času dela, zato smo menili, da nam ne more odstopiti primernih prostorov. Imeli smo tudi slabe izkušnje pri pregledu novembra 65, ko nam je zdravstveni dom iz Sevnice, kamor sodi krmeljska zdravstvena postaja, šele po mesec dni in pol dolgem dopisovanju in telefonskih pogovorih dal prostore. Vendar je takrat pregled opravljala ekipa obratne ambulante Metalne, ki je štela le tri ljudi in rabila dva prostora, medtem ko je ekipa januarja letos štela šest ljudi.

Po dogovoru bi se moral zdravniški pregled začeti 7. januarja ob 8. uri. Uro pred začetkom pregleda pa je vodja zdravstvene ekipe po telefonu sporočil iz Celja, da bodo imeli zaradi okvare na avtomobilu eno uro zamude, kar smo varilcem povedali. Ker pa je tedaj na novo zapadel sneg, je prišla zdravniška ekipa šele ob 9,40 in ob desetih začela s pregledi. Ko omenja delavce, ki so prišli tega dne že ob 6. uri v Krmelj, misli tov. Debelak verjetno na tistih pet varilcev, ki so delali v nočni izmeni od 6. na 7. januar in so na pregled počakali kar v Krmelju.

Pregled je bil končan ob 15. uri in ne ob 17. uri, kot navaja tov. Debelak.

Očitno je torej, da tov. Debelak enostransko prikazuje zdravniški pregled varilcev. Po našem mnenju je razburjenje med varilci povzročila predvsem dveurna zamuda zdravstvene ekipe iz Celja, ki pa je nastala iz objektivnih razlogov.

IVAN SEIHAR,
varnostni tehnik,
METTLANA, Krmelj

Še enkrat: Poštar pride le vsak tretji dan

Novomeško podjetje za PTT promet je poslalo odgovor na članek pod gornjim naslovom, ki je bil objavljen v Dolenjskem listu 19. januarja:

V začetku leta 1966 je bila na dostavnem področju pošte Artiče uvedena dostava poštnih pošiljk dvakrat na teden. Narekovali so jo predvsem preobširni dostavni okoliši in težki delovni pogoji dostavljalca. Dostava je bila zato dokaj neredna, pošta pa si tudi ni mogla zagotoviti rednega dostavljača. Isto kvaliteto dostave bi lahko obdržali le s postavitvijo še enega dostavljača, kar pa ne bi bilo ekonomsko utemeljeno.

Dostavljač pošte Artiče dostavi sedaj povprečno 175 pošiljk na dan: 76 navadnih pisem in dopisnic, 5 priporočenih pošiljk, 90 časnikov in časopisov, 3 bančne nakaznice z denarjem, 1 nalog za interjavo časopisne naročnine, kar da 27,72 Ndin dohodka.

Na dostavnem obhodu prehodi povprečno 21 km in je zaposlen po 7 ur na dan. Bruto osebni dohodki znašajo 40,83 Ndin, kar ni veliko. Podjetje pa ima v dostavni službi še velike poslovne stroške, predvsem za nabavo službene obleke, rekvizitov, povračila za uporabo kolesa itd.

Če primerjamo osebni dohodek dostavljača in poslovne stroške z dohodki, zlahka ugotovimo, da je že sedaj, ko pošiljke dostavljamo dvakrat na teden, zaradi tako majhnega števila pošiljk dostava dovolj pogosta. Da dohodki od dostavljenih pošiljk niso večji, je kriva tudi nizka cena za časopise, po kateri prejmemo za dostavo 90 izvodov le 1,62 Ndin.

Da bi izboljšali dostavo, bi morali postaviti še enega dostavljača, vendar bi potem oba dostavljala skoraj enako število pošiljk, kot jih zdaj eden. Upravičenost dostave pa bi bila dvakrat manjša.

Del dostavnega področja pošte Artiče pa se ne more priključiti dostavnemu področju brežiške pošte, ker so dostavljači te pošte polno zaposleni pri sedanjem načinu dostave. Zadevo bi tudi v tem primeru lahko uredili le z namestitvijo novega dostavljača, kar pa spet ne bi bilo ekonomsko upravičeno.

Prizadeti prebivalci imajo pravico zahtevati bolj pogosto dostavo pošiljk, vendar le v primeru, če obenem lahko zagotovijo tudi sredstva za kritje stroškov dostave, ki jih pošiljatelji niso plačali pri sprejemnih poštah.

JOŽE KUKEC

SOCIALNO IN ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE V EVROPI

OBVEZNO POVSOD RAZEN NA FINSKEM

V času, ko obravnavamo novo v socialnem zavarovanju pri nas, ko predlagamo, naj bi nadomestila osebnih dohodkov v prvih 30 dneh bolezni izplačevale delovne organizacije, ko uvajamo doplačilo zavarovancev za različne zdravstvene storitve in ko razpravljamo o strožjih ukrepih v pokojninskem zavarovanju in o podobnem — vse z namenom, da bi varčevali z denarjem in sprostili samoupravo zavarovancev ter tako šli tudi na tem področju v koraku z reformo — je zanimivo pogledati, kako je socialno ozir. zdravstveno zavarovanje urejeno v nekaterih bolj razvitih evropskih državah, kakšne pravice in dolžnosti dajejo zavarovancem tamkajšnji zakoni in predpisi.

Z opisom značilnosti sistemov v raznih evropskih državah hočemo predvsem opozoriti na to, da tudi drugod socialno zavarovanje ni krava, ki bi jo samo molzli. Srečali bomo torej razne pravice in dolžnosti, pri tem pa predvsem to, kdaj in kako zavarovanci pravice tudi uživajo.

Nadomestila po delovni dobi in času zavarovanja

Obvezno zavarovanje v primeru bolezni in materinstva je uvedeno za osebe v delovnem razmerju in samostojnih dejavnostih domala v vseh državah, ki jih bomo obravnavali. Drugače je v Švici, katere federalni načrt ne predvideva obveznega zavarovanja, pač pa imajo to v posameznih kantonih in občinah. Obveznega zavarovanja nima le Finska.

V Bolgariji, Češkoslovaški, Angliji in Sovjetski zvezi imajo pravico do zdravstvenega zavarovanja vsi državljani. Socialni zavarovanci dobijo pri uveljavljanju pravic denar na roke, zdravstveni zavarovanci pa imajo brezplačne zdravstvene storitve. Osebe s samostojnimi poklici v Franciji, Italiji, Luksemburgu, Zahodni Nemčiji in Sovjetski zvezi nimajo pravico na denarne prejemke socialnega zavarovanja.

Zdravstveno varstvo zajema v mnogih evropskih državah: zdravniški pregled in zdravljenje, zobno nego, zobno tehnično pomoč s protetičnimi sredstvi, laboratorijske analize, zdravljenje porodnic, nujne kirurške posege, zdravljenje v bolnišnicah in sanatorijih, topliško in klimatsko zdravljenje, zdravila, razna pomagala in podobno.

Angleži imajo brezplačno zdravstveno varstvo, s tem da so zavarovanci uvrščeni v razrede — po vrsti dejavnosti. Na Češkoslovaškem imajo to pravico le aktivni zavarovanci, medtem ko morajo storitve doplačati.

Strogi do tuberkuloznih!

V mnogih državah imajo s predpisi urejeno, koliko časa mora biti zavarovanec zaposlen, da lahko uživa ugodnosti zdravstvenega varstva.

V Italiji na primer za delavce ni omejitev, pač pa morajo biti uslužbenci iz industrijskih in trgovskih podjetij, bančnih in kreditnih ustanov ter zavarovalnih zavodov zaposleni najmanj 30 dni da dobe pravico do zdravstvenega varstva. Snažilke in druge hišne pomočnice morajo biti zavarovane najmanj 6 mesecev in imeti plačane prispevke vsaj za 12 tednov (v zadnjih 40 letih), da lahko dobe denarno izplačilo iz zavarovanja.

Za tuberkulozne so predpisi še zlasti ostri, saj dobe pravico za zdravstveno varstvo šele, če vsaj 2 leti plačujejo prispevke.

Za italijanske uslužbence ni nadomestil

Denarna nadomestila iz zavarovanja dobijo v raznih državah v primeru bolezni in materinstva kot nadomestilo za zaslužek, za opremo novorojenčkov in pomoč pri dojenju ter pogrebnine umrlih zavarovancev.

Češki, holandski, zahodnonemški, italijanski, luksemburški, madžarski in sovjetski zavarovanci dobe nadomestilo v primeru bolezni brez posebnih pogojev. V Italiji nimajo pravice do nadomestil (od zavarovanja) le uslužbenci in služničad. v Sovjetski zvezi pa izgubi pravico vsak zavarovanec, ki samovoljno zapusti delovno mesto in se v roku enega meseca ne zaposli. V Franciji imajo to urejeno tako, da je nadomestilo odvisno od delovne dobe in časa zavarovanja. Kdor je zaposlen 6 mesecev, pa bi rad dobil nadomestilo, mora imeti v zadnjih treh mesecih vsaj 60 efektivnih delovnih ur.

Pomoč porodnicam in dojiljam

Domala v vseh državah Evrope izplačuje zavarovanje tudi nadomestila porodnicam. V Holandiji, Italiji in Sovjetski zvezi veljajo pri tem enaka merila kot v primerih bolezni. Poljska zahteva od svojih zavarovank, da so pred porodom vsaj 4 mesece zavarovane, Švica pa, da traja zavarovanje vsaj 9 mesecev do dneva poroda. V Bolgariji zahtevajo vsaj 5-mesečno delovno dobo v istem podjetju ali ustanovi, na Češkoslovaškem pa najmanj 270 dni zavarovanja v zadnjih dveh letih pred porodom. V Belgiji dobi zavarovanka pravico do denarnega prejemka, če je bila pred porodom vsaj 10 mesecev zavarovana. Prav tako v Franciji, samo da poleg tega zahtevajo še, da nosečnica dela v zadnjih treh mesecih pred porodom 60 ur. V Bolgariji ne postavljajo nobenih pogojev za nadomestila porodnicam, le da prejemajo nezavarovane matere polovico manj.

V Avstriji, Poljski, Švici in Zahodni Nemčiji dobe zavarovane doječe matere še dodatne prejemke, v Franciji, Poljski in Sovjetski zvezi pa imajo to pravico tudi žene zavarovancev.

Za umrle: pogrebnine

V več državah so uvedli tudi pogrebnino. Tako prejemajo v Italiji, Poljski, Zahodni Nemčiji, Avstriji, Češkoslovaški, Belgiji, Luksemburgu in Madžarski posebne prejemke za umrlega zavarovanca.

IZ TEGA OKVIRNEGA OPISA je razvidno predvsem to, da so pretežno v vseh evropskih državah uveljavili socialno in zdravstveno zavarovanje ter s tem zaščitili svoje državljane, da pa so pravice in dolžnosti zavarovancev povsod zelo različne.

J. Z.

NADOMESTILO ZA SPECIALISTIČNE PREGLEDE

Lahko ga pa komunalna skupnost predpiše

Sveti zavarovancev v petih dolenjskih občinah se bodo v dneh od 1. do 3. februarja pomenili o tem, za katere zdravstvene storitve naj bi novomeška komunalna skupnost socialnega zavarovanja predpisala obvezna doplačila. Na podlagi njihovih mnenj in pripomb bodo predlagali sklepe in jih predložili v obravnavo in potrditev skupščini komunalne skupnosti.

Republiška skupščina socialnega zavarovanja je 27. januarja obravnavala pripombe z javnih razprav o tem, katere zdravstvene storitve bi morali zavarovanci doplačati in katerih ne.

Skupščina je menila, da komunalna skupnost ne more (poleg ostalega, o čemer smo že poročali) predpisati doplačevanja za preglede in zdravljenje v bolnišnici zavarovancem, ki bodo tja poslani.

Po prvotnem predlogu bi morala komunalna skupnost predpisati obvezno doplačilo tudi za preglede pri specialistih, zdaj pa je to republiška skupščina izločila iz obveznega predpisovanja in je komunalni skupnosti prepuščeno, da o tem odloča.

Dohodek vodovoda v Krškem naj gre drugam!

Krškem naj gre drugam! Na zavodu za komunalno dejavnost v Krškem bodo verjetno zvišali cene nekaterim komunalnim uslugam. Stroški so veliki zlasti pri vodovodu in kanalizaciji na Raki, v Brestanici in na Senovem. Razliko so sedaj pokrivali iz dohodkov vodovoda v Krškem, vendar menijo, da to ni pravilno in da bodo raje ubrali drugo pot. Manjkajoči denar bodo poskušali nadoknaditi z novim cenikom.

Kako bodo pozidali Reso in Poljšco

V zazidalnem načrtu za stanovanjsko sosesko Videm—Resa—Polšca predvidevajo dva hektara in pol zemljišča za zidavo nove osnovne šole. Površine na Vidmu so že zdaj gosto pozidane, le v zazidalnih okoliših Resa in Polšca je še precej zemljišča za nove gradnje. Trenutno je tam 70 enostanovanjskih hiš in nekaj gospodarskih poslopij. V tem zazidalnem območju predvidevajo po zazidavi 2.775 prebivalcev ali 110 prebivalcev na 1 hektar.

Na tem delu stanovanjske soseske bodo postavili 175 enostanovanjskih hiš, 33 vrstnih hiš, 4 dvojčke in 9 stanovanjskih blokov.

Gasilci iz Draščev imajo nov dom

29. januarja so imeli drašiški gasilci občni zbor v novem domu, ki so ga odprli 27. novembra lani. Večino del so opravili vaščani prostovoljno, za zidarje in druge strokovne delavce pa je vsaka hiša prispevala hrano. V enonadstropnem domu je tudi dvorana za kulturne prireditve. Mladinski aktiv je na silvestrovo pripravil igro Mutasti muzikant, nato pa so gasilci priredili silvestrovanje.

Za 8. marec bodo v domu počastili vaščanke, ki so kakorkoli pomagale pri gradnji doma. Na dom bodo še letos vzidali spominsko ploščo padlim borcem NOV. Vaščani bodo začeli letos zbirati denar za gasilski avto.

Ob koncu zbora se je predsednik gasilskega društva zahvalil vsem podjetjem in ObS Metlika za pomoč.

V nedeljo, 12. februarja, bo v gasilskem domu letna konferenca ZB NOV Drašiči.

V Skopicah premalo članov SZDL

V Skopicah je včlanjenih v Socialistično zvezo 96 volivcev. Med njimi je 22 kmetov, 17 gospodinj, 10 upokojencev, 1 študent ter 39 delavcev v industriji, obrti in prometu. Krajevna organizacija SZDL se bo letos potrudila, da bi pridobila v svoje vrste več volivcev.

Prednost vrstnim hišam

Gradbeno podjetje SAVA iz Krškega želi na Vidmu graditi vrstne hiše in je že zaprosilo za dovoljenje. Svetu za urbanizem hkrati predlaga, naj bi na Vidmu namesto individualnih hiš predvideli več vrstnih gradenj. Vrstne hiše priporočajo tudi v Kostanjevici.

NE HODI DOMOV BREZ
PAVLIHA

Mitja in Gregor sta med najmlajšimi tečajniki na Marofu, pa se kljub temu pogumno spuščata v dolino. (Foto: Janez Pavlin)

„Smuči skupaj! Kar pogumno!"

240 mladih smučarjev sodeluje na tečajih v Novem mestu — Sredstev je premalo, da bi SSŠD Katje Rupene lahko kupilo smuči za otroke, ki jih ne premorejo

Ni še preteklo mesec dni, kar smo na mladinski konferenci ZMS govorili o nezanimanju mladine in o premajhni aktivnosti. Množica mladine, ki se na smučarskem tečaju na Marofu vsak dan spušča po pobočjih, pa dokazuje ravno nasprotno.

■ »240 nas je,« je povedala **Draga Mislej**. »Lani smo začeli delati po novem programu: prej smo sprejemali v tečaj le učence višjih letnikov osnovne šole, zdaj pa prav vse. Prvi uspehi so se že pokazali. Dejstvo, da je skoraj vsak četrti učenec naše šole organizirano na smučeh, daje upati, da bo smučanje postalo eden najpriljubljenejših in najbolj množičnih športov v Novem mestu.«

Tečajniki so razdeljeni v dve skupini: prvo tvorijo učenci od prvega do četrtega razreda, v drugi pa so učenci od petega do osmega razreda. Najmlajše vodi prvi športnik Dolenjske Marjan Spilar, starejše pa Draga Mislejeva, ki skrbi tudi za vso organizacijo tečaja. Pomaga jima deset smučarskih učiteljev: Vanja Kastelic, Jože Smodej, Pranček Smrdu, Janez Legan, Marjan Kopač, Tomaž Močina, Rajko Šarman, Meta Zagorc, Tine Furlan in Matjaž Verbič. Vsak ima svojo skupino, s katero vadi po določenem programu. Pred začetkom tečaja so imeli vodniki kratek tečaj, tako da gre zdaj vse brez zastojev. Tov. Mislejeva in Špilar sta vse vodnike pohvalila, saj svoje delo vestno opravljajo, zanj pa dobijo le 10.000 Sdin nagrade.

Ste imeli glede vodnikov kakšne težave?

■ **Marjan Spilar:** »Vodniki so bili skoraj vsi nekoč sami člani našega športnega društva in tudi niso prvič na tečaju. Mislim, da je naše športno društvo eno redkih, ki nima problema s kadri. Tudi šola in delovne organizacije nam zdaj, ko smo pokazali, kaj zmoremo, rade priskočijo na pomoč.«

Med mnogimi, ki so se pogumno spuščali po strmi dolini, sta bila tudi povsem enako oblečena fantka.

»Puciljeva sva. Gregor je star šele šest let, jaz pa hodim v drugi razred,« je povedal Mitja. Bila sta vesela pohvale, da že dobro vozita.

»Saj sva v najboljši skupini, ki jo vodi Tine. Tudi nisva prvič na smučeh: Mitja smuča že tri leta, jaz pa dve,« se je opogumil tudi Gregor.

■ **Metka Zagorc** je edina vodnica. Povprašali smo jo, kako se je za to odločila.

»Prijateljice so šle v Črmošnjice, jaz pa na tečaj. Smučati sem se naučila prav na tečajih, ki jih je organiziralo naše športno društvo Katje Rupene. S skupino sem zadovoljna, in če me bodo prihodnje leto spet povabili k sodelovanju, se bom rada odzvala.«

Vsi, učitelji in tečajniki, so zadovoljni. Le odjuga jim povzroča malo glavobola.

In načrti?

»Žal na tečaju ni otrok manj premožnih staršev. Šola ni dobila dovolj sredstev, da bi kupila smuči, ki bi si jih otroci lahko sposodili,« je z obžalovanjem povedala Draga Mislej.

■ Zardeli obrazi mladih tečajnikov so kazali veselje in veliko voljo, da bi postali »pravi smučarji«, ki jih ni strah niti najhujše strmine. Padec se nikdar ne konča z jokom, prej je povod za prešeren smeh.

STANE GRANDA

Javni tribuni v Šentrupertu in na Trebelnem o gospodarjenju z gozdovi

Preteklo nedeljo sta krajevna odbora Socialistične zveze v Šentrupertu in na Trebelnem na odločno zahtevo lastnikov gozdov sklicala javni tribuni o dodelitvi gozdov v gospodarjenje gozdno gospodarskim organizacijam. Problem je dobro znan. Zakon o gozdovih določa, da občinska skupščina dodeli gozdove v družbeni in državljanski lastnini v okviru enega gozdnogospodarskega območja tisti gozdnogospodarski organizaciji, ki na tem območju posluje. Odlok izvršnega sveta SR Slovenije je teritorij občine Trebnje razdelil na dva dela in ni upošteval mnenja občinske skupščine in lastnikov gozdov o dodelitvi gozdov v gospodarjenje eni gozdnogospodarski organizaciji.

Dvorani na Trebelnem in v Šentrupertu sta bili nabito polni, kar tu ni v navadi in dokazuje, da je rešitev nakazanega vprašanja izrednega pomena za prebivalce. Po otvoritvenih besedah in kratkem uvodu so udeleženci postavili jasne zahteve: »Naši gozdovi naj se dodelijo v gospodarjenje GG Novo mesto, ki z njim že nekaj let gospodari. To zahtevo smo postavili takoj po izidu republiškega zakona o gozdovih na zborih lastnikov gozdov — kooperantov. Sedaj je prišlo že skoraj do primopredaje gozdov GG Brežice — torej nasprotno tistemu, za kar smo se mi odločili. Vemo, zakaj smo se odločili za Novo mesto, in nas ni potrebno prepričevati o nasprotnem. Znano nam je, da GG Novo mesto boljše gospodari, več vlaga v gozdove, predvsem pa boljše sodeluje z nami pri gradnji cest ne le do gozdov, ampak tudi v vasi. GG Novo mesto tudi ni zaračunavalo stroškov odkazila lesa za lastno uporabo, in še bi lahko naštevali. Ne moremo razumeti, kako pride do nasprotnih odločitev. Če nam je to skuhal kdo izmed vas, ki sedite v prvi vrsti, naj vstane in pove, kdo bo ukrenil sedaj, da bodo le prišle naše zahteve do izraza — o nasprotnem se namreč ne damo prepričati!«

V prvi vrsti smo se spogledali, da nihče od nas ni kriv za odločitev proti lastnikom gozdov. Republiški poslanec je zato poudaril, da vsi prisotni razumemo ogorčenje ljudi in da smo sedaj še bolj prepričani, da je njihova zahteva ekonomsko upravičena, da bomo vsi delali na tem, da bodo njihove zahteve uveljavljene. Ne more pa nihče zagotoviti popolnega uspeha. Lažje pa bo sedaj zagovarjati te želje, ker je iz razprave na tribunah razvidno, da to ni zahteva posameznih naščuvanih skupin, kot je bilo že slišati, ampak enotna zahteva občanov, porojena iz ekonomske muje in naperjena zoper predpise brez ekonomske osnove.

Ko je predsedujoči dal na glasovanje, da se gozdovi dodelijo v gospodarjenje GG Novo mesto, je vsa dvorana dvignila roke. Prisotni so se prepričali, da si je tako zaupanje možno ustvariti le z boljšim gospodarjenjem in uspešnim poštenim sodelovanjem. Odločitev, ki je bila nasprotna tem zahtevam, bi zelo slabo vplivala na gospodarjenje v teh gozdovih in na zaupanje ljudi v samoupravni sistem.

MIHA KRHIN
dipl. inž.

Cenjene stranke

obveščamo,

da imamo na zalogi

domače in uvožene kamgarne

in druge

volnene in sintetične tkanine

za pomlad in poletje. Veliko izbiro in ugodno odplačevanje vam nudi podjetje

KROJAČ,

Novo mesto

REJCI PERUTNINE!

V predsezoni do 1. aprila si pri nabavi vsaj 100 enodnevnih piščancev lahko zagotovite

10 odstotkov popusta,

če piščance naročite vsaj mesec dni vnaprej.

VALILNICA KZ Naklo pri Kranju.

Šola za zdravstvene delavce
Novo mesto

razpisuje
prosto mesto

INŠTRUKTORICE

Pogoja: končana višja šola za zdravstvene delavce — sestrska smer, veselje do inštruktaže.
Rok prijave: 15 dni po objavi razpisa.
Nastop službe 1. marca 1967.

Ne samo odlok, potreben je tudi denar!

V Krškem bo občinska skupščina na eni izmed prihodnjih sej sprejela odlok o vzdrževanju in varstvu zelenja na javnih površinah. Ker je letos turistično leto, je prav, da takšen odlok imajo in da namenijo za ureditev parkov in nasadov tudi nekaj denarja.

Kar se Janezek nauči, to Janez zna!
Zato ne pozabite tudi vi:

hranilnik za vašega malčka lahko dobite vsak čas pri

DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI

v Novem mestu

ali pa pri njenih poslovnih enotah

v Krškem, Metliki in Trebnjem!

Vsak četrtek ga je vesela vsaka družina, pa če prihaja v hišo že 15. ali 18. leto ali pa šele od prejšnjega tedna! Vsakomur hoče kaj novega povedati, kaj zanimivega prinesti. — Zato ne pozabite:

VAŠ PISMONOŠA ŽE IMA ZA VAS POLOŽNICO — prihodnje dni vas bo obiskal in pobral polletno naročnino za naš domači pokrajinski tednik! Pripravite mu 100 starih dinarjev in mu jih takoj izročite, da ne bo zamudil preveč časa v vsakem domu!

TUDI Z LETOŠNJO AKCIJO

Proti vsem strahovom po cestah!

Občinska komisija za vzgojo in varnost v prometu, ki ima sedež v Novem mestu, bo pri uresničevanju programa potrebovala izdatno pomoč širše družbene skupnosti

Delovni koledar te komisije je podoben lanskemu, tako da bo osrednja skrb spet namenjena vzgojno-preventivnemu delu, predvsem v večjih in bolj prometnih krajih. Komisija bo z nasveti pomagala delovnim organizacijam, varnostnim tehnikom, pionirskim prometnim krožkom, šolam in drugim, da bi kar najuspešneje delali.

Občinska komisija namerava letos sama zagristi v več trdih orehov in med drugim: *organizirati* prometno vzgojo v šolah druge stopnje — za učiteljiščnike, vajence in dijakinje srednje šole za zdravstvene delavce; *pomagati* pri utrjevanju šolskih društev za prometno vzgojo; *prirediti* kolesarsko tekmovanje in javno oddajo »Povej, kaj veš o prometni varnosti!« Razpisala bo tudi *nagradni natečaj* za najboljše naloge ter likovne in druge izdelke o prometu.

Našteli smo le nekaj načrtov in nalog za leto 1967.

Prav gotovo sama komisija in krog njenih sodelavcev ne bosta žela kaj prida uspehov, če bosta osamljena. Del skrbi, ki si jo bodo naprtili ti, bo morala vzeti nase tudi širša družbena skupnost. Skrb pa ni majhna — saj hočemo vsi, da bi bila črna kronika z naših ulic in cest manjkrat napisana, se pravi, da hočemo manj nesreč in škode.

Čas, v katerem živimo in se gibljemo, je prinesel novo »nadlogo«: avtomobile. Nadlogo pravimo zato, ker nas ob prometu, kakršen je, prevzame čuden strah na cesti. Vedno se bojimo bolj, kot je potrebno. Pa se res imamo česa bati? Prav gotovo: predvsem našega vedenja na cesti, naj bomo peš ali za krmilom. To povzroča nered. Za red, bolje, za sporazum na cesti še nismo dobro vzgojeni. Velja za starejše, mlajše in najmlajše. Zato vse akcije, kakršne prireja občinska komisija. Skratka, akcije zato: da bi se znali na vsaki cesti izogniti nesreči. Če se bomo znali vesti na cesti, bo nepotreben strah, da bi se komurkoli kaj zgodilo: pešcu ali vozniku, odraslemu ali otroku!

Hujši časi za divje ribiče

Zadnja leta se je v Mirni, Temenici in njunih pritokih močno razpasel ribolov brez dovolilnic. Še posebej zaskrbljujoče pa je, da se je divji lov pojavil tudi med nedisciplinirani mi ribiči, odkar so uvedli medsebojno nadzoranje in odpravili nekdanje čuvajstvo. Zato so na občnem zboru družine ribiči zahtevali, da je treba zaostriti čuvajsko službo ter več plačevati čuvajem, ki naj bodo tudi oboroženi s strelnim orožjem, ker so sicer proti nekaterim divjim lovcem čisto brez moči. Nekaj pištol je že kupljenih.

Da bi bil postopek proti divjim lovcem zares učinkovit, ga bo v bodoče treba hitreje in odločneje izpeljati. Od sedaj naprej bodo v ribniški družini Mirna uvedli tipske prijavnice za popis kršiteljev. Pri vsakem pododboru so določili enega člana, da bo proti prestopnikom ukrepal, senat družine pa razsojal. Poseben družinski tožilec bo skrbel za postopke pri pristojnih občinskih sodiščih. Kazni in ukrepi bodo ostri, da bo tistega, ki bo pri divjem ribolovu zasačen, čimprej minila njegova strast.

ROPAR V PASTI. Zima je pravi čas za lov na ptice roparice. Tudi v past, nastavljeno v Vrbini, blizu krmišča za fazane, se je 10. januarja ujel velik kragulj. (Foto: Ivan Slana)

TREBNJE: lani že 1000 prijav pri sodniku za prekrške

Točno tisoč predlogov za uvedbo postopka proti kršilcem je dobil lani trebanjski sodnik za prekrške. Od tega je bilo 832 kršilcev kaznovanih, pri 129 zadevah je bil postopek ustavljen, nekaj spisov pa je ostalo nerešenih. 777 kaznovanih je vplačalo v proračun SRS čez 6 milijonov starih dinarjev. Fizičnim osebam so bile izrečene kazni v zneskih od 500 do 45.000 Sdin, pravnim osebam pa od 20.000 do 100.000 Sdin.

Od skupnega števila kaznovanih jih je bilo 405 kaznovanih zaradi prometnih prekrškov, 203 zaradi prekrškov zoper javni red in mir, 72 se jih je pregrešilo proti zakonu o gozdovih, 28 pa je bilo mladoletnih prestopnikov. Med kršitelji prometnih predpisov so daleč na prvem mestu mopedisti, med kršitelji javnega reda — pretepači, med prekrški zoper zakon o gozdovih pa so na prvem mestu črne sečnje.

V Rinži ni več zastrupljenih rib

Ne le gnojnica, tudi sokovi silaže so zastrupljali ribe – KGP ukrenil vse, da ne bo več prišlo do zastrupitve rib

V zadnjih letih je prišlo v Rinži večkrat do množičnega pogina rib. Ribiči so sumili, da ribe poginjajo zaradi gnojnice, manj pa od industrijskih odplak. Analize pa so pokazale, da ribam celo škodujejo tudi sokovi, ki nastajajo pri siliranju krme.

Pri direktorju KGP Kočevje inž. Savu Vovku smo se pozanimali, kaj so pri njih ukrenili, da v bodoče ne bo več prišlo do onesnaženja Rinže in množičnih poginov rib.

Inž. Vovk: Glavni sum za onesnažitev Rinže je padel na naše hleve v Slovenski vasi, na Bregu in na Mlaki. Iz hlevov pri Slovenski vasi ne more priteči gnojnica v Rinžo in tudi ni nikoli pritekla. Živino iz hlevov na Bregu bomo že spomladi preselili v nove hleve, ki jih gradimo na Mlaki. Onesnaženja Rinže zaradi Brega torej ne bo več. Na Mlaki pa gnojnične jame redno praznimo, saj smo prav zato kupili posebno cisterno, v kateri odvažamo gnojnico na določene kmetijske površine.

Do množičnega pogina rib je prihajalo verjetno tudi zaradi odpadnih sokov pri siliranju krme, ki so se včasih morda stekali v Rinžo. Doslej ni namreč še nihče pomislil, da je silaža tako strupena in škoduje ribam.

Zdaj smo ukrenili vse potrebno, da silažni sokovi ne bodo več prišli v kanalizacijo obrata Mlaka. Izkopali smo namreč posebne jame, kamor se ti sokovi stekajo.

Storili smo torej vse, da gnojnica in silažni sokovi ne bi prišli več v Rinžo.

Za premestitev kanala z Mlake, ki ga steka v Rinžo pri Rožnem studencu, se ne moremo obvezati, ker nimamo denarja. Po našem mnenju je voda, ki priteče po tem kanalu v Rinžo, dovolj čista.

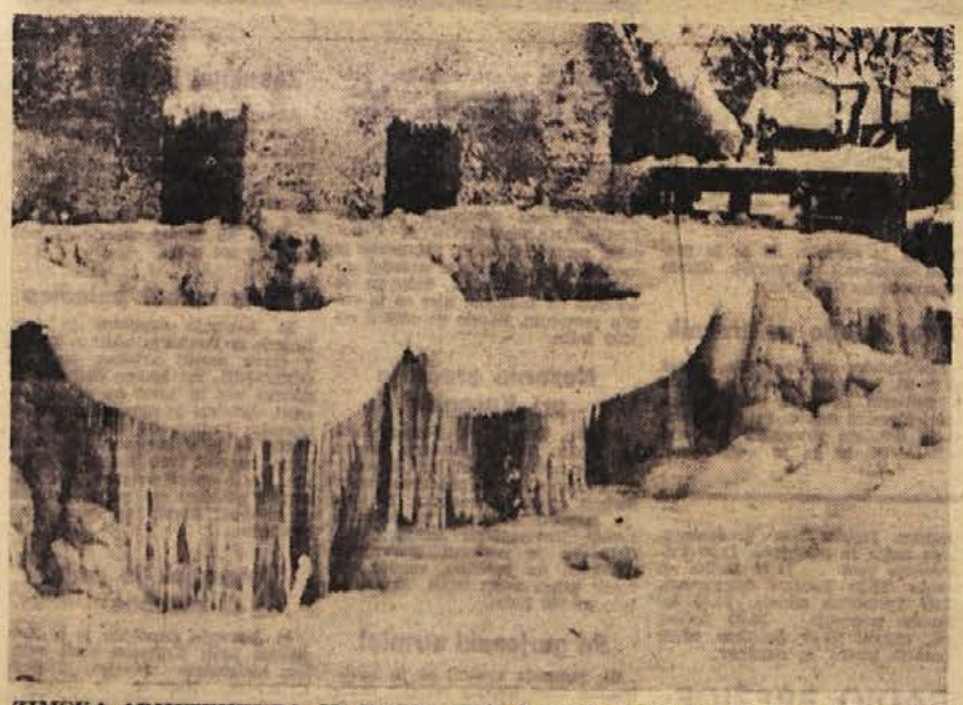

ZIMSKA ARHITEKTURA. Hud mraz, ki je januarja zajel vso Evropo, tudi našim krajem ni prizanesel. Razen težav v prometu so se zaradi ledu ustavila tudi kolesa potočnih mlinov. Na sliki: Jereletov mlin v Šentjerneju v zimskem spanju. (Foto: Polde Miklič)

Ostreje proti onečiščevalcem voda!

Lani so ribe v Mirni pri Dobu trikrat začele kazati trebuhe površini vode, se zaganjale v bregove, mnoge med njimi pa so poginile — Ugotovljeno je bilo samo to, da so poginile zaradi vnetja črevesja, kaj pa je to vnetje povzročilo, je treba še raziskati

Zastrupljenje rib gre po naslednjem vrstnem redu: najprej živali začno kazati glavo iz vode, zatem se začno prevračati na hrbet in se približujejo bregovom, nakar začno poginjati. Ribiči, ki so vsakič prihiteli na pomoč, jim niso mogli pomagati.

Pregled poginulih rib na pristojnem inštitutu v Ljubljani je pokazal, da so imele ribe vneto črevesje, ni pa bilo točno ugotovljeno, kaj je vnetje povzročilo. Ker se je zastrupljenje pojavilo v Mirni nad Dobom in pod njim, je težko zagotovo reči, kdo je povzročil zastrupitev. KGP Dob spušča v Mirno razne cinkove spojine, mirenska destilacija DANA pa odplake prehrambene industrije, kar Mirno posebno v poletnih mesecih v kratkem času tako zasiti, da začno ribe poginjati.

Učinkovito sredstvo proti onečiščenju vode in uničevanju življenja v njej bi bile ustrezne čistilne naprave oziroma bazeni, v katerih bi strupene snovi zadržali. Dokler pa teh naprav ne bo, se bo ribiška družina Mirna odločneje spoprijela s povzročitelji zastrupitev. Pripravljena je dokumentacija za postopek za plačilo odškodnine proti Papirnici v Radečah, Dani z Mirne in KPD Dob. Zaenkrat še ni odločeno, kaj ukreniti s sevniškim Jugotaninom in senovškim rudnikom, medtem ko je odškodnina Tovarne celuloze in papirja iz Krškega že sporazumno določena. Upravni odbor družine ima nalogo, da odškodninske zahtevke hitro in odločno uveljavi.

Tat trikrat v kantini

Predrzen zmikavt je v pičlih treh mesecih trikrat vdrl v okrepčevalnico tovarne papirja v Krškem. Tja je prišel skozi stranišče okno. Ob prvem obisku je iz blagajne odnesel 180.000 Sdin, čeprav je bilo v njej več denarja. Kaže, da je dobro poznal poslovanje, saj odvede blagajničarka popoldanski iztržek šele naslednji dan. Zmikavtov »dohodek« ob drugem obisku je bil precej manjši, saj je vzel le za nekaj tisočakov drobiža. Tretjič si je neznani predrznež v okrepčevalnici naložil cigaret in jo odkuril. Tatu še niso našli, čeprav si vztrajno prizadevajo.

Nesreča veleposlanika

V sobotni posebni izdaji Dolenjskega lista smo poročali o prometni nesreči, ki se je zgodila istega dne ob 16.30 na cesti Ljubljana—Zagreb pri Ivančni gorici. Vest izpopolnjujemo s podrobnejšimi podatki: avtomobil karavan znamke Volkswagen, ki ga je vozil dr. Sultan Hamid, 41, afganistanski veleposlanik v Beogradu, je na ovinku pri železniškem nadvozu prehitel neznan osebni avto znamke Opel in takoj nato zapeljal tik pred njega, tako da je moral dr. Hamid na hitro močno zavreti. Zaradi tega ga je zaneslo s ceste, avtomobil se je nekajkrat prevrnil, da sta voznik in 5-letni otrok odletela iz njega, sopotnica pa je ostala v njem hudo ranjena.

Kamen na cesti

23. januarja zjutraj se je Novomeščan Anton Padovan z osebnim avtom odpravil proti Ljubljani. V vsku pri Poljanah na avtomobilski cesta pa je treščil v večji kamen, ki se je zvalil na cestišče.

Zaneslo ga je v mopedistko

16. januarja pozno popoldne se je Anica Cizel iz Globokega peljala z mopedom proti Brežicam. V Brezini je pripeljal naproti z osebnim avtomobilom Jože Bosina iz Podgorja, katerega je pred srečanjem zaneslo po cesti, da je trčil v mopedistko in jo zbil po bankini. Cizljeva je ostala nepoškodovana, na vozilih pa je za 800 Ndinarjev škode.

Srečanje na ozki cesti

26. januarja sta se pri srečavanju na ozki cesti iz Tržiča proti Sevnici oplazila avtobus podjetja »Gorjanci«, ki ga je vozil Jože Vrtačnik, in osebni avtomobil, ki ga je vozil Martin Salamon iz Gaberja. Na osebnem avtomobilu je za okrog 800 Ndin škode.

Pri vzvratni vožnji ga je zadel

23. januarja je Franc Lubšina na parkirnem prostoru podjetja »Vino« v Brežicah pri vzvratni vožnji s tovornjakom zadel osebni avto Ernesta Simona in na njem povzročil za 200 Ndin škode.

Mopedist je pobegnil

19. januarja popoldne je iz Loga proti Sevnici šel peš Franc Varlenc iz Radnje. Za njim je pripeljal neznan mopedist, katerega je Varlenc ustavil in prosil, da ga vzame na moped. Mopedist ga je naložil, vendar je po krajši vožnji oba na poledeneli cesti zaneslo, da sta padla. Mopedist je po nesreči pobegnil, Varlenca pa so zaradi zloma noge odpeljali v brežiško bolnišnico.

Povozil je na cesti ležečega

26. januarja zvečer je na Kolodvorski cesti v Sevnici verjetno zaradi vinjenosti obležal Stanko Strlekar. Tedaj je od železniške postaje privozil voznik osebnega avtomobila dr. Franjo Pungerčič iz Sevnice, ki je ležečega Strlekarja prezrl, ter ga 5 do 6 m potiskal pred vozilom. Strlekarja so takoj odpeljali v brežiško bolnišnico.

Krvavice s čekani, kamnovim zdrobom . . .

Ne jemo krvavic vsak dan. Včasih pa si jih zaželimo: krvavice na star ljudski način. Če jih imajo . . .

V novomeških mesnicah jih imajo večkrat. Veliko jih prodajo in vse prodajajo.

Vse prodajajo! ! !

Dokaz, dokazi?

Morda zadostujeta ta dva, ki smo jih dobili v uredništvo.

■ **Hermina Otavnik, gospodinja** z Glavnega trga 20, je na uredniško mizo 27. januarja položila 4 cm dolg koščen predmet, ki bi mu po domače rekli kar prašičji čekan. Našla ga je v krvavici, kupljeni v soboto, 21. januarja v mesnici pri Rotovžu (pri Koncilije).

■ **Nedolgo pred tem je tehnik** iz novomeške opekarne Zalog prinesel pokazat zavitek črnih kamenčkov in pripomnil, da jih je dobil v krvavicah in iz iste mesnice.

Mnogi potrošniki take in podobne »začimbe« prebavijo brez hrupa. Kako kdo — je njegova stvar.

Vprašamo pa se, s čigavim dovoljenjem delajo in prodajajo v Novem mestu krvavice s čekani, kamnovim zdrobom in podobnimi »priboljški«?

In kako dolgo še bodo za pošten denar ponujali potrošnikom »mačka v žakelju« — no, gradbeni material v krvavicah?

IVAN ZORAN

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 3. februarja — **Blaž**
Sobota, 4. februarja — **Bojana**
Nedelja, 5. februarja — **Agata**
Ponedeljek, 6. februarja — **Dora**
Torek, 7. februarja — **Pust**
Sreda, 8. februarja — **Janez**
Četrtek, 9 februarja — **Polona**

ČESTITKE

Ljubi mami **Potokarjevi** iz Žabje vasi čestitajo za dvojno praznovanje in ji želijo še mnogo zdravih let — **otroci z družinami.** Enako želijo sestri **Mimi** za trojno praznovanje **mož, mama, bratje, sestra z družinami. Otmarju** pa lep pozdrav!

Dragemu sinu **Stanku Franku** iz Bršlina želijo za njegov rojstni dan še mnogo zdravih in srečnih let ate, mama in brat Tone.

ZAHVALE

Ob prerani smrti dragega sina

AVGUSTA NOVAKA

iz Dol. Radulje — Bučka

se iskreno zahvaljujem darovalcem cvetja in vencev, vsem, ki so nam izrekli sožalje in ga spremili na zadnji poti. Posebna zahvala kolektivu trgovskega podjetja »DOLENJKA«, Novo mesto, in njegovemu zvestemu prijatelju tov. Vinku Urbanču iz Dol. Radulje.

Žalujoči: starši, bratje in sestre ter drugo sorodstvo

Dol. Radulje, 28. januarja 1967

Ob bridki izgubi naše drage mame

MARIJE ZIDAR

iz Novih Lazov pri Kočevski Reki

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali v najtežjih trenutkih, nam izrekli sožalje in pokojnico v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo kolektivu podjetja SNEŽNIK, Kočevska Reka, za požrtvovalnost, tov. Švarču pa za poslovilne besede.

Žalujoči: mama Helena, Jože, Tone in France z družinami, Rudolf, Adolf in hčerka Marija

Ob bridki izgubi ljubljene mame

REZKE SKUBIC

iz Grma pri Ponikvah

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam lajšali bol v najtežjem trenutku zadnje ločitve. Posebno se zahvaljujemo vaščanom ter vsem, ki so jo spremili na zadnji poti.

Skubičevi

PREKLICI

Franc Kren iz Vavte vasi 7, p. Straža, prepovedujem hojo, pašo in napajanje živine na svojem travniku na Potoku. Kdor tega opozorila ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Anton Mali, Krka 13, Novo mesto, prepovedujem vožnjo po svojem travniku v Dračju v Smolenji vasi. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Ivana Zupančič, Smolenja vas 20, Novo mesto, prepovedujem hojo in vožnjo čez dvorišče. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

mali oglasi

GOSPODINJSKO POMOČNICO — ali mlajšo upokojenko sprejme boljša družina. Dobri pogoji. — Cvetličarna Antrotič, Miklošičeva 34, Ljubljana.

PRODAM SIVALNI STROJ znamke SINGER v dobrem stanju za 50.000 Sdin. Frančiška Macedoni, Dol. vas 3, Šmarjeta.

PRODAM SKORAJ NOV pralni stroj Zoppas v odličnem stanju. Vprašajte v Novem mestu, Partizanska 19.

PRODAM FIAT 600 D. Ivan Rožič, Mestne njive 9, Novo mesto.

UGODNO PRODAM otroški voziček, stajico in opremljeno košarico. Slavko Pleterski, Krško, Pavlinova 10.

UGODNO PRODAM zaradi selitve raztegljiv kavč in dva »leks« fotelja, oblazinjena. Naslov v upravi lista (112/67).

UGODNO PRODAM 7 družin čebel, 14 novih panjev, točilnico in drug pribor. Ogled vsak dan pri Francu Ajstru, Krška vas 58 pri Brežicah.

PRODAM STROJ na motorni pogon za izdelavo zidne opeke. Vinko Pavlin, Čadreže 9, Bela Cerkev.

PRODAM VALILNICO, kapaciteta 1000 piščancev. Cena po dogovoru. Ponudbe pod šifro »Zelo ugodna cena«.

PRODAM POMIVALNO MIZO. Ivan Kastelic, Bršlin 19, Novo mesto.

PRODAM MOTORNO ŽAGO »Joby« v odličnem stanju. Anton Retelj, Bučna vas 4, Novo mesto

PRODAM SOBNO POHIŠTVO, vložke z vzmetmi in kuhinjsko kredenco, vse po nizki ceni. Naslov v upravi lista (102/67).

PRODAM POLOVICO HIŠE, delno vseljive, na Cesti herojev v Novem mestu. Ponudbe na upravo lista (99/67).

V SREDO, 25. JAN. 1967, sem v Malih Brusnicah izgubil denarnico z dokumenti. Pošten najditelj naj jo proti nagradi vrne na naslov: Martin Možnar, Gabrje štev. 13.

KOMISIJSKA TRGOVINA Novo mesto, Glavni trg 30 (poleg slaščičarne) prosi cenjene stranke, da za blago, ki je bilo v prodaji do leta 1966, prevzamejo denar oziroma blago, sicer po preteku 30 dni od dneva objave zapade v korist podjetja.

SPREJMEM VAJENKO. Kristina Cimski, Pletilstvo Brežice, Sentlenart 2.

GOSPODINJSKO POMOČNICO — sprejme Avgust Sukič, Savinjska cesta 58, Žalec.

IŠČEM GOSPODINJSKO POMOČNICO k tričlanski družini, lahko tudi samo od 6. do 14. ure. Naslov v upravi lista (101/67).

OPREMLJENO SOBO dam v najem moškemu. J. Kolenc, Nad mlini, nova hiša, Novo mesto.

HRANO IN STANOVANJE nudim dekletu, ki bi izmenično pazila na dva otroka. Rapuš, Foersterjeva 12, Novo mesto.

UPOKOJENEC Z ŽENO, brez otrok, išče hišo ali dosmrtno stanovanje na Dolenjskem. Stanovanje plačam vnaprej ali po dogovoru kupim hišo, vredno do 2 milijona Sdin. Janez Zupan, Klod 138, Feričanci.

KUPIM 4-L, AMI ali P 850 do 15.000 km. Lojze Zoran, Majde Šilc 7, Novo mesto.

PRODAM F-750, letnik 1961. Vprašajte v mehanični PIONIR, tel. 21-243, Novo mesto.

PRODAM (tudi dvema kupcema) vinograd 21 ar, 5 m² na Tolstem vrhu. Gorenc, Brusnice 2.

ODDAM OPREMLJENO SOBO samcu. Zupančič, Cesta herojev 45, Novo mesto.

PRODAM HIŠO, hlev, sadovnjak, njivo in vinograd. Naslov v upravi lista (125/67).

PRODAM POLTOVORNI avto fiat v zelo dobrem stanju — letnik 62, generalno popravljen, nosilnost 2 toni. Koštialova 24, Novo mesto

ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA — Zakaj obupujete pri zdravljenju svojega kronično obolelega želodca, jeter, žolča ali ostalih prebavil? Uporabljajte vendar rogaško »Donat« vodo, zdravilo, ki vam ga nudi narava! V Novem mestu ga dobite pri Trgovskem podjetju HMELJNIK — telefon 21-129 in STANDARD — telefon 21-158.

KINO

Črnomelj: 3. in 5. februarja — ameriški barvni film »Kako je bil osvobojen Divji zahod«, drugi del; 7. in 8. februarja ameriški film »Kačja koža«.

Kočevje — »Jadran«: 3. do 5. februarja ameriški film »Morilci iz San Francisca«; 6. in 7. februarja jugoslovanski film »Do zmage in dalje«; 7. in 8. februarja francoski film »Cherbourški dežniki«; 9. februarja angleški barvni film »Tom Jones«.

Kostanjevica: 5. februarja mehiški barvni film »Pesem za karabinko«.

Metlika: 4. in 5. februarja španski barvni film »Krvavi kapetan«. 8. in 9. februarja francosko romunski barvni film »Kodin«.

Mokronog: 4. in 5. februarja — angleški barvni film »Tom Jones«

Novo mesto: 3. do 6. februarja jugoslovansko nemški barvni film »Winetou in Apači«; 7. in 8. februarja češki film »Morilec skriva obraz«.

Ribnica: 4. in 5. februarja italijanski barvni film »Orientalke«.

Sevnica: 4. in 5. februarja italijanski film »Tarus, Atilov sin«; 8. februarja ameriški film »Zlati cadillac«.

Sodražica: 4. in 5. februarja — ameriški film »Psiho«.

Šentjernej: 4. in 5. februarja ameriški barvni film »Bagdadski tat«.

Trebnje: 4. in 5. februarja ameriški vojni film »Najdaljši dan«.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Ivanka Škulca iz Mačkovca — Marijo, Milena Hudorovac iz Dobravice — Jožeta, Olga Križnik iz Podvrha — Slavka, Jožica Zorman iz Kronova — Matejko, Andreja Kočjaž iz Prečne — Darijo, Danica Krnc iz Zloganja — Ivanko, Jožica Knez iz Malkovca — Branko, Marija Jakše iz Podgrada — Marijo, Majda Gabrič iz Celja — Majo, Marija Sarec iz Ljubljane — Mojco, Marija Pavlič iz Vratna — Janeza, Ljudmila Štukelj iz Žabje vasi — Simona, Francka Trunkelj iz Podlisca — Slavka, Marija Hrastar iz Sela — Slavka, Terezija Gregorčič iz Metlike — Antona, Štefka Ržen iz Dolnjih Dol — Fani, Marjeta Mlakar iz Starega trga — Anito, Anica Trempus iz Ogulina — Antona, Jožefa Rajer iz Metlike — deklico, Nežka Bahor iz Jerneje vasi — deklico, Albina Hrovat z Broda — deklico, Ana Marinčič iz Breze — deklico, Antonija Žagar iz Podturna — deklico, Olga Primc iz Srednjega Globodola — deklico

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodil: Magda Jazbec iz Podvrha — Andreja, Zvonka Petan iz Maribora — Andreja, Marija Komočar iz Skopic — Andrejko, Elizabeta Gerjevič iz Bukovška — deklico, Draga Huić iz Strmca — Davorja, Ivanka Švajger iz Pečic — dečka, Branka Vračun iz Loč — Žanita, Marija Pivk iz Prosenika — Zlatka, Alojzija Žniderič iz Bukovja — Slavico, Ljubica Rubinić iz Rantića — Borisa, Frančiška Arh iz Mrtvic — Marijo, Barica Skendrović iz Rude — Blaženko in Ivančico, Rozi Jalovec iz Creteža — Jožeta, Matilda Žanić iz Sevnice — Ferdinando, Frančiška Bračun iz Razteza — dečka, Angela Petelin iz Kaloe — Nakla — deklico, Andjela Šoštarić iz Drenja — dečka, Ana Krašovec iz Vel. Mraševega — Cirila, Barica Levak iz Slanega dola — dečka, Anica Deak iz Dola — Snježano, Kristina Pečnik iz Malega Trna — Jožeta, Slavica Vretič z Malega vrha — Vjekoslava.

SUPERAVTOMATIČNI PRALNI STROJI

vseh znamk

IZREDEN POPUST!

MONTAŽA — NAVODILA — GARANCIJA — TEHNIČNI SERVIS

VSE INFORMACIJE DOBITE PRI

BRAČKO, NOVO MESTO
Ragovska 7; št. telefona 068-21-659

vsako soboto od 15. do 17 ure

PEROTTI-EXPORT
S. FRANCESCO 41, TRST

PRAV TAKO JE

kot vidite na zgornji podobi: žepi so prazni, lanskega denarja ni več, tiskarni, pošti in drugim dobaviteljem pa moramo nujno poravnati vse januarske dolgove! Zato nujno prosimo vse naročnike:

pripravite takoj denar za polletno naročnino, vaš pismonoša vas bo obiskal že prihodnje dni! Nikar mu ne odrecite plačila, saj vas bo moral potem še enkrat obiskati; sebi boste naprtili samo nepotrebne stroške, nam pa veliko nepotrebnega dela!

Naročnino za Dolenjski list je treba plačevati vnaprej! Zato vas (trenutno s prazno blagajno) lepo pozdravlja

UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

KRONIKA NESREČ

Ponesrečena uvrstitev

Ljubljanski voznik Vehid Kovačević je 29. januarja zvečer na avtomobilski cesti pri Biču prehiteval dva osebna avtomobila v trenutku, ko je naproti pridrvel neki avtomobilist. Kovačević je hitro zavil na desno in se poskusil uvrstiti med vozili, ki sta drveli v isti smeri, pa ni imel sreče: zadel je zadnji del sprednjega vozila; pri tem ga je zaneslo, da se je prevrnil in zdrsnil na travnik. Škodo so ocenili na 6.000 Ndin.

Avto odbilo na travnik

Ljubljanska voznica Ajda Lesjak se je 26. januarja popoldne peljala v osebnem avtu iz Karteljevega proti Novemu mestu. Pri Bučni vasi je dohitela tovornjak podjetja GORJANCI, ki ga je vozil Jernej Batković, in ga prehitela. Med prehitevanjem je zapeljala na jašek, odkoder jo je odbilo 20 m na travnik. Škode je za 200 Ndin.

Zaviral in se prevrnil

Ljubljančan Jože Petrič je 26. januarja vozil tovornjak podjetja LJUBLJANA TRANSPORT iz Črnomlja proti Metliki. Pri Primostku je med vožnjo po klancu navzdol na poledeneli cesti zavrl, zato ga je odneslo na bankino, kjer se je vozilo prevrnilo. Škodo so ocenili na 1000 Ndin.

Nevarno srečanje pri Korenitki

Martin Talajić iz Novega Sela pri Splitu je 23. januarja zvečer na avtomobilski cesti pri Korenitki s tovornjakom prehiteval neko osebno vozilo v trenutku, ko mu je naproti pridrvel z osebnim avtom Novomeščan Anton Grilc. Grilc se je poskusil tovornjaku umakniti na bankino, vendar sta vozili kljub temu trčili. Škode je bilo za 500 Ndin.

Po gorjanski strmini

25. januarja zjutraj se je Ljubljančan Ciril Repovž peljal z osebnim avtom iz Novega mesta proti Metliki. Nad Jugorjem ga je s poledenele ceste pognalo več metrov po strmini. Škode je za okoli 400 Ndinarjev.

Zasukljaj in prekucljaj

Anton Jelenič iz Dol pri Suhorju se je 25. januarja peljal z osebnim avtom čez Gorjance v Novo mesto. Zaradi poledice je avto pri Bereči vasi zasukalo, nato pa ga je zaneslo 8 m s ceste, kjer se je prevrnil in se znova postavil na kolesa. Škode je bilo za okoli 800 Ndin.

Trčila zaradi poledice

23. januarja dopoldne je Jože Kolenc iz Podbočja vozil z Rateža v Novo mesto avtobus podjetja GORJANCI. Pri Malem Slatniku je dohitel voz in zavrl na poledeneli cesti. Avtobus je zaneslo na levo v obcestni kamen, da se je ustavil. Tedaj se je v osebnem avtu pripeljal naproti Ivan Perhaj iz Brusnic. Ko je opazil avtobus, je zavrl, zaradi poledice pa ga je zaneslo v avtobus. Škodo so ocenili na 500 Ndin.

Tovornjak je zadel avtobus

18. januarja popoldne je iz Brestanice proti Krškemu vozil avtobus »Izletnika« (Celje) Ludvik Hribernik. Naproti je pripeljal voznik tovornega avtomobila Martin Mudjer iz Zagreba, ki je pri srečavanju zadel v prednji del avtobusa in na njem povzročil za 1000 Ndin škode.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 3. FEBRUARJA: 8.05 Operna matineja. 9.40 Pojo naši mladinski zbori. 10.15 Pri skladatelju Jakobu Ježu. 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Vrt v februarju. 12.40 Igrajo domače pihalne godbe. 13.30 Priporočajo vam ... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.40 Mladinska oddaja — »Interna 469«. 17.05 Petkov simfonični koncert. 18.50 Kulturni globus. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Gesualdo Principe da Venosa: Šest madrigalov. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 4. FEBRUARJA: 8.05 Glasbena matineja. 9.40 Iz albuma skladb za mladino. 10.40 Novost na knjižni polici. 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste. 12.10 »Pravkar prispelo«. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Janko Živko: Čeva trgovina nima, kar bi nujno potrebovali v poljedelstvu. 13.15 Obvestila in zabavna glasba. 14.05 Koncert po željah poslušalcev. 15.20 Zabavni intermezzo. 17.05 Gremo v kino. 18.15 Sonata od baroka do danes. 18.50 S knjižnega trga. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Minute s plesnim orkestrom RTV Ljubljana. 20.30 Zabavna radijska igra — Aleksander Marodić: Konjiček kapitana Barča. 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 5. FEBRUARJA: 6.00—8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke — Tone Gaspari: Burja. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 10.00 Še pomnite tovariši ... Joža Čop: Domažlice. 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste. 11.50 Pogovor s poslušalci. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo—II. 13.30 Nedeljska reportaža. 14.00—17.00 Nedeljsko športno popoldne. 17.05 V svetu operetnih melodij. 17.30 Radijska igra — Jacques Constant: Général Frédéric. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 »Potujoča glasbena skrinja«.

PONEDELJEK, 6. FEBRUARJA: 8.05 Glasbena matineja. 9.45 Otroška igra s petjem. 10.35 Naš podlistek — R. Walser: Pesniki 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — O novih dognanjih o čebeljih boleznih. 12.40 Pihalna godba. 13.15 Obvestila in zabavna glasba. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Zabavni intermezzo. 17.05 Iz opernega sveta. 18.45 Narava in človek. 19.00 Lahko noč, otroci 20.00 Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije.

TOREK, 7. FEBRUARJA: 8.05 Glasbena matineja. 9.40 Iz glasbenih šol. 10.15 Iz novejšega opernega repertoarja. 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste. 12.10 »Štirje kovači« in ansambel Rudija Bardorferja. 12.30 Kmetijski nasveti — dr. Jože Ferčej: Napotila rejcev plemenske živine. 13.30 Priporočajo vam ... 14.25 Iz jugoslovanske orkestralne glasbe. 15.40 V torek na svidenje. 17.05 Orkester RTV Ljubljana vam predstavlja ... 18.15 Iz naših relejnih postaj. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Koncert Mariborskega komornega zbora. 20.20 Radijska igra — Marcel Aymé: Garou—Garou.

SREDA, 8. FEBRUARJA: 8.05 Glasbena matineja. 10.15 Majhen recital pianistke Dubravke Tomšič. 10.45 Človek in zdravje. 11.00 Poročila in turistični napotki za tuje goste. 11.15 »Predla je, predla Katrica volno«. 12.30 Kmetijski nasveti — dr. Milan Jane: Driske pri sesnih pujskih. 13.15 Obvestila in zabavna glasba. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Zabavni intermezzo. 17.50 Mladina sebi in vam. 18.15 Iz naših studiov ... 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Lucijan Marija Škerjanc: Sonetni venec.

ČETRTEK, 9. FEBRUARJA: 8.05 Glasbena matineja. 9.25 Predrag Gojković poje srbske narodne pesmi. 10.15 Priljubljeni operni dvospevi z našimi solisti. 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste. 12.10 Ansambel Maksa Kumerja in ansambel Slavka Avsenika z mojstri klarineta. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Franc Cegnar: Izguba teže predpakiranega sadja in zelenjave. 13.30 Priporočajo vam ... 14.45 Lirika za otroke. 15.20 Zabavni intermezzo. 17.05 Turistična oddaja. 18.45 Jezikovni pogovori. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov.

RADIO BREŽICE

PETEK, 3. februarja: 18.00—19.30 Obvestila; Glasbena oddaja: Zbrali ste sami, vmes humoristična priloga: Tovariš, to ne zadeva tebe!

NEDELJA, 5. februarja: 10.20 Poročila; Ob slovenskem kulturnem prazniku, Prešernovem dnevu; Še nekaj misli z zadnje seje občinske skupščine Brežice; Ta teden v Delavski enotnosti; Rihar dr. Jože: Različne vrste našega medu in njih učinkovitost; Za naše kmetovalce: inž. Olga Kopinč: Saditev sadnega drevja; Dve melodiji v različnih izvedbah; Magnetofonski zapis: Razgovor z upravnikom delavske univerze Aleksandrom Dominkom; Pozor, nimaš predosti! Pogovor s poslušalci; Obvestila, reklame in spored kinematografov; 12.10 Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 7. februarja: 18.00—19.30 Vzgojno predavanje: Kaj pomeni danes vzgajati; Nove plošče Jugotona; Novo v knjižnici; Obvestila in pregled filmov; 19.00—21.30 Direkten prenos V. zasedanja pustnega parlamenta iz velike dvorane prosvetnega društva v Brežicah.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačer, Miloš Jakopec, Marjan Legan, Jože Primc, Jožica Teppey in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 50 par (50 starih din) — Letna naročnina 20 novih dinarjev (2000 starih din), polletna 10 novih dinarjev (1000 starih din); plačljiva je vnaprej — Za inozemstvo 37,50 novih dinarjev (3.750 starih din) oz. 3 ameriške dolarje — Tekoči račun pri podružnici SDK v Novem mestu 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon: 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska: Časopisno podjetje »Delo« v Ljubljani